

ΝΕΑ ΕΠΟΧΗ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΙΩΑΝ. ΗΡ. ΜΑΛΛΩΣΗΣ

ΕΤΟΣ Γ'. ΤΕΥΧΟΣ ΙΙ3^{ον}

2 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1927

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ Δ. ΓΟΥΝΑΡΗ

Φυλλάδιον 26ον.

Ἐξωτερικὴ Ἐπιθεώρησις 1926.

Ἐσωτερικὴ Ἐπιθεώρησις 1926.

Ἐσωτερικὴ ἐβδομάς.

Λάμπρου Ἀστέρη.—Σὺν ὑπερβόρειος Ἀπόλλων

Ξενοφ. Μαυρομαμάτη.—Ἡ Ἰταλοαλβανικὴ συμμαχία.

Γ. Π. Χουσανθοπούλου.—Ὁ Χορὸς.

Π. Χατζηδημητρίου.—Τὰ ἡμερολόγια.

Συμπολίτου.—Τὸ προγνωστικὸν τοῦ 1927.

Γεωργ. Σκαλιέρη.—Τὸ ἔργον τοῦ Πατρισρχείου Ἀλεξαν-

δρείας.

Ἀλληλογραφία.—Ἐκδόσεις.

ΑΘΗΝΑΙ

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΣΤΑΔΙΟΥ 24

ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ

ΕΤΗΣΙΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ Δραχ. 150
ΕΞΑΜΗΝΟΣ " 75
ΕΤΗΣΙΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ (γενικῶς) £ 1

" ΑΜΕΡΙΚΗΣ Δολλάρια 5

Ἐξέμνητοι συνδρομαὶ Ἐξωτερικοῦ καὶ τρίμη-
νοι Ἐσωτερικοῦ δὲν γίνονται δεκταί.

— Διὰ δημοσιεύσεως ἑγγράφων ἰδιαιτέρως
συμφερόντων.

— τὰ ἐμβλήματα ἀπευθύνονται δι' ἑνὸς

τοῦτος πρὸς τὴν διεύθυνσιν.

— διὰ πάσαν ἀναμνηστικὴν παρομοίαν, δι-

αὐτῆς, τοῦ φύλλου δι' α. κ. ἀπολήγων δι-

παρακαλεῖται δι' ἀπευθύνεσθαι αὐτὴν ἐπὶ μακρὸν

ἀποστάσει, τοὺς

ἡς ἀριστερᾶς ἢ Γα-

τωποσ οἰκονομικοῦ προ-

μορφῆς, ἀπαιτοῦσης ἀ-

ΤΟ ΤΕΥΧΟΣ ΠΙΝΑΤΑΙ ΔΡΑΧΜΑΣ ΤΡΙΕΣ

ΕΤΑΙΡΙΑ ΤΣΙΜΕΝΤΩΝ Ο "ΤΙΤΑΝ", ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΚΕΦΑΛΑΙΑ 3.000.000 ΔΡΑΧ.

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ ΕΝ ΕΛΕΥΣΙΝΙ

ΑΡΙΘ. ΤΗΛ. 6-54

Τηλεγραφική Διεύθυνσις

ΤΣΙΜΕΝΤΟΤΙΤΑΝ ΑΘΗΝΑΣ,

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ 33 ΤΗΛ. ΑΡΙΘ. 5-77

Γραφεία φορτίσεων ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ

Τηλ. αριθ. 2-73

Τσιμέντο «Τίταν» τύπου «Πορτλαντ» (Ciment artificiel Portland) ανταποκρίνεται εις τους αυστηροτέρους επισήμους κανονισμούς των πεπολιτισμένων Κρατών δι' έργα εκ Μπετόν πάσης φύσεως.

Βέλοι, λιμένας, λιμενικά πλακοποιήματα, επιστρώσεις, υποστρώσεις οδών, κατασκευή πλίνθων (ταύδλων) και δοκολίθων (αγκυρώματα), πρέκια κτλ.

Τσιμέντο «Κυκλώπ» Ειδική κονία, κατάλληλος διά την παρασκευήν υδραυλικών δομοκονισμάτων, διά συνήθεις λιθοδομὰς, πλινθοδομὰς, αντικαθίσταται με πλείστα ὅσα προτερήματα τὰ δομοκονίσματα ἐξ ἑστέον.

Πολύ ταχύτερα πηξίς. Ασυγκρίτως μεγαλύτερα ἀντοχή, ἔθεν. Ταχύτης ἀντελέσεως. Σημαντικὴ ἐλάττωσις τοῦ πάχους τῶν τοίχων, ἤτοι: Κέρδος εἰς χρήσιμον χώρον καὶ οἰκονομία εἰς ἐργατικά καὶ δοκὸν λιθοδομῆς.

ΣΥΝΙΣΤΑΤΑΙ ΙΔΙΑΙΤΕΡΩΣ ΔΙ' ΕΡΓΑ ΛΙΜΕΝΙΚΑ

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΧΗΜΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ & ΛΙΠΑΣΜΑΤΩΝ

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
33 ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ 33

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑΙ ΕΙΣ ΠΑΣΑΣ ΤΑΣ ΠΟΛΕΙΣ ΚΑΙ ΚΩΜΟΠΟΛΕΙΣ

ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΩΝ

Χημικά λιπάσματα.—Ειδικὰ σύνθετα λιπάσματα διαφόρων τύπων διὰ πᾶσαν ἐν γένει καλλιέργειαν καὶ ἀπλὰ (ἄζωτοχα, ὑπερφοσφορικά, καλιοχα).

Μακρὸν. Νιτρικόν. Ὑδροχλωρικόν. Θεϊκὸς οἶδος. Περονουορύν.

Λιπασματίζον.— Ὑαλοπίναντες κοινὴ (τσίμα), ἐπιτραπέζια εἶδη. Φιάλαι παντὸς μεγέθους καὶ κ.λ.π.

ἔχει ἰδιαίτερον τμήμα ΓΕΩΠΟΝΙΚΟΝ τὸ ὅποιον παρέχει δωρεάν, ἀλλογραφίας, πᾶσαν πληροφορίαν δι' ὅλα τὰ γεωργικὰ ζητήματα καὶ ἀπαντᾷ τῶν χημικῶν λιπασμάτων τῆς.

ΕΤΟΣ Γ'.

2 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1927

ΤΕΥΧΟΣ 113ον

ΝΕΑ ΕΠΟΧΗ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ

Διευθυντής :

ΙΩΑΝ. ΜΑΛΛΩΣΙΣ

ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ 1926

Τὸ λήξαν ἔτος, οἰαδήποτε καὶ ἂν εἴνε ἡ μελλοντικὴ ἐξέλιξις τῆς διεθνούς θέσεως τῶν πραγμάτων, ἐμφανίζει ὡς κυριώτερον γεγονός τὴν ἐπιτευχθεῖσαν γαλλογερμανικὴν προσέγγισιν. Οἱ μέχρι τῆς χθὲς ἐτι ἀσπονδοὶ ἐχθροὶ, οἱ μετὰ τόσοῦ πείσματος ἀντιμετωπισθέντες εἰς τὰ πεδία τῶν μαχῶν, τείνουσιν ἤδη πρὸς ἀλλήλους χεῖρα φιλίας, ἀνομολογούντες τὴν ἀνάγκην πιστῆς καὶ εὐκρινούς συνεργασίας, πρὸς πλήρη παγίωσιν τοῦ εἰρηνικοῦ καθεστώτος ἀφ' ἑνὸς καὶ πρὸς ἐπίτευξιν κατὰ τὸ δυνατόν τῆς οἰκονομικῆς ἀνορθώσεως ἡμιποτέρων.

Δέον νὰ τονισθῇ ὅτι τὸ ἐπιτευχθέν αἶσιον ἀποτέλεσμα τῆς γαλλογερμανικῆς προσεγγίσεως ὀφείλεται κατὰ μέγιστον μέρος εἰς τὴν ἀκαταπόνητον πρωτοβουλίαν τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν τῆς Γαλλίας κ. Μπριάν, ὅστις ἐμφορούμενος ὑπὸ ἀκλονήτου αἰσιοδοξίας, πιστεύει κατὰ βάθος ὅτι τὸ ἔναιον τῆς διαρκούς Εἰρήνης ἐν Εὐρώπῃ ζέν ἀποτελεῖ χίμαιραν, ἀλλὰ πραγματικότητα, δυναμένη νὰ λάβῃ σάρκα καὶ ὅσῃ ἂν σπινθῆρ πρὸς τοῦτο ἡ καλὴ θέλησις τῶν μεγάλων Εὐρωπαϊκῶν λαῶν. Ὁμιλῶν ἄλλοτε ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου ἐν δημοσίᾳ συνεδριάσει τοῦ Συμβουλίου τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν, διεκήρυξε τὴν πεποίθησίν του ταύτην διὰ λόγων θερμῶν καὶ εὐγλωττων, συγκινήσας ἀκροαμένους: «Ἡ πεποίθησίς μου ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου εἶνε δικαία, εἶπε, διότι στηρίζεται ἐπὶ μιᾷ φιλοσοφίᾳ ἀπλῆς ὅσον καὶ παλαιᾶς. Οὐδὲν εἶνε ἀκατόρθωτον διὰ τὴν ἀνθρωπίνην θέλησιν, παρὰ μόνον ὅταν αὕτη προσκρούει εἰς ἀνυπέρβλητα ἐξωτερικὰ ἐμπόδια, καὶ τὸ πᾶν εἶνε κατορθωτόν, ὅταν τὰ ἐφαρμοζόμενα ἐμπόδια δύναται νὰ παραμερίσῃ ἰδίᾳ δυνάμει. Ἐπὶ τοῦ προκειμένου τὸ ἔργον τῆς εἰρηνικῆς ἀποκαταστάσεως ἀνάγεται εἰς τὴν δευτέραν

ταύτην περίπτωσιν, ἃρα εἶνε προφανές, ὅτι τυγχάνει κατορθωτὸν καὶ πραγματοποιήσιμον».

Γενναίαν συμβολὴν εἰς τὴν φιλειρηνικὴν ταύτην προσπάθειαν τοῦ κ. Μπριάν, ἐργασθέντες πρὸς τοῦτο μετ' ἀπολύτου εὐκρινείας, κατέβαλλον καὶ οἱ κ.κ. Στρέζεμαν καὶ Γάμπερλαιν. Ὁ πρῶτος κεκηρυγμένος ὑπὲρ τῆς γαλλογερμανικῆς προσεγγίσεως, τὴν ὅποιαν θεωρεῖ ὡς ἀπαραίτητον προϋπόθεσιν διὰ τὴν αἰσίαν μελλοντικὴν σταδιοδρομίαν τῶν δύο χωρῶν καὶ ὁ δεύτερος ὡς διακείμενος λίαν εὐνοϊκῶς πρὸς τὴν ἰδέαν τῆς ὅσον τὸ δυνατόν ταχύτερας γερμανικῆς ἀνορθώσεως. Εἶνε ἀληθές, ὅτι κατὰ τὰς διὰ πρώτην φοράν λαβούσας χώραν ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου κοινὰς διαπραγματεύσεις ἡ ἀγγλικὴ πολιτικὴ δὲν εἶχεν ἐκδηλωθῇ μεθ' ὅλης τῆς ἀπαιτουμένης σαφηνείας, προκειμένου περὶ τόσοῦ σοβαροῦ αὐτόχρημα κοινοπολιτικοῦ ζητήματος, ἡ δὲ ἀσάφεια αὕτη εἰς τὴν ἐκδήλωσιν τῶν διαθέσεων τῆς ἀγγλικῆς πολιτικῆς εἶχε ματαιώσει τὰς πρώτας δυσχερείας καὶ εἶχεν ἐμπνεύσει πολλὰς καὶ οὐχὶ ἀδικαιολογήτους ἀπαισιοδοξίας. Βραδύτερον ὅμως, κατὰ τὴν ἐν Λοκάρνῳ λαβούσαν χώραν τελικὴν διαπραγματεύσιν, ἐπετεύχθη ἡ ὑπογραφή «Συμφωνοῦ φιλίας» μετὰ τῆς Γαλλίας καὶ Γερμανίας, τεθέντος αὐτῇ τοῦ θεμελίου λίθου τῆς εἰρηνικῆς ἀποκαταστάσεως δι' ἅπασαν τὴν Εὐρώπην.

Ὁ διαρρέυσας χρόνος, ὅσον ἀφερᾷ ἰδιαίτερως τὴν Γαλλίαν, Δημοκρατίαν, δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς ἀπολήγων λίαν αἰσίως δι' αὐτήν. Ἀφ' οὗ ἐπὶ μακρὸν χρόνον ἐγένετο λεία τῶν κλονισμῶν, τοὺς ἐπίσης προσκάλει ἡ ἀδιαλλαξία τῶν συνησπασμένων κομμάτων τῆς ἀριστερᾶς ἢ Γαλλίας, εὐρέθη ἀτιμέτωπος οἰκονομικὸν προβλήματος δευτέρας μορφῆς, ἀπαιτούσης ἀ-

μεσον λύσιν. Ότε, μὴ ὑπαρχέσης ἐτέρας κοινοβουλευτικῆς διεξόδου, ἐσχηματίσθη κυβερνήσις ὑπὸ τὸν κ. Ἑρριώ, αἰφνιδίως ἡ ἀγγλικὴ λίρα ἔσχεν ἐν Παρίσις τοιαύτην ἀνατίμησιν, σημειωθείσα μέχρι 248 μονάδων, ὥστε ἐν τῇ γαλλικῇ πρωτεύουσῃ ἐπῆλθεν ἓν εἶδος πανικοῦ. Πρὸς ἀντιμετώπισιν τῆς κρίσεως ταύτης καθ' ὅλην τὴν Γαλλίαν ἐν ἀκαρεῖ ἐξηπλώθη ἡ πεποίθησις, ὅτι μόνον διὰ σχηματισμοῦ κυβερνήσεως εὐρυτάτου συνασπισμοῦ θὰ ἦτο δυνατόν νὰ ἐξευρεθῇ διεξόδος. Οὕτως ἐσχηματίσθη κυβερνήσις ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ πρώην πρωθυπουργοῦ καὶ πρώην Προέδρου τῆς Δημοκρατίας κ. Πουανκαρέ, εἰς τὴν ὁποίαν μετέσχον αὐτοπροσώπως οἱ πρώην πρωθυπουργοὶ κ. κ. Μπριάν, Παινλεβέ, Ἑρριώ, Μπαρτου καὶ Λέγκι, ἡτις Κυβερνήσις παρ' ὅλας τὰς ἐκφραθείσας ἐν ἀρχῇ ἀπαισιοδότους προβλέψεις ἐξακολουθεῖ νὰ κυβερνᾷ τὴν χώραν. Εἰς τὸ ἐνεργητικὸν τῆς κυβερνήσεως ταύτης δέον ν' ἀναγραφῇ ὅτι ἐπέτυχε κατοχύρωσιν τοῦ ἐσωτερικοῦ ὅλου, πραγματοποιήσιν οικονομικῶν διὰ λελογισμένης περικυβερνήσεως ἀνωφελῶν δαπανῶν, ἀνατίμησιν τοῦ ἐθνικοῦ νομισματός καὶ σταθεροποίησιν αὐτοῦ εἰς τὴν τιμὴν τῶν εἰκοσι χρυσῶν ἀστατών. Ἐκτός τούτου ἔτερον αἰσιον γεγονός διὰ τὴν Γαλλίαν εἶνε ὁ εὐτυχὴς τερματισμὸς ἀμφοτέρων τῶν ἀποικιακῶν πολέμων τοὺς ὁποίους διεξήγαγεν αὕτη. Τόσον ἐν Μαρόκῳ, ὅσον καὶ ἐν Συρίᾳ κατεστάλησαν τὰ ἐπαναστατικὰ κινήματα, τὰ ὁποῖα ἐπ' ἑκατον χρόνον εἶχον ἀνησυχῆσαι σοβαρῶς τὴν γαλλικὴν δημοσίαν γνώμιν.

Ἐν Γερμανίᾳ ἡ ἐσωτερικὴ κατάσταση δὲν παρουσιάζει ἀξίας λόγου διαταραχάς, δυναμένης ν' ἀπειλήσῃ κλονισμόν αὐτῆς. Προκειμένου περὶ τοῦ γερμανικοῦ λαοῦ, δύναται νὰ λεχθῇ ἀνευ ὑπερβολῆς, ὅτι καθάρως ν' ἀντιμετώπισιν νικηφόρως τὴν ἐξακολουθήσαν μεταπολεμικὴν κρίσιν, ἡτις ὑπῆρξεν ἀσυνήθους σφοδρότητος. Ἐπῆλθεν ἐν Γερμανίᾳ ἀξιολογώτατη οικονομικὴ καὶ ἐθνικὴ ἀνόρθωσις, καθιερωθέντος τοῦ «Ρέντεμαρκ», ὡς νομισματος ἔχοντος σταθεράν, ἀλλὰ καὶ διεθνή ἀξίαν, ἐνῷ πρότερον τοῦτο δὲν ἦτο δεκτὸν εἰς συναλλαγὴν ἐκτός τῶν ὁρίων τῆς ἐπικρατείας. Ἀλλ' ὁ δὲ ἀφορὰ τὴν ἐν γένει πολιτικὴν κατάστασιν, δέον νὰ σημειωθῇ, ὅτι ἡ Γερμανία διαέρχεται περίοδον συνεχῶν προσωρινῶν διευθετήσεων συντελουμένων ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν προσωπικῶν ἐπιρροῶν. Τὸ δημοκρατικὸν πνεῦμα δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς

ὀριστικῶς κατισχύσαν, ἀλλὰ καὶ αἱ φιλελευθέραι διαθέσεις εὐρισκονται εἰς ἄρκιν ἀδυνατοῦσαι νὰ ἐκδηλωθῶν. Δὲν δύναται νὰ λεχθῇ ὅτι τὸ δημοκρατικὸν πολίτευμα σπρίσεται ἀσφαλῶς οὔτε εἰς τὴν συνένωσιν τοῦ πολιτικοῦ κόσμου, οὔτε εἰς τὸ φρόνημα τοῦ λαοῦ. Ἀλλ' ὡς ἔχουσι σημερινὰ πράγματα τὸ δημοκρατικὸν πολίτευμα ἀποτελεῖ ἀνάγκην διὰ τὴν Γερμανίαν. Ὁ χρόνος θέλει καταδείξει κατὰ πόσον ἡ ἀνάγκη αὕτη θέλει καταστῇ διαρκής. Τὸ λήξαν ἔτος εὐρίσκει τὴν Γερμανικὴν Ἐπικρατείαν ὑπὸ τὸ κράτος νέας κυβερνητικῆς κρίσεως, ἡτις ὅμως δὲν δύναται νὰ ἔχῃ οὐδεμίαν σοβαρὰν σημασίαν.

Ἐν Ἀγγλίᾳ ἡ τοσοῦτον καταπονήσασα τὴν χώραν μεγίστη καὶ ἀπὸ πάσης ἀπόψεως σοβαρωτάτη ἀπεργία τῶν γαιανθρακωρύχων ἐτερματίσθη, εὐρεθέντος κατόπιν πολλῶν ἐπιλόχων προσπάθειῶν τοῦ καταλλήλου ἐδάφους πρὸς συμβιβασμὸν τῶν διισταμένων ἀξιώσεων. Οὕτως ἔληξε μία περίοδος κοινωνικῆς καὶ οικονομικῆς κρίσεως, ἡτις ἀφεύκτως ἐβλάψε τὰ συμφέροντα τοῦ ἀγγλικοῦ λαοῦ. Ἐτερον γεγονός ἀξίον ἰδιαίτερας μνείας εἶνε ἡ παρατηρηθεῖσα ἠθικὴ ἔντασις εἰς τὰς σχέσεις Ἀγγλίας καὶ Ἀμερικῆς, λόγῳ τοῦ ἀτέκτου τῶν ἀξιώσεων τῆς ὁποίας ἐπιδεικνύει ἡ Βορειοαμερικανικὴ συμπολιτεία εἰς τὸ ζήτημα τῆς καταβολῆς τῶν πολεμικῶν χρεῶν ἀπέναντι πάντων τῶν κρατῶν τῆς Εὐρώπης. Δέον νὰ προστεθῇ σχετικῶς πρὸς ταῦτα, ὅτι καθ' ὅλην τὴν Εὐρώπην καὶ εἰς τὰς χώρας ἐπὶ ἐκείνας, αἱ ὁποῖαι οὐδεμίαν οικονομικὴν ὑποχρέωσιν ἔχουσι πρὸς τὴν Βασιγικτῶνα, κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ λήξαντος ἔτους ἐγεννήθη καὶ ἀνεπτύχθη ὑπερβαλόντως ἰσχυρὸν αἶσθημα δυσφορίας κατὰ τοῦ ἀμερικανικοῦ κράτους. Θεωρεῖται ἤδη τοῦτο παρ' ὅλων ὡς κράτος παραβλέπον ἀνωτέρας ἠθικὰς ἀρχὰς χάριν ἱκανοποιήσεως συμφεροντολογικῶν βλέψεων. Δημιουργεῖται ὁ φόβος ὅτι, προῖόντος τοῦ χρόνου ἡ Εὐρώπη πᾶσα θέλει περιέλθῃ εἰς ἐπὶ μείζονα οικονομικὴν ἐξάρτησιν ἀπὸ τῆς Ἀμερικῆς καὶ ὅτι ἡ ἐξάρτησις αὕτη ταχέως θέλει λάβῃ συγκεκριμένην μορφήν οικονομικῆς ὑποδουλώσεως.

Ἐν Ἰταλίᾳ ὁ Φασισμός, ὅλοεν ἐθραυμένος, παρὰ τὰς παντοίας ἐναντίον του καταφοράς, ἐξακολουθεῖ νὰ κυβερνᾷ τὴν χώραν. Λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι ὁ Φασισμός ἀποτελεῖ σήμερον ἓν εἶδος λαϊκῆς δικτατορίας, στηριζομένης ἐπὶ τῆς μεγίστης πλειοψηφίας τοῦ ἰταλικοῦ λαοῦ καὶ ὅτι ἔξ-

ιδίαν δύναμιν πρὸς ἀμυναν τῆς ὑποστάσεώς του κατὰ πάσης ἐπιβουλῆς, ὁθενδήποτε προερχομένης, δέον νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς καθεστὼς ὁμαλὸν καὶ νόμιμον. Ἡ μεγίστη πλειοψηφία τοῦ ἰταλικοῦ λαοῦ παρητήθη ἐκουσίως ἐνίων ἐκ τῶν δικαιομάτων της, φρονούσα ὅτι οὕτω ἐπέρχεται ἀναμφισβητήτως καλὸν διὰ τὴν πατρίδα. Ψυχραίμως κρίνοντες τὰ πράγματα, μακρὰν πάσης ἰδεολογικῆς ἢ ἐθνικιστικῆς προκαταλήψεως, ἀποβλέποντες μόνον εἰς τὴν ἐπιτευχθεῖσαν ἐξέλιξιν, δὲν δυνάμεθα παρὰ νὰ ὁμολογήσωμεν, ὅτι ὁ φασισμὸς ἀπὸ πολλῶν ἀπόψεων ὑπῆρξεν εὐεργετικὸς διὰ τὴν Ἰταλίαν. Τὸ ἐθνικὸν νόμισμα τείνει νὰ σταθεροποιηθῇ εἰς τὴν τιμὴν τῶν εἰκοσι πέντε χρυσῶν ἑκατοστῶν, τὰ ζητήματα τῶν ἐκκρεμῶν πολεμικῶν χρεῶν πρὸς τὴν Ἀγγλίαν καὶ τὴν Ἀμερικὴν διευθετήθησαν, ἀνάπτυξις εὐρυτάτη ἐπῆλθεν εἰς τὰς ἐργασίας τοῦ ἰταλικοῦ ἐμπορίου καὶ τὴν παραγωγὴν τῆς ἰταλικῆς βιομηχανίας, πλήρης δὲ καὶ ζηλευτὴ ἀπεκατάστασις εἰς τὴν λειτουργίαν τῆς κρατικῆς μηχανικῆς.

Ὅσον ἀφορᾷ τὰ Βαλκανικὰ κράτη, οὐδὲν τὸ ἀξίον λόγου ἐπῆλθε κατὰ τὸ διαρεῦσαν ἔτος. Ἐν Ρουμανίᾳ παρητήθη τῶν δικαιωμάτων του ὁ Διάδοχος τοῦ Θρόνου πρίγκιψ Κάρολος, ἐνετάθη δ' ἐκ τῶν γεγο-

νότων τούτων ἡ σοβαρὰ κρίσις, ἡτις οὐδόλως τείνει πρὸς αἰσιον τέρμα. Ἐν Σερβίᾳ ἡ οὐδέτης εἰς τὸν ἐσωτερικὸν διχασμόν, τὸν ὀφειλόμενον εἰς τὴν σερβοκρατικὴν ἀντιπληλίαν ἐξακολουθεῖ ὑφισταμένη καὶ ὅλοεν ἐκδηλοῦται μετὰ μείζονος ζωηρότητος. Ἐν Βουλγαρίᾳ ἡ σήμερον εὐρισκόμενη εἰς τὴν ἀρχὴν κυβερνήσις Λιάπσεφ δὲν κατάρθισε νὰ ἐπαναφέρῃ τὴν ποθητὴν ἐσωτερικὴν γαλήνην, οὐδὲ ν' ἀπαλλαγῇ τῆς ἐπιρροῆς τῆς Μακεδονικῆς Ὀργανώσεως, ἡτις ἀποτελεῖ τὴν δημιουργὸν αἰτίαν πάντων τῶν δυσμενῶν γεγονότων. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν Ἀλβανίαν, αὕτη εὐρίσκεται ἤδη ὑπὸ τὴν Ἰταλικὴν προστασίαν, ὑπογραφείσης Ἰταλοαλβανικῆς Συνθήκης, δυνάμει τῆς ὁποίας ἡ Ἰταλία ἀναλαμβάνει τὴν ὑποχρέωσιν νὰ διαθέτῃ τὸν στρατὸν της πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ ἐν Ἀλβανίᾳ ἐπικρατοῦντος σήμερον καθεστώτος.

Γενικῶς κρίνοντες τὴν ὅλην κατάστασιν τῆς Εὐρώπης, εἰς ὃ σημείον εὐρίσκεται αὕτη κατὰ τὴν λήξιν τοῦ ἔτους, δυνάμεθα νὰ εἰπώμεν, ὅτι εἶνε μᾶλλον εὐχάριστος ἀπὸ πάσης ἀπόψεως ἡ κατὰ τὰ παρελθόν. Συγκυρεῖται οὕτως ἡ διατύπωσις αἰσιοδότων προβλέψεων, τὴν πραγματοποιήσιν τῶν ὁποίων ἐγκαρδίως εὐχόμεθα πάντες.

PROBUS

ΦΛΕΓΟΝΤΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

ΤΑ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΑ

Δὲν ὑπάρχει, ἴσως, ἄλλο ζήτημα, τὸ ὁποῖον νὰ ἀπασχόλησε καὶ ν' ἀπασχολῇ τοσούτους, ὅσον τὸ ζήτημα τῶν ἡμερολογίων. Ἀλλὰ μήπως ὁ καθένας σήμερον δὲν προσπαθεῖ νὰ διορθώσῃ κάτι «κακῶς κείμενον»; Ἐκείνο δὲ τὸ ὁποῖον ἡμεῖς, τοῦλάχιστον, νομίζομεν ὅτι ἔχει ἀνάγκην βελτιώσεως εἶνε αὐτὸς ὁ ἴδιος ὁ ἄνθρωπος, τὸν ὁποῖον τόσον ὀλίγον, ἀτυχῶς, φροντίζουν νὰ βελτιώσουν.

Αναμφιβόλως τὸ ἐν χρήσει ἡμερολόγιον δὲν εἶνε τέλειον μετὰ τὴν ποικιλίαν τῶν μηνῶν, τῶν ὁποίων ἄλλοι μὲν ἔχουν 30 ἡμέρας, ἄλλοι 31, ὁ δὲ Φεβρουάριος 28 καὶ ἀνὰ τετραετίαν 29, ὅταν τὸ ἔτος εἶνε δίσεκτον! Ἐχει ὅμως ὑπὲρ αὐτοῦ τὴν ἀρχαιότητα του, τὴν δύναμιν τῆς παραδόσεως καὶ τῆς συνήθειας, ἐπίσης δὲ τὴν ποικιλίαν καὶ τὸ ἀπροσδόκητον, διότι χάρις εἰς αὐτὸ δὲν ὑπάρχει καμμία σχέση μετὰ τῶν ἡμερομηνιῶν καὶ τῶν ἡμερῶν. Ἀλλὰ δὲν εἶνε ὀλίγοι ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι προσπαθοῦν νὰ διορ-

θώσουν τὸ ἡμερολόγιον καὶ οἱ πλείστοι εἶνε ἐξ ἐκείνων ποὺ σκέπτονται μόνον διὰ τῶν αἰσθημάτων, μὴ δυνάμενοι νὰ υποφέρωσι, ὅτι δὲν ὑπάρχει ἀπλὴ ἀναλογία μετὰ τοῦ ἔτους καὶ τῆς ἡμέρας καὶ ὅτι ἡ γῆ δὲν εὐνηροσθῇ νὰ συμπληρώσῃ τὸν περὶ τὸν ἥλιον περίπατόν της με ἀκέραιον ἀριθμὸν περιστροφῶν διὰ νὰ ἔχουν ἀκέραιους διαστήματα! Ὡς νὰ ἦτο εἰς αὐτοὺς δυνατόν νὰ μεταβάλωσι κάτι ἢ μήπως ἡ ἀκαταστασία τῶν μηνῶν μᾶς ἐνοχλεῖ πολὺ, ἀφοῦ εἴμεθα συνηθισμένοι ἀπὸ παιδικῆς ἡλικίας.

Αναμφιβόλως θὰ ἦτο καλλίτερον ἔάν τὸ ἔτος διηροῖτο κανονικῶς, δηλαδή, ἐάν ἡ γῆ ἔτι ἀπεφάσιζε νὰ ἐπιταχύνῃ κατὰ τιτὸν δρόμον της καὶ νὰ περιστρέφετο περὶ τὸν ἥλιον εἰς 364 ἡμέρας. Θὰ εἴχομεν τότε ἀκριβῶς 52 ἐβδομάδας ἢ οἰονδήποτε ἄλλον συνδυασμὸν, ἀφοῦ τὸ 364 κερτῆται ἱκανοὺς διαστήτας. Ἀλλ' ἀφοῦ τοῦτο δὲν εἶνε δυνατόν νὰ γίνῃ, τί θέλουν νὰ μᾶς ἐνοχλοῦν

ΕΞΟΤΕΡΙΚΗ ΕΒΔΟΜΑΣ

Αί πληροφορίες καὶ αἱ παρατηρήσεις τῆς «Νέας Ἐποχῆς» ἐπὶ τῆς σοδοῦσης ἐσωτερικῆς εἰσέτι ἀνωμαλίας, κατέστησαν ἐπὶ μᾶλλον ἀκριβεῖς ἐκ τῆς ἐξελλίξεως τῶν γεγονότων. Ἡ παρατηρηθεῖσα κίνησις τῶν στρατιωτικῶν παραγόντων κατὰ τὴν τελευταίαν ἐβδομάδα ἀπέδειξεν ὅτι ἡ Κυβέρνησις εὐρίσκειτο ἐν γνώσει τῶν τεκτονικῶν καὶ ἡ ἀποκάλυψις αὐτῶν μεγάλως συνετέλεσεν εἰς τὴν ἐξακριβώσιν τῆς ἐκτίσεως τῆς κινήσεως ταύτης καὶ τὴν διαπίστωσιν αὐτῆς, ὥστε ν' ἀποβῇ εὐχερὴς ἡ λύσις παντὸς μέτρου πρὸς πλήρη ἐκκαθάρισιν προσώπων καὶ πραγμάτων καὶ ἐξασφάλισιν τῆς ἐφαρμογῆς τῶν στρατιωτικῶν ψηφισμάτων ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως. Αἱ ἀποκαλύψεις περὶ πρωτοκόλλων ἐν τῷ στρατῷ καὶ τῷ ναυτικῷ ἐπέβαλον εἰς τὴν Κυβέρνησιν νὰ ἐρευνήσῃ ἂν ὅπως εἴνε εὐρεία καὶ οὐσιαστικὴ ἡ κίνησις τῶν «παραγόντων», ἡ δὲ δημοσίευσος ὑπὸ τῆς «Πολιτείας» σχεδίων πρωτοκόλλων περὶ ἰδρύσεως Συνδέσμου ὑπὸ τὸν τίτλον «Δημοκρατικὸς Φορέας», ἐπεχρέωσε τὸ ὑπουργικὸν συμβούλιον νὰ σπείρῃ καὶ νὰ λάβῃ ἀποφάσεις περὶ τῆς τηρητέας στάσεως ἀπέναντι τῆς νέας τροπῆς τῶν πραγμάτων.

Τὸ ὑπουργικὸν συμβούλιον, συνελθὼν εἰς τὸ Πολ. Γραφεῖον, ἐξήτασε τὰ πράγματα καὶ εἶρεν ἐκ τῶν δοθεισῶν διαβεβαιώσεων ὅτι τὸ πρωτόκολλον τοῦτο εἶνε σχέδιον ἡπλοῦν, συνταχθὲν πρὸ τῆς οὐσιώσεως τῆς οἰκουμενικῆς κυβερνήσεως καὶ ἀντιστάντων ἰσχυρῶν, διότι δὲν ἐπένεσαν οἱ πλείστοι τῶν ἐξωμωτικῶν. Ἐν τούτοις ἡ «Πολιτεία» εἰς νεωτέρας πληροφορίας τῆς ἐπιμένει ὅτι τὸ πρωτόκολλον τοῦτο ἐπέγραψαν πλείστοι ἀξιωματικοί.

Τὸ ὑπουργικὸν συμβούλιον ἐν τούτοις ἀνὰ τὴν νύκτα τῆς παρελθούσης Τετάρτης ἐξέδωκεν ἀνακοινωθὲν ἔχον ὡς ἑξῆς:

«Κατὰ τὸ ἐν τῷ Πολιτικῷ Γραφείῳ συνηγορηθὲν ὑπουργικὸν συμβούλιον, ὁ ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας κ. ὑπουργὸς εἰσηγήθη διαμαρτυρίας τὰ ἀφορῶντα εἰς τὰς ἀπὸ τέλους Ἰαννου 1926 μέχρι τέλους Αὐγούστου 1926 συναρθεῖσας συνελεύσεις μεταξὺ τοῦ δημοσίου καὶ διαφόρων ἐταιριῶν ἢ ἰδιωτῶν.

Πρὸ τῆς ἀσχολίας ταύτης ἀντηλλάγησαν γνώμαι περὶ τοῦ καταρτισμοῦ τῶν συμβού-

λίων ἐπαναφορὰς ἀξιωματικῶν τοῦ στρατοῦ καὶ τοῦ ναυτικοῦ. Πλήρης ὁμοφωνία ἐπεγράφη ἐπὶ τῶν σχετικῶς ληφθεισῶν ἀποφάσεων. Αὐριον 30 Δεκεμβρίου ἀνακοινωθήσεται ὁ ὁριστικὸς κατάλογος τῶν προσώπων, ἅτινα θὰ ἀποτελέσωσι τὰ συμβούλια.

Διεπιστώθη δὲ ἐν τῷ ὑπουργικῷ συμβουλίῳ, ὅτι κατὰ τὴν ὁμόφωνον γνώμην τῶν μελῶν τῆς κυβερνήσεως, οὐδεὶς ἀπολύτως συντρέχει λόγος ὅπως ἀνησυχῇ τὸ κοινὸν ἐκ τῶν ἐν τῷ ὑπὸ κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας ἀναγραφέντων καὶ ἐκ τῶν ποικίλων διαδόσεων αἰτινες ἐκχυλίσθησαν.»

Ἐπὶ τῶν ἀποφάσεων τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου, οἱ κ.κ. Καφαντάρης, Μεταξάς, Τσαλδάρης καὶ Παπαναστασίου προέβησαν εἰς δηλώσεις ἀποδοκιμαστικὰς τῶν στρατιωτικῶν ὁσπῶν τῶν γνωστῶν ἀτακούντων ἀξιωματικῶν, καὶ ἐτόνισαν ὅτι ἡ κυβερνήσις, ἐρειδομένη ἐπὶ τῆς ἐμπιστοσύνης τῆς ἐλπίδος τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ, θὰ μετέλθῃ πᾶν μέτρον διὰ νὰ ἐξασφαλίσῃ πλήρη τὴν γαλήνην τῆς χώρας.

Ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ἐμπειρογνομόνων συνελθούσα προέβη εἰς ἐρευνὰν τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως καὶ ὑπέδειξε τὴν ἄμεσον περικυλίσαντα δαπανὴν εἰς τὰ πολεμικὰ ὑπογεγῆα καὶ εἰς τὴν διοίκησιν. Αἱ ἐπεξεχθῆσιν οἰκονομικαὶ ὑπολογίζονται εἰς 500 ἑκατομμύρια, ἄλλα δὲ 500 ἑκατομμύρια ὑπολογίζεται ὅτι θὰ ἐξενεσθῶν ἐκ τῆς διαρκοῦς μίσεως τῶν ἐσόδων.

Ἡ Κυβέρνησις, κατὰ τὰς δηλώσεις τοῦ ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης κ. Ἀγγελόπουλου, ἀπεφάσισε νὰ παραπέμψῃ εἰς Εἰδικὸν Δικαστήριον τοὺς Παγκαλικοὺς ὑπουργούς, κατὰ τὸν νόμον περὶ εὐθύνης τῶν ὑπουργῶν καὶ οὐχὶ εἰς δικαστήριον ἐκ βουλευτῶν. Τὸ σχετικὸν ψηφισμὸν θὰ κατατεθῇ εἰς τὴν Βουλὴν, ἅμα τῇ ἐπαναληφῇ τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς. Ἐπίσης ὁ ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν κ. Μιχαλακόπουλος ἐδήλωσεν, ὅτι θὰ προβῇ εἰς δίωξιν τοῦ κ. Ἀθαν. Εὐταξία, διότι ἐδημοσίευσεν ἔγγραφα δημοσίᾳ ἀφορῶντα εἰς τὴν διαπραγματεύσιν τῶν πολεμικῶν χρεῶν μετὰ τῆς Ἀγγλίας.

ΣΑΝ ΥΠΕΡΒΟΡΕΙΟΣ ΑΠΟΛΛΩΝ

«Τὸ Φλογερὸ Πέραςμα». Ἐνε ὁ τίτλος ποιημάτων τοῦ Λάμπρου Ἀστέρη, ὅπως εἶνε γνωστὸς εἰς τὸν φιλολογικὸν κόσμον ὁ διακεκριμένος καὶ ἀρχαῖος συνάδελφος κ. Δ. Καραχάλιος. «Πολεμικὲς Ὀδὲς» — Ὀπτασίαις Ἐρημύτων» χαρακτηρίζει ὁ ἴδιος τὰ εἰς τὸν κορυφαῖον αὐτὸν τόμον, ἐξ 170 σελίδων, περιεχόμενα ποιήματά του ὁ κ. Καραχάλιος, τὰ ὁποῖα τὰ διακρίνει ἡμελὴς λυρισμός, εὐρεία φιλοσοφικὴ σκέψις καὶ μεγαλοπρεπὴς ἀλληγορία. Συνιστῶμεν εἰς πάντας τὴν ἀπόκτησιν αὐτῶν, καὶ ἰδίως εἰς τοὺς νέους ποιητάς μας, οἱ ὁποῖοι διὰ τοιούτων ποιημάτων δύνανται νὰ προσανατολισθῶν πρὸς τὰ πραγματικὰ ὅρια τῆς ποιήσεως, τὰ εὐρισκόμενα πολὺ μακρὰν τῶν διαφόρων συγχρόνων στιχουργικῶν παρακρούσεων. Ἡ δεκάτη ὀγδόη ὁδὴ «Σὰν ὑπερβόρειος Ἀπόλλων», ὑπονοῦσα τὸν ἀέκμηστον Βασίλειον Κωνσταντῖνον, παρέχει τὸ μέτρον τῆς ποιητικῆς τεχνοτροπίας τοῦ κ. Καραχάλιου.

I

Ἀνοίγουν τῆς Ἀνατολῆς οἱ Πύλες
Μὲ ἀπόκοσμες ἀκτῖνες, σὰν ρομφαῖες
Φλογερές, σὰν κολοσσαῖες
Χρυσόπορφυρες σιῆλες,
Καὶ προβάλλουν ἀπὸ μέσα τους οἱ Ὄρες
Ἡμέρας χειμωνιάτικης σὺς χώρες
Τῶν Ἑλλήνων. Ροδοδάκτυλ' ἡ χαρὰ
Βρέχει μὲ δάκρυα
Τὰ λευκά τους τὰ φτερά
Στὴ μέση καὶ στὴν ἄκρη
Σὰν δροσόλοισι' ἄπορα περιστέρια.

II

Μὲ δάφνης κλαδιὰ στὰ χέρια
Κατέβη σὶ ἀκρογιάλια
Περὶφανος λαός. Στὰ κοράλλια—
Τὰ χεῖλη του—ἀνυπόμονα σαλεύει
Τραγοῦδι διθυραμβικὸ γιὰ νὰ πετάξῃ
Στὸ καράβι ποὺ ταξιδεύει
(Σὰν πεταλοῦδα ποὺ πρωτοδραίνει

Στὸ φῶς καὶ τρέμει θαμπωμένη)

Καὶ τρέχει σὺς λιμάνη γιὰ ν' ἀράξῃ.

Τ' ἀεροπλᾶνα θολώνουν τὸν αἰθέρα,

Σὰν ἀητοὶ ἀκούραστοι, καὶ πέρα

Οἱ σιδηρόδρομοι σὰν μεγαθήρια

Κάμπους περνοῦν καὶ δάση καὶ γεφύρια

Γιὰ νὰ φθάσουν σὺς λιμάνι.

III

Παπτοῦ χαρούμενος λαός,

Κι' ἡ χώρα ὅλη ἓνας ναός

Ποὺ μέσα του θὰ ψάλλῃ

Τῇ λειτουργίᾳ τῇ μεγάλῃ

Γιὰ τὸ τέλος τοῦ μαρτυρίου

Καὶ γιὰ τὸν ἐρχομὸ τοῦ Ὑπερβορείου

Ἀπόλλωνα, ποὺ ἐρχόταν καθισμένος

Σ' ἄρμα θακύνθινο, συρμένος

Ἀπὸ κύκλους σὺς χώρες τῶν Μακάρων

Ἀπὸ τὶς παγωμένες χώρες τῶν βαρβάρων.

IV

Καὶ νάτος! Φθάνει

Στὸ ἀθάνατο λιμάνι.

Σαλεύουν ὅλα τὰ χεῖλη,

Φιλοῦνται ἐχθροὶ καὶ φίλοι

Κινοῦν τὰ χέρια, χαιρετοῦν οἱ Ἑλλᾶδες

Καὶ θρονοφανοῦν τὰ στόματα χιλιάδες:

Καλῶς ἦλθες! Καλῶς ἦλθες, Νικητὴ!

Κι' ἄλλος τὴν ἀναπνοὴ κρατεῖ,

Κι' ἄλλοι, δίχως μιλιὰ

Νὰ θγάλουν, δακρύζουν,

Ἀνατριχάζουν σὰν πουλιὰ,

Ἄλλοι σὰν ἀσκητὰδες γονατίζουν

Κι' ἄλλοι γελῶντας κλαῖνε

Κι' ἄλλοι φρονεῖς σὺς πέραςμά του λένε:

Νὰ μᾶς ζήσης, ζωντανὸ καὶ πεδωμένε!

22 Δεκεμβρίου 1922

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΚΕΨΕΙΣ

ΙΤΑΛΟΑΛΒΑΝΙΚΗ ΣΥΜΜΑΧΙΑ

Ἡ μεταξὺ τῆς Μεγάλης Ἰταλίας καὶ τῆς μικρᾶς Ἀλβανίας συμμαχία συνεκίνησε τὴν Διεθνή διπλωματίαν καὶ παγκόσμιον δημοσιογραφίαν· περισσότερο ἢ ὅσοι θὰ συνεκίνησε ἰσως, ἡ συμμαχία δύο μεγάλων Δυνάμεων. Καὶ τοῦτο, διότι ἐν τῇ συμμαχίᾳ ταύτῃ διαβλέπεται, ὅτι τὸ ἰταλικὸν κράτος βάλει πόδα ἐπὶ τῆς ἀντιπέραν μεγάλης χερσονήσου. Ἡ ἀνάμιξις ὁμῶς τῶν κατοίκων τῆς Ἰταλικῆς χερσονήσου εἰς τὰ τῆς ἀντιπέραν ἀκτῆς τοῦ Ἀδρία χρονολογεῖται ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων, καὶ εἶνε σχεδόν, συνεχής. Ἀνατρέχοντες εἰς τοὺς παρωχημένους τούτους χρόνους συναντῶμεν τὴν τὸ πρῶτον διάβασιν τῶν Ῥωμαίων εἰς τὴν Ἑλληνικὴν χερσονήσον κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ τρίτου αἰῶνος.

Ἐν ταῖς περιγραφαῖς τοῦ Πολυβίου εὐρίσκουμεν τὰς λεπτομερείας καὶ ἀφορμὰς τῆς διαβάσεως ταύτης. Εἰς ἐκ τῶν ισχυροτέρων ἡγεμόνων τῆς Ἑλλήν. χερσονήσου ὑπῆρξεν ὁ υἱὸς τοῦ βασιλέως τῆς Ἰλλυρίας Πλευράτου, Ἀγρων. Οὗτος πεισθεὶς διὰ χρημάτων ὑπὸ Δημητρίου Β', βασιλέως τῶν Μακεδόνων, ἀπέστειλεν εἰς Ἀκαρνανίαν, ἐπὶ ἑκατὸν λέμβων 5 χιλ. Ἰλλυρίους, καὶ ἔλυσε τὴν πολιορκίαν τῆς Μεδεῶνος, συμμάχου τοῦ Δημητρίου, νικήσας τοὺς πολιορκούντας φοβεροῦς τότε Αἰτωλοὺς. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ υπερφάνους Ἀγρωνος ἀνέλαβε τὴν ἀρχὴν ἡ σύζυγος αὐτοῦ Τεῦτα. Αὕτη ἐπέτρεψε τὴν ληστοπειρατείαν καὶ εἰς τὰ ἰδιωτικὰ πλοῖα παρασκευάσασα δὲ ἰσχυρότατον στόλον ἀπέστειλε τούτον εἰς Ἠλείαν καὶ Μεσσηνίαν, συνήθη τόπον πλοήσεων τῶν Ἰλλυρίων. Αἱ ἐπιδρομαὶ τῆς βασιλείας Τεῦτας καὶ τοῦ συμμάχου αὐτῆς Ἰλλυροῦ ἡγεμόνος Σκερδελαΐδα ἐξετάθησαν καὶ ἐπὶ τῶν Ἠπειρωτικῶν πόλεων Φοινίκης καὶ Ἀντιγονείας ἠναγκάσθησαν δὲ οἱ Ἠπειρώται νὰ ζητήσωσι τὴν συνδρομὴν τῶν Αἰτωλῶν καὶ Ἀχαιῶν.

Ἡ ἡγεμονὶς Τεῦτα, πλεονέκτις, ἐπαρθεῖσα καὶ ἐκ τῶν κατ' ἰδίαν ἐπιτυχιῶν τῶν ἐπὶ τῆς ἀκτῆς καὶ τοῦ ἰδίου στόλου κατὰ τῶν πλοιομένων ἀπ' Ἰταλίας ἐμπόρων, ἠνάγκαζε τοὺς Ῥωμαίους νὰ στείλωσιν εἰς Ἰλλυρίαν πρεσβευτὰς τὸν Γνάϊον καὶ Λεύκιον Κοργανίους ἐξ ὧν ὁ νεώτερος εἶπεν εἰς τὴν ἀλαζόναν Τεῦταν: «ὦ, Τεῦτα, Ῥωμαῖοις κάλλιστον ἔσθαι τὰ κατ' ἰδίαν ἀδικήματα

τὰ κοινῇ μεταπορεύεσθαι καὶ βοηθεῖν τοῖς ἀδικουμένοις. Πειρασόμεθα, Θεοῦ βουλομένοι, ἐφ' ἑστέως καὶ ταχέως ἀναγκᾶσαι σε τὰ βασιλικά νόμιμα διορθώσασθαι πρὸς Ἰλλυρίους». Ἡ ἐπηρεμένη ὁμῶς ἡγεμονὶς προσήνεχθη ἀγερώχως πρὸς τοὺς Ῥωμαίους πρεσβευτὰς οἵτινες ἀπεχώρησαν ἀπρακτοί. Ὅτε δὲ ἦλθεν ὁ κατάλληλος χρόνος, ἡ Τεῦτα ἀπέστειλε πλείονας ἢ πρότερον λέμβους, εἰς Ἑλλάδα πρὸ πάντων μέρος δὲ τοῦ στόλου αὐτῆς κατέλαβε δολίως τὸν λιμένα τῆς Ἐπιδάμνου. Διωχθέντες ἐξ Ἐπιδάμνου, καὶ ἐνισχυθέντες, ἐπολιόρκουν τὴν Κέρκυραν. Οἱ Κερκυραῖοι ἐζήτησαν τὴν συνδρομὴν τῶν Αἰτωλῶν καὶ Ἀχαιῶν, ὡς καὶ οἱ Ἀπολλωνιάται καὶ Ἐπιδάμνιοι. Οἱ δὲ Ἰλλυριοὶ ἐζήτησαν κατὰ τὴν συμμαχίαν, τὴν συνδρομὴν τῶν Ἀκαρνάνων. Ὑπερτεροῦντες δὲ οἱ Ἰλλυριοὶ ἐν ταῖς ναυμαχίαις, ἐξηνάγκασαν τοὺς Κερκυραίους νὰ συνθηκολογήσωσι καὶ νὰ δεχθῶσι Ἰλλυρικὴν φρουράν, καὶ μετὰ τῆς φρουρᾶς, τὸν Ἰλλυρίων Δημήτριον τὸν Φάριον.

Κατὰ τοὺς χρόνους τούτους οἱ Ῥωμαῖοι ἀπέστειλαν τὸν Γνάϊον Φουλούϊον μετὰ 200 πλοίων, τὸν δὲ Αὔλιον Ποστούμιον μετὰ τῆς πεζικῆς δυνάμεως. Οἱ Κερκυραῖοι, ἐν συνεννοήσει μετὰ τοῦ Δημητρίου Φαρίου, παρέδωκαν τὴν φρουράν τῶν Ἰλλυρίων, αὐτοὶ δὲ παρεδόθησαν ὁμοθυμαδὸν εἰς τὴν τῶν Ῥωμαίων πίστιν. Οἱ Ῥωμαῖοι ἐπλευσαν εἰς Ἀπολλωνίαν, ἀφήσαντες ὀπίσω τὸν Δημήτριον. Συνθηκολογησάντων καὶ τῶν Ἀπολλωνιατῶν, οἱ Ῥωμαῖοι ἐπλευσαν εἰς Ἐπιδάμνον. Οἱ δὲ Ἰλλυριοὶ, ἡττηθέντες, ἔπλευσαν τὴν πολιορκίαν τῆς Ἐπιδάμνου. Προσελθόντων δὲ εἰς τὴν πίστιν καὶ τῶν Ἐπιδάμνιων, εἰσῆλθον οἱ Ῥωμαῖοι εἰς τὴν ἑσθ. Ἰλλυρίδα. Φαίνεται, ὅτι ἡ πόλις αὕτη εἶνε μοιραία πόλις τῶν μεγάλων ἱστορικῶν γεγονότων Πλὴν τῆς ἐν λόγῳ εἰσβολῆς, ἐκ τῆς πόλεως ταύτης ἐξερράγη ὁ Πελοποννησιακὸς πόλεμος, ἐκ δὲ τῆς πόλεως ταύτης ἐσῆλθεν εἰς τὸ Βυζαντινὸν Κράτος ὁ Βασιλεὺς τῶν Νορμανδῶν Ροβέρτος ὁ Κομνηνός (1081), καὶ τέλος ἡ ἐκ τῆς πόλεως ταύτης ἐκδιώξις τῶν Σέρβων ὑπὸ τῶν Ἰταλῶν καὶ Αὐστριακῶν κατὰ τὸ 1912 ἡγαγεν εἰς ἀχρηστίαν τὴν μεταξὺ Σέρβων καὶ Βουλγάρων συμμαχίαν 1912, καθ' ἣν αἱ πρὸς δυσμὰς τοῦ Ἀεῖου μέχρι τῆς θαλάσ-

σης χώραι ἐπεδικάζοντο τοῖς Σέρβοις, καὶ ἡγαγεν εἰς ἰδίαν μεταξὺ Σέρβων καὶ Ἑλλήνων συμμαχίαν κατὰ τῶν Βουλγάρων.

Εἰς τὴν πρὸς τοὺς Ῥωμαίους πίστιν, μετὰ τοὺς Ἐπιδάμνιους προσῆλθον, ὁ εἰς κατόπιν τοῦ ἄλλου, οἱ Ἀρδιαῖοι, οἱ Παρθεινοί, οἱ Ἀτεντῶνες καὶ οἱ Ἰσσαῖοι. Ἐκυριεύθησαν δὲ καὶ τινες πόλεις κατὰ κράτος, φονευθέντων ἐν τῷ παράπλῳ περὶ Νουτρίαν πολλῶν. Ἡ δὲ Τεῦτα διεσώθη εἰς Ριζῶνα, ὄχυρον πολισίαν. Ἡ ὑποταχθεῖσα δὲ χώρα παρεδόθη εἰς Δημήτριον τὸν Φάριον, καταστάντα ἰσχυρὸν δυνάστην. Οἱ Ῥωμαῖοι δὲ ἀπέπλευσαν ἐξ Ἐπιδάμνου. Καὶ ὁ μὲν Γνάϊος ἀνεχώρησεν εἰς Ῥώμην, ὁ δὲ Ποστούμιος παρεχίμαζε ἐν Ἰλλυρίδι. Ἡ Τεῦτα δὲ διαπρεβευομένη πρὸς τοὺς Ῥωμαίους ποιεῖται συνθήκας, ἐν αἷς εὐδόκησε, «φόρους τε τοὺς διαταχθέντας οἰεῖν, πάσης τε ἀναχωρήσειν τῆς Ἰλλυρίδος, πλὴν ὀλίγων τόπων. Καὶ τὸ συνέχον ὁ μάλιστα πρὸς τοὺς Ἕλληνας διέτεινε μὴ πλείσειν πλὴν ἡ δυοὶ λέμβους ἑξω λίσσου, καὶ τοῖς ἀνόπλοις». Τούτων συντελεσθέντων ὁ Ποστούμιος ἀπέστειλε πρέσβεις πρὸς Αἰτωλοὺς καὶ Ἀχαιοὺς, οἵτινες μετὰ στενοχωρίας καὶ φόβου τινὸς ἀνέγνωσαν τὰς πρὸς τοὺς Ἰλλυρίους καὶ τὰς ἐκεῖ Ἑλληνίδας πόλεις συνθήκας τῶν Ῥωμαίων. (228 π.Χ.)

Ἐπάγεται δὲ ὁ Πολύβιος ὡς ἑξῆς:

«Ἡ μὲν οὖν πρώτη διάβασις Ῥωμαίων μετὰ δυνάμεως εἰς τὴν Ἰλλυρίδα καὶ ταῦτα τὰ μέρη τῆς Εὐρώπης, ἐπὶ δὲ ἐπιτροπῇ μετὰ πρεσβείας εἰς τοὺς κατὰ τὴν Ἑλλάδα τόπους, τοιαύτας καὶ διὰ ταύτας ἐγένετο τὰς αἰτίας. Ἀπὸ δὲ ταύτης τῆς καταρχῆς Ῥωμαῖοι μὲν εὐθέως ἄλλους πρεσβευτὰς ἐξαπέστειλαν πρὸς Κορινθίους καὶ πρὸς Ἀθηναίους· ὅτε δὲ Κορινθιοὶ πρῶτοι ἀπεδέξαντο μετέχειν Ῥωμαῖοις τοῦ τῶν Ἰσθμίων ἀγῶνος».

Καὶ ἡ μὲν γῆ δὲν μεταβάλλεται, οὐδὲ ἡ φύσις τοῦ ἀνθρώπου, ἡ δὲ ἰσσορία ἐπαναλαμβάνεται. Μετεβλήθησαν ὁμῶς αἱ ὁδοὶ τῶν παγκοσμίων συγκοινωνιῶν καὶ τὰ μέσα αὐτῶν μετεβλήθησαν καὶ αἱ συνθήκαι τῆς συγκροτήσεως τῶν διαφόρων κρατῶν. Δὲν ὑπάρχει πλέον ἡ μονοπωλία τῆς Ῥωμαϊκῆς Αυτοκρατορίας ἢ τῶν πρὸ αὐτῆς καὶ μετ' αὐτὴν μονοπωλιακῶς κρατησάντων τοῦ κόσμου. Ἡ σύγχρονος ὑπαρξὶς πολλῶν καὶ ισχυρῶν κρατῶν ἀνταγωνιζομένων πρὸς ἀλλήλα καὶ ἡ κοινὴ γνώμη τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου κρατοῦσι τὴν ἰσσοροπίαν. Οὐδέποτε ἰσως ἡ Δαβιδικὴ προφητεία περὶ τῆς συν-

τριβῆς τῶν ἀλαζόνων καὶ πλεονεκτῶν προσημείωθη, ὅσον κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους. Μεγάλαι ἔθνη καὶ μεγάλη κράτη συνετρίβησαν ἐν μιᾷ στιγμῇ ἐκ τῆς ἀπληστίας αὐτῶν. Καὶ ἡμεῖς οἱ μικροὶ καὶ οἱ γείτονες Βούλγαροι, ὑπέστημεν μέγιστον ἐθνικὸν πλήγμα, ὅτε ἡ βουλμία ἡμῶν ὑπερέβη τὰ ὅρια τῆς στομαχικῆς ἀντοχῆς. Παρ' ὀλίγον δὲ νὰ χάσωμεν τὰ ἴχνη δύο γειτόνων κρατῶν, ἂν μὴ πόρρωθεν καὶ αἰφνιδίως προσήρχετο ἀπίστευτος ἀντίληψις.

Δὲν ἀνοούμεθα, βεβαίως, εἰς τὴν γείτονα μεγάλῃ δυνάμει τὸ δικαίωμα τῆς ἐπιδιώξεως τῶν συμφερόντων αὐτῆς. Ἐπιδιώκουσα ὁμῶς ἡ γείτων καὶ ἀδελφὴ Ἰταλία τὴν ἐκπληρωσιν τῶν σκοπῶν αὐτῆς, πότε ἐν ὀνόματι τῆς γειτονείας, πότε ἐν ὀνόματι τοῦ υπερπληθυσμοῦ, ὡμῶς, ἵνα μὴ χαρακτηρίσῃ μὲν ταύτην βαρύτερον, καὶ ἀνευ τῆς στοιχειώδους εὐλαβείας, φέρεται πρὸς τοὺς ἔχοντας ἀντίθετα συμφέροντα καὶ ἀντίθετους ροπὰς. Βεβαίως ἡ Ἀδριατικὴ πολιτικὴ τῆς Ἰταλίας χρονολογεῖται ἀπὸ τῆς ἐδραϊώσεως τοῦ σημερινοῦ Ἰταλικοῦ κρατοῦς. Ὁ δεσπόζων τῆς ἀνατολικῆς ἀκτῆς τοῦ Ἀδρίου δὲν εἶνε ξένος ποῖα τινος κυριότητος καὶ ἐπὶ τῆς δυτικῆς ἀκτῆς αὐτοῦ, πολὺ δὲ περισσότερο ἐπὶ τῆς Ἀδριατικῆς θαλάσσης. Τὴν μικρὰν Ἑλλάδα συνεβούλευσαν τὸ 1907, οἱ σημερινοὶ σύμμαχοι τῆς Ἰταλίας, καὶ τότε ἀντίπαλοι, τὴν κατασκευὴν δώδεκα ὑποβρυχίων πρὸς ἀποκλεισμόν τοῦ στομίου τοῦ Ἀδριατικοῦ πελάγους· καὶ μόνον ὑπὸ τὸν ὅρον τούτον, θὰ ἔκρινεν εὐμένως ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος ἐν τῷ Κρητικῷ ζητήματι. Δύο δὲ μικρὰ τουρκικὰ πλοῖα, τὸ «Γεκάτ» καὶ ἡ «Ἀττάλεια» εὗρεθέντα κατὰ τὸν Ἰταλοτουρκικὸν πόλεμον τοῦ 1911 ἐν τῷ λιμένι τῆς Πρεβέζης ἐξηνάγκασαν τὴν Ἰταλίαν νὰ καθήλωσιν πρὸς τῆς Πρεβέζης μεγάλῃ μοίρᾳ τοῦ Ἰταλικοῦ στόλου ὑπὸ τὸν δρῦκα τῶν Ἀμβρουζίων. Διὰ τοὺς λόγους τούτους ἡ Ἰταλία ἀντετίθετο πάντοτε, ὡς γνωστὸν, εἰς τὴν πρὸς τὰ βορειοδυτικὰ ὅρια ἐπέκτασιν τῆς Ἑλλάδος. Διὰ τοὺς λόγους τούτους καὶ ὁ Ἑλληνικὸς λαός, ὁ τὸσον αἰσθηματικὸς καὶ τὸσον στενῶς συνδεδεμένος μετὰ τοῦ Ἰταλικοῦ ἔθνους, λησμονεῖ τὸν θάνατον τοῦ Τορρέλα, τοῦ πρώτου ἰδρυτοῦ τακτικοῦ στρατοῦ ἐν Ἑλλάδι, καὶ τοῦ ἡρώικοῦ Ἀνίου ἐν Πέτα, λησμονεῖ τὸν θάνατον τοῦ εὐγενεῖς Σανταρόζα, ἀγνοεῖ τὸν ἐσχάτως θάνατον τοῦ βουλευτοῦ Φράττι καὶ τοῦ λοχαγοῦ Κυπριάνι, ἀγνοεῖ καὶ τὰς ἐνεργείας

σίαι Μοναί ή άλλα Τερά Σχηνώματα. Κατά τὰ ἀνατολικά παράλια τῆς Ἀφρικῆς ὑπάρχον τοιαῦτα μέχρι τῆς μυθικῆς Χρυσῆς Γῆς, τῆς Σωφείρας, τῆς σημερινῆς Σοφάλας, καὶ δὴ ἐν Τονίχῃ ἢ Εμπορίῳ (Κισμαγινύ), ἐν Ρα-
 πτῷ Ἀκρῷ (Φορμόζα), ἐν Ἀμείκῳ ἢ Ἀμεί-
 δω νήσῳ (Μάνδα), ἐν τῷ Εμπορίῳ Εσπῆ-
 νων Ἀρτέμιδος (Μελίνδι), ἐν Μηνᾷ νήσῳ
 (Πέμπα), ἐν Μενουβιδί νήσῳ (Ζανζιβάρ) ἐν
 Μυρίκῃ ἢ Μυρσιακῇ νήσῳ (Μάφια), ἐν Πρα-
 σιᾷ ἢ Πράσῳ ἀκρωτηρίῳ (Δολγάδο), δηλα-
 δὴ ἐν Εμπορίοις κειμένοις μεταξὺ τῆς Ἰτα-
 λικῆς Σομαλίας πρὸς βορρᾶν καὶ τῆς Σοφάλας
 πρὸς νότον, οὐχὶ πολὺ μακρὰν τοῦ Ἰσημε-
 ρίου. Κατὰ τὰ δυτικά παράλια τῆς Ἀφρικῆς ὑ-
 πάρχον Εὐκκλησίαι, Μοναί ἢ ἄλλα Τερά Σχη-

νώματα μέχρι καὶ τοῦ Νότου Κέρατος (Ἐρυ-
 θροῦ Ἀκρωτηρίου, παρὰ τὴν Σιέραν Λεόνε),
 καὶ δὴ ἐν Θυματηρίῳ (Μαμόρα), ἐν Σολόεντι
 (Λευκῷ ἀκρωτηρίῳ), ἐν Γύττῃ (Τενσίσι), ἐν
 Ἀκρᾷ (Καντίν), ἐν Μελίτῃ (Σαφί), ἐν Ἀ-
 ράμβυ (Μογκοντόρ), ἐν Δίξῳ ποταμῷ (Σβύς)
 ἐν Μερκουρίῳ (ἄκρ), ἐν Πλαττάδῳ ἄκρῳ
 (Νκύν), ἐν Χρεμέτῃ ποταμῷ (Σενεγάλη), ἐν
 Ἐσπέρῳ Κέρατι (Πρασίνῳ Ἀκρωτηρίῳ).
 Μετὰ πάντα ταῦτα οὐδὲν ἔχει τις νὰ προσθέ-
 σῃ, ἐὰν μὴ εὐχὴν, ὅπως μελετῶμεν καὶ ἐρεу-
 νῶμεν τὸ παρελθόν, ἵνα ἐξ αὐτοῦ ἐμπνεύ-
 μενοι καὶ διδασκόμενοι ἐπιτελέσωμεν, μορφού-
 μενοι καὶ μορφοῦντες, ἔργα ἀντάξια τῶν προ-
 ἡμῶν.

Γ. Κ. ΣΚΑΛΙΕΡΗΣ

ΑΠΑΞ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ ΤΟ ΠΡΟΓΝΩΣΤΙΚΟΝ ΤΟΥ 1927

Καίτοι δὲν μετέσχον εἰς τὴν οἰκουμένην
 κυβερνήσιν προδαίνω εἰς τὸ προγνωστικόν
 τοῦ 1927, συμβουλευθεὶς τοὺς ἀστέρας, ἁλ-
 λά καὶ τὰς ἐξουσίας τῶν νέων ἀνδρῶν. Οὐ-
 τως εἶμαι εἰς θέσιν νὰ πληροφορήσω ἐπα-
 κριδῶς τὰ συμβησόμενα καθ' ὅλον τὸ ἔτος,
 πλὴν τοῦ σημαντικωτέρου ὅλων, ἂν θὰ εἶνε
 δυνατὸν νὰ τρώγωμεν καὶ ὄσπρια ἀκόμη, δε-
 δαμένον, ὅτι αἱ πρῶται φορολογικαὶ κέ-
 ψεις τῆς οἰκουμένης κυβερνήσεως ἐπὶ ὁ-
 ῖσαν πρὸς τὰ λάχανα τοῦ λαοῦ. Ἀρχεται,
 λοιπὸν, τὸ νέον ἔτος ἡμέραν Κυριακὴν πρὸς
 μεγάλην χαρὰν τῶν κυριακάτικων ἐκδο-
 μέων, μασησάντων τὰ κεπεδάκια τῆς κυρίας
 Ἑλληνικῆς ἀπὸ τὴν πρωτοχρονιάν. Κάμνει
 ψυχρός, ἀλλὰ δυστυχῶς δὲν σταματᾷ ἡ ἐκδο-
 σις νέων περιοδικῶν. Ἀνέρχεται ἡ λίρα καὶ
 κατέργεται ἡ δραχμὴ, ὅποτε δηλοῦται ἐπὶ
 τῆς οἰκουμένης κυβερνήσεως, ὅτι θὰ ἔχω-
 μεν πελοσσευμα διορισμοῦ λογίων εἰς δημο-
 σίας θέσεις, τῶν καὶ τοιμολογίων καλο-
 μένων. Ἀνθίσουν αἱ ἀμυνδαλαὶ καὶ τὸ ἔ-
 τος τῶν μάλλιασόν. Ἐπέρχεται παλαιὸς
 καὶ οἱ γεωργοὶ εἶνε ἀνάστατοι ἐκ τῆς ἐπι-
 μοχῆς τοῦ κ. Κωστῆ Παλαμᾶ γράφοντος ἁ-
 ῖθνα εἰς χωλῶς στήθεα, ὅποτε τὸν ἀναζη-
 τοῦσι τὸ «Ελευθερον Βῆμα» διὰ γυμνα-
 σίας καὶ μίαν σποδὴν μέγαν ποιητήν. Κοιμῶται
 εἰς τὰς Ἀθήνας εἰς (ἀοιδ. 1) ἀνὴρ τοῦ
 γάλακτος καὶ ἐκτίθεται πρὸς πώλησιν εἰς
 τὸ πεδίον τοῦ Ἀρεως, ἵνα διηγηθῶν νὰ ἀ-
 ποτελέσων οὐρανὸν ὅλοι οἱ Ἀθηναῖοι. Βλέ-
 πων τὴν οὐρανὸν ταύτην ὁ κατὰ τῆς Γῆς ἐπ-

ερχόμενος κομήτης τοῦ Τζιακομπίνι, μα-
 ζεύει τὴν ἰδικήν του καὶ ἐξαφανίζεται πε-
 ριτρομος. Σώζεται ἡ οἰκουμένη, ἀλλὰ ὄχι
 καὶ ἡ οἰκουμένη κυβερνήσις, ἀλλὰ οὐτε
 καὶ οἱ διαβάται τῶν ἀθηναϊκοπειραϊκῶν δρό-
 μων, οἱ ὅποιοι κέπτονται κατὰ δωδεκάδας.
 Ἐν τούτοις οἱ ῥάπται παραπονοῦνται ὅτι δὲν
 κόπτεται κανὲν κοστούμιον. Ἐπιτείνεται ἡ
 ἀνεύρεσις ἐκθέτων βρεφῶν, μὴ ἐπαρκοῦν-
 τῶν δὲ τῶν ὁδῶν πρὸς ἐκθεσίαν τῶν ἀνευ-
 ριζοκνίαν πλέον καὶ εἰς τὸν ἑσπέρν καὶ γλῶ-
 κῶν τῶν πελατῶν τῶν κατ' ἐξουσίαν. Πολλὰ
 τοῦτον εἰσθετοῦνται, ὡς εἶπε ὁμοῦς ἐκ τῶν
 ἐπαρχῶν τῆς οἰκουμένης εἰς τὴν τὰ νο-
 μογέσια τοῦ ἄλλου. Ἀνακαλύπτεται εἰς τὴν
 Ἀγορὰν ἐν (ἀοιδ. 1) νέον μεταλλικὸν δι-
 δραχμὸν καὶ αὐξάνεται ἡ βουλευτικὴ ἀπο-
 ζήμιωσις κατὰ 30.000 δραχμὰς ἀκόμη. Πί-
 πτει γινώσκ. ἐνῶ ἀνεβαίνει ἡ λίρα, πίπτει καὶ
 ἡ οἰκουμένη κυβερνήσις καὶ ἀνεβαίνει ὁ
 κ. Μποδοσάκης εἰς τὸ μέγαρον τοῦ κ. προέ-
 δρου πρὸς σκηνοθεσίαν κυβερνήσεως, ὅτε
 ἀρχεται τὸ Τριώδιον.

Προκηρύσσεται διαγωνισμὸς καλλονῆς
 ἐφ' ὅλων τῶν περιοδικῶν τῆς Ἑλλάδος καὶ
 βραβεύεται ὁ κ. Πάτης ἐξωσαύζων τὴν πό-
 λιν διὰ τῆς τοποθετήσεως δέκα νέων καλα-
 θῶν εἰς τὰς ὁδοὺς πρὸς ἀπόρριψιν τῶν ἀ-
 γοῆστων χαρτίων, κατὰ πρῶτον δὲ λόγον
 τῶν ἑλληνικῶν χειρογράφων. Προκηρύσσε-
 ται ἐπίσης διαγωνισμὸς βραβεύσεως τοῦ
 ἑλληνικοῦ πολιτικοῦ ἐκείνου, ὅστις θὰ κα-
 τορθώσῃ νὰ προσφέρῃ ἀπαισίτως, ἔστω καὶ

ὑπαξ, τὸ ὄνομα τοῦ κ. Τσιγγέμογλου. Οὐ-
 δεὶς ἄλλος ἐκτὸς τοῦ ἰδίου τὸ κατορθώνει,
 δι' ὃ καὶ βραβεύεται οὗτος, λαμβάνων μερι-
 κὰς ἄλλας ἐκατοντάδας ἐκατομμυρίων πρὸς
 περαιτέρω ἀποζημίωσιν τοῦ διὰ τὴν ψυχ-
 κὴν οδύνην, ἣν ἐδοκίμασε νὰ ἐγκαταλείψῃ
 ζεύγος τσοκάρων ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ. Περιφέ-
 ρεται ἀησυχῶς ὁ κ. Δελαπατρίδης εἰς τὴν
 πλατεῖαν τοῦ Συντάγματος, ἀλλὰ καὶ πρω-
 τόκολλον πρὸς ὑπογραφήν μεταξὺ τῶν κι-
 νηματοῦν ἀξιοματικῶν. Ἀναβάλλεται ὁμοῦς
 ἐπὶ τινος ἐβδομάδας ἡ ὑπογραφή του μέ-
 χρις οἷον μᾶλλον γραφὴν ἀρκετοὶ ἐκ τῶν
 πατριωτικωτέρων. Ἀνακαλύπτεται νέα κα-
 τάγρησις εἰς τὰς στρατιωτικὰς προμηθείας
 καὶ παρατηρεῖται ζωηρότατος ἀναδοχισμὸς
 εἰς τὰς τάξεις τῶν κινηματοῦν κατὰ τῶν
 ἀντιβενεζελικῶν πολιτικῶν ἀνδρῶν, οἱ ὅ-
 ποιοι ἐπιμένουν εἰς τὴν συμφιλίωσιν, ὅποτε
 σχηματίζει κυβερνήσιν ὁ κ. Μπονλαγάνης.
 Ἀνάπτονται τὰ τόξα τῆς ὁδοῦ Σταδίου καὶ
 τῆς πλατείας τοῦ Συντάγματος. Θὰ ἀνῆ-
 ποντο καὶ τὰ τόξα τῆς πλατείας τῆς Ὀμο-
 νοίας, ἀλλὰ δὲν ὑπάρχει πλέον αὕτη, διότι
 κατελήφθη ὑπὸ τῶν παρασηγαίων τῶν
 προσφύγων, τοσούτον μᾶλλον, καθ' ὅσον ἀ-
 πεφασίσθη δι' ἐκατοστὴν ποσὴν ἡ ἀπεσος
 κατεδάφισις πάντων τῶν παρασηγαίων.
 Ἐξάντηλθαι τῶν ποσούων τῶν περὶ
 τῶν εἰς τὸν Κήπον, στήνονται ἤδη αἱ προ-
 τομαὶ τῶν κ. κ. Ὁδωναίου, Ταβουλάρη,
 Ταυταλίδου, Παγκάλου καὶ Μποδοσάκη,
 ποιητῶν πάντων τῶν ὁρατῶν καὶ ἀοράτων
 ἐλλειμματιῶν. Συνεχίζεται ἡ κατασκευή τοῦ
 μετὰ μαρμαρῶν περὶ τὸν Κήπον, ἀλλὰ
 διακόπτεται μετ' ὀλίγον διότι δὲν ἀπέμεινε
 δένδρον εἰς αὐτὸν, ὅποτε διαίρεται εἰς οἰ-
 κόπεδα, καταλαμβάνοντα ὑπὸ τῶν στρατι-
 ῶν. Ἐπειδὴ πλεονάζουν τὰ οἰκόπεδα δια-
 ρίχονται ἄλλοι διακόσιοι στρατηγοί, οἱ ὅ-
 ποιοι αἰματηροὶ οἰκοτρομαί, ἦτοι πύει αἶ-
 μα ὁ λαὸς ἐκ τῆς πείνης. Δίδονται μεγάλοι
 χοροὶ, ἀλλὰ οὐδεὶς δημόσιος καὶ ἰδιωτικὸς
 ἐπάλληλος λαμβάνει μέρος μὴ λαμβάνων καὶ
 τὸν μισθὸν του, διότι νησιτικὰ ἀρκούντια δὲν
 χορεύουν. Γίνονται δεκτοὶ οἱ ἀπότακτοι ἀ-
 ξιωματοῦχοι καὶ ἀποτάσσονται τὴν ἰδίαν ἡ-
 μέραν.

Ἀηξασὼν τῶν Ἀπόκροσιν ἐπαναλαμβάνον-
 ται αἱ συνεδριάσεις τῆς Βουλῆς καὶ αἱ αὐ-
 ξήσεις τῶν βουλευτικῶν ἀποζημιώσεων, ὅ-
 περὶ αὐτῶν δὲ καὶ ὁ λαὸς τοῦ λαοῦ κατὰ
 111 δραχμὰς. Πρὸς βελτίωσιν τῆς οἰκono-
 μικῆς καταστάσεως φορολογοῦνται ἐκ νέου
 τὰ ραδιζία τοῦ λαοῦ, ὅποτε ὑποβάλλεται ὁ

προϋπολογισμὸς, διανεμόμενος εἰς τοὺς κ.κ.
 βουλευτάς. Τὸν λαμβάνουν νομίζοντες δι-
 πρόκειται περὶ τῆς τριμηνίας των, ἀντιλαμ-
 βανόμενοι ὅμως τὸ λάθος τῶν ἀποσύντομα
 τῆς συνεδριάσεως πατριωτικῶς. Ὁ κ. ὑ-
 πογράφος ἀναλύων τὰ ἔσοδα καὶ τὰ ἔξοδα εὐ-
 ρίσκει ἰσοζύγιον, ὅποτε διαμαρτυρεῖται ὁ κ.
 Θεός:

— Αὐτὸς ὁ προϋπολογισμὸς εἶνε ἀστικός!
 λέγει.

Ἀπαντᾷ ὁ κ. πρόεδρος:

— Εἶνε ἐλ. α. στικός, κύριε συνάδελφε.

Πάσαντα ἀρχεται ἡ μεγάλη τεσσαρακο-
 στὴ καὶ οἱ ἀρμόδιοι λαμβάνουν μέτρα πρὸς
 ἐπάρκειαν τοῦ λαοῦ εἰς τροφίμα κατὰ τὸ
 Πάσχα, ὅτε ἐξαφανίζονται καὶ τὰ καθύρτια
 ἐκ τῆς Ἀγορᾶς, ἐμφανίζονται δὲ οἱ πρόσ-
 φυρες ζητοῦντες νέον δάνειον, τὸ ἐπ' ἀριθ.
 1485 δάνειον. Δημοσιεύεται νέα τροποποίη-
 σις τοῦ ἐνοικιοστασίου, ἐπιβαλλομένης ἐλα-
 φρᾶς τινος ἀξίως ἐπὶ τῶν ἐνοικίων
 1500 τοῖς ἐκατὸν, ὅποτε παραδίδονται πρὸς
 δωρεὰν χρῆσιν εἰς τοὺς πρόσφυγας πεντα-
 κόσιοι νέοι σινοικισμοί. Παρατηρεῖται ζω-
 ηρότατος ἀναδοχισμὸς μετὰ τὸν προσφυγι-
 κὸν κῆρον, διότι πολλοὶ τούτων ἔλαβον μό-
 τον 16 σελίας, ἐνῶ δὲν εἶχον καμμίαν εἰς
 τὴν ἑλ. α. Ἀσίαν. Γίνεται νέον ζήτημα
 καὶ ἀπειλοῦνται ὅλοι οἱ γηγενεῖς διὰ πολυ-
 βόλον, ἐπειδὴ ἔλαβε ὁ κ. Τσιγγέμογλου νέ-
 ον ἀποζημίωσιν ἐκ μόνων 450 ἐκατομμυρί-
 ῶν. Ἀποστέλλεται διὰ διοικητικῶν ποσῶν
 ποσὴν ὁ κ. Βενιζέλος εἰς τὸ Λονδίνον πρὸς
 διακανονισμὸν τῶν χρεῶν μας πρὸς τὴν
 Ἀγγλίαν καὶ τρέπονται ἐντρομοὶ εἰς γυμνῇ
 ἅπαντες οἱ πολιτικοὶ ἄνδρες τῆς Μ. Βρει-
 τανίας. Συγκατενεύει νὰ ἀνακηρύξῃ δικτα-
 τορίαν ὁ διακεκομμένος ὑποδραστής κ. Γι-
 ὁργος Σακαράκος καὶ τοιχοκολεῖται ἡ
 εἰκὼν του καθ' ἅπασαν τὴν Ἑλλάδα. Ἀν-
 θεὶ τὸ χαοτικὸν καὶ ὁ νέος δικτάτωρ δη-
 μοσιεύει διάγγελμα πρὸς τὸν ἑλληνικὸν λα-
 ὸν, συγκαίρων τοῦτον διὰ τὴν ζωηρὰν πα-
 τριωτικὴν ἐμπιστοσύνην τὸν πρὸς αὐτὸν καὶ
 δηλώνει, ὅτι θὰ ἐπιζητήσῃ πλέον πλήρης ἡ-
 σότης καὶ δικαιοσύνη. Σχηματίζουν τεσσ-
 σὴν διαδήλωσιν οἱ πρόσφυγες ὑπὲρ τοῦ
 νέου δικτάτορος, τὴν ἐπομένην δὲ δημοσι-
 εῖται νομοθετικὸν διάταγμα περὶ ἀπαλλο-
 τρώσεως καὶ τοῦ Παρθενῶνος ὑπὲρ τῶν
 προσφύγων. Μὴ ἐκνοποιηθέντων τούτων
 ἐκ τῆς καταστάσεως τοῦ νέου δικτάτορος
 ὑποσπάζεται ἡ πώλησις εἰς πλειοψηφικὴν
 δημοκρασίαν τοῦ Ἑοῦ τοῦ Προαετέλους.
 Τίθεται εἰς κυκλοφορίαν νέα μεταλλικὰ

νομίσματα και εξαφανίζονται αυτοστιγμεί, αλλά πριν ή πωληθῇ τὸ ἀγαλμα κλέπτεται. Ἐορτάζεται τὸ Πάσχα καὶ πωλοῦνται ἀφθονῶς οὐδὲν ἀμυνῶν, οἱ ὅποιοι διεισέδωσαν προηγουμένως ὑπὲρ τῆς Ἀεροπορικῆς ἁμύνης.

Ἀρχονται αἱ θερμομερίαι καὶ αἱ ὑπερτιμήσεις τῶν ἐξοχικῶν ὁσιπλιῶν, τὰ ὁποῖα κατὰσχονται πρὸς παραθερισμὸν τῶν προσφύγων, ὅποτε ἀκούεται ζωηρὰ ἡ διαμαρτυρία τοῦ κ. Ἀγκόπ.

— Τί με ἐδίνεις, ἱζάνουμ; Μόνον μία ἐπανλὺς; Νὰ με ἐδίνησ καὶ τὸ αὐτοκίνητον. Διότι πῶς θὰ σὲ ἐπηγαίμων εἰς τὴν ἑπανλὺς;

Ἐπέρχεται πλήρης λευρυνδρία, ὅποτε κατὰσχει ἡ Οὐλὲν καὶ τὸ τελευταῖον ἐπιπλὸν τῶν ἀθηναίων πρὸς ἐξόφλησιν τῶν λογαριασμῶν τῶν. Ἀποκτινοῦν χίλιοι ἀθηναῖοι τὴν ἡμέραν, ὅποτε ἀποσιτέλλονται ἄλλοι χίλιοι ὑποδεκαεῖς καὶ δεκαεῖς εἰς τὴν Ἐδρῶν πρὸς τελειοποίησιν τῶν ἰσοπυδῶν τῶν. Πᾶς πολίτης παραπονέμενος ὅτι πεννᾶ, συλλαμβάνεται καὶ ἐξορίζεται εἰς τὰς νήσους, κομηνίζεται δὲ ἡ Πύλη τοῦ Ἀδριανῶν, ὅπως διέρχεται ἐκεῖθεν ἀνειώτερον ἡ κ. Παγκάλου μετὰ τὸ αὐτοκίνητόν της, εἰς τὴν θέαν τοῦ ὁποῖου γονυπετοῦν οἱ πολῖται. Παραχωρεῖται τὸ δικαίωμα ἰδρύσεως ἑκατὸν νέων χαρτοπαικτικῶν λεσχῶν, ξένη δὲ εταιρία ἀναλαμβάνει τὸ μονοπώλιον τοῦ θηξίματος τῶν ἐλλήνων. ἰσοχρεονύμενον ἑκατὸν τοῦτων νὰ πληρῶν ἑκατὸν δραχμὰς δι' ἑν θήξιμον, ἀλλὰ μόνον ἑκατὸν πενήντα διὰ δύο θηξίματα. Ἐπικρατοῦσης γενικῆς ἀνδρίας, ὑποβάλλονται ποσότητες ὑπὸ δέκα ξένων ἐταιρειῶν περὶ ἀναλήψεως τοῦ μονοπωλίου τοῦ πινσίματος τῶν ἐλλήνων.

Ἀρχεται ὁ τρύγος καὶ ὁ κουμπάρος Κόλιας προσφέρει συγκαταβατικῶς τὸν μούστον τοῦ πρὸς 480 δραχμὰς τὴν μπότσαν, ἀπορεῖ δὲ πῶς δὲν ἐμφανίζονται ἀγοραστὰ. Σχηματίζεται τεραστία διαδήλωσις εἰς τὴν θέαν ἀνδρῶν τῶν ἰσχυρῶν μονσταλευριῶν. Γνωσθέντος, ὅτι οὗτος εἶνε ἀντιπροσώπος τῶν προσφύγων, οὐδεὶς πλέον ἀπορεῖ καὶ διαλύεται ἡ διαδήλωσις. Ζητωκραυγάζουσα ὑπὲρ τοῦ ἔθνους. Ἀνὲν βρέχει καὶ γίνονται λιανεῖαι. Βρέχει καὶ γίνονται λιανεῖαι πρὸς κατὰπαισιν τῆς βροχῆς. Κατὰστροφονται τὰ ἀθηναῖα πεδονόμια ἐκ τῆς βροχῆς καὶ ἀπάρχονται εἰς τὸ πταιματοδικεῖον οἱ διαβάται. Πολυμῶντες νὰ βαδίσουν ἐπ' αὐτῶν. Διατιμῶνται τὰ ὑποδήματα πέντε χιλιάδας δραχμὰς καὶ ἀπεργοῦν οἱ ὑποδήμα-

τοποιοὶ θεωροῦντες μικρὰν τὴν τιμὴν, ὅποτε ἀπεργοῦν καὶ οἱ καταναλωταί. Ἐρχόμενοι οἱ περιηγηταί, εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ βλέποντες ὅλους τοὺς κατοίκους τῆς ξυπολήτους ἀνακράζουσιν ἐνθουσιωδῶς.

— Ἡ νέα Ἑλλάς ἐφθασε πλέον τὴν ἀρχαίαν Ἑλλάδα!

Οἱ ἀρχαιολογοῦντες βλέποντες καὶ τὰ σακκάκια τῶν ἐλλήνων προσθέτουν, ὅτι οἱ σημερινοὶ Ἕλληνες εἶνε πράγματι τὸ ἀρχαιότερον ἔθνος. Ἐπαναρχίζει ὁ δορυμὸς χειμῶν καὶ αἱ κριτικαὶ τοῦ κ. Φωτίου Πολίτου, ὅποτε διαδίδεται φοδερὰ ἐπιδημία γρίπης. Δημοσιεύονται ἀγγελίαι εἰς τὰς ἐφημερίδας περὶ πωλήσεως παλιν εἰς αἰμάς εὐκαιρίας, ὅποτε δισεκατομυριοῦχος προσφέρει τὸ μέγαρόν του ἀντὶ 50,000 δραχμῶν ὅπως ἀγοράσῃ παλιν, ἀλλὰ οὐδεὶς τὸ ἀγοράζει, καθ' ὅσον ἀγοράζουσιν ἅπαντες Ἐγκυκλοπαιδικὰ λεξικά, πᾶσχοντες ἐξ ἀπηνίας ἐκ τῆς οικονομικῆς κρίσεως. Καλεῖται ὁ κ. Ζαῖμης καὶ πάλιν, ὅπως σχηματίσῃ νέαν οἰκονομικὴν κυβέρνησιν, ἀλλὰ ἀδυνατεῖ, διότι ζητοῦν νὰ γίνων ὑπουργοὶ ἄλλοι 44,000 Ἕλληνες, ὅσοι δὲν ἐπρόφθασαν νὰ γίνων μετχοι τοῦδε. Ἐκδίδονται 500,000 νέων περιοδικῶν καὶ ἄλλα τόσα ἐπιτάγματα συλλήψεως κατὰ προσῶπων θεωρουμένων ἰσχυρῶν κατὰ τοῦ καθεστῶτος, διότι ἐδεδάθησαν ταῦτα πηγαίνοντες πρὸ τῶν φούρων. Ἐρχονται τὰ Χριστούγεννα καὶ μὴ δυναμένων ὄλων τῶν ἐλλήνων νὰ γράφουν χοιστουγεννιῶτικον διήγημα εἰς τὰς ἐφημερίδας, τὸ γράφουν εἰς τοὺς τοίχους. Ζητεῖται ὁ 13ος μισθὸς ὑπὸ τῶν ὑπαλλήλων τοῦ κράτους καὶ ὁ ὑπουργὸς τῶν οικονομικῶν δηλοῖ, ὅτι δὲν εἶνε εἰς θέσιν νὰ πληρῶσιν τὸν καθυστεροῦμενον δέκατον τέτατον μισθὸν τῶν. Ἐργεται τὸ νέον ἔτος καὶ ἡ «Νέα Ἐποχή» ζητεῖ τὸ προγνωστικόν του, ὅποτε ἀδυνατεῖ νὰ τὸ γράψῃ ὁ ὑποφαινόμενος ἔνεκα τῶν πολλῶν ἀσολιῶν τοῦ ὑπὲρ τοῦ ἔθνους. Ἐχει γίνῃ πλέον καὶ αὐτὸς ὑπουργός.

Ο ΣΥΜΠΟΛΙΤΗΣ

Η "ΝΕΑ ΕΠΟΧΗ,"

Εἴχεται εἰς τοὺς συνδρομητὰς καὶ ἀναγνώστας αὐτῆς εὐτυχὲς τὸ νέον ἔτος

— 1927 —

ΕΤΗΣΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΤΑ ΠΟΛΙΤΙΚΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΤΟΥ 1926

Τὸ ἔτος 1926 εἰσέρχεται μετ' ἐλπίδας. Ὁ ἀδάπτιστος μέχρι τότε δικτάτωρ τῆς Ἑλλάδος, ἔχει προκηρύξῃ ἐκλογὰς Γερουσίας, καὶ τὰ κόμματα ἐτοιμάζονται διὰ νὰ κατέλθουν εἰς αὐτάς..

Εἰς παραμονὰς προκηρυγμένων ἐκλογῶν, ὁ δικτάτωρ, διατάσει τὴν διακοπὴν τῆς ἐκδόσεως τῶν ἐφημερίδων «Ἐλευθερος Λόγος» καὶ «Καθημερινή». Καὶ λαμβάνει κατὰ τοῦ τύπου αὐστηρότατα μέτρα... Παρὰ ταῦτα τὴν 3 Ἰανουαρίου τὰ κόμματα ἀποφασίζουν νὰ μετὰσχουν τῶν ἐκλογῶν τῆς 10 Ἰανουαρίου. Οὕτως ἔχουν τὰ πράγματα ὅταν τὴν 3 Ἰανουαρίου ὁ κ. Πάγκαλος εἰς γεῦμα παρατεθὲν εἰς αὐτὸν εἰς τὴν κυβερνητικὴν παρὰ τὴν «Ἀγίαν» Παρασκευὴν ὑπὸ τῶν Δημοκρατικῶν ταγμάτων, ἐκήρυξε τὴν δικτατορίαν, δηλώσας ὅτι «στηριζόμενος ἐπὶ τῆς ἔθνικῆς νησιδος», δηλαδὴ τῆς ἐνόπλου δυνάμεως θὰ σώσῃ τὴν χώραν.

Τὴν ἐπομένην ὁ κ. Πάγκαλος ἐκήρυττε τὴν δικτατορίαν ἀναστέλλων τὴν ἰσχὺν τοῦ δημοσιευθέντος συντάγματός του, καὶ ἀπῆρθυσεν διάγγελμα πρὸς τὸν Λαόν, τὸν Στρατὸν καὶ τὸν Στόλον. Συγχρόνως δημοσιεύεται διάταγμα διὰ τοῦ ὁποῖου ἡ κυβέρνησις ἀναστέλλει ἐπ' ἀόριστον τὰς ἐκλογὰς Γερουσίας.

Ὁ κ. Χατζηκυριάκος, κατόπιν τῆς νέας προπῆς τῆς καταστάσεως παραιτεῖται τῆς κυβερνήσεως. Ἐπίσης καὶ ὁ ὑπουργὸς κ. Γ. Σεβερῆς. Ὁ κ. Πάγκαλος ἐν τῷ μεταξύ ἀναθιχίωται. Τὴν διοίκησιν τοῦ Γ' Σώματος Στρατοῦ εἰς τὸν Στρατηγὸν Ζαφειρίου, τοῦ κ. Ὁθωνίου τιθεμένου εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ Ὑπουργείου.

Ἡ κυβέρνησις ἐπαγγελομένη οἰκονομίας, προβαίνει εἰς τὴν κατάργησιν τῶν ὑπουργείων Ἑθνικῆς Οἰκονομίας καὶ Προνοίας, ἀδιαφοροῦσα διὰ τὰς συνεπείας τῆς καταργήσεως τῶν ὑπουργείων αὐτῶν ζημίας τοῦ δημοσίου.

Τὴν 8ην Ἰανουαρίου ὁ Σέρβος πρεσβυτὴς δηλοῖ πρὸς τὸν κ. Πάγκαλον καὶ τὸν κ. Ρούφον ὅτι ἡ Σερβικὴ κυβέρνησις ἐπιθυμεῖ τὴν σύναψιν Βαλκανικοῦ συμφώνου ἀσφαλείας. Κατόπιν ληφθεῖσης ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἀναστέλλεται ἡ μονιμότης καὶ ἡ ἰσοδιότης τῶν ὑπαλλήλων.

Τὴν 15 Ἰανουαρίου, τίθεται ἐν ἰσχύϊ τὸ μέτρον τῆς διώξεως τῆς κοινῆς φούστας. Καὶ ἀρχίζει ἡ διώξις, διὰ νὰ διαταχθῇ ἀμέσως ἡ κατάπαισις αὐτῆς.

Ὁ κ. Πάγκαλος πρὸς αὐξήσιν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν θεαπόντων καὶ καθ' ἣν στιγμὴν διατάσσει τὴν μὴ δημοσίευσιν εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως προαγωγὰς καὶ διορισμούς, διορίζει ὡς ὑφυπουργοὺς τοὺς κ.κ. Περιβολαρόπουλον καὶ Μανιατόπουλον. Ἐπίσης διορίζεται διευθυντὴς τοῦ Πολιτικοῦ Γραφείου ὁ κ. Μακρῆς διὰ νὰ διορισθῇ μετ' ὀλίγας ἡμέρας ὡς ὑφυπουργὸς τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

Ἡ λίρα διαρκῶς ἀνατιμωμένη προσεγγίζει τὰς 370 μονάδας κατὰ τὰ μέσα τοῦ Ἰανουαρίου.

Ὁ κ. Πάγκαλος, ἐπεξηγῶν τὴν ὑποτίμησιν τῆς δραχμῆς λέγει, ὅτι αὐτὴ ὀφείλεται εἰς τὰς κακοβούλους διαδόσεις περὶ ἐκδόσεως νέου χαρτονομίσματος καὶ διηγεῖται κατηγορηματικῶς τὴν ἀναγραφείσαν εἰδησιν περὶ ἐκδόσεως ἢ διχοτομίας τοῦ χαρτονομίσματος.

Ὁ ὑφυπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας κ. Γρηγοράκης παραιτεῖται, ἀλλ' ἀναγκάζεται κατόπιν νὰ παραμείνῃ εἰς τὴν θέσιν του.

Ὁ ὑπαρχηγὸς τῆς «Δημοκρατικῆς Ἐνώσεως» κ. Π. Ἀραβαντινὸς ἀποσχίζεται τοῦ κόμματος καὶ φαίνεται διατεθειμένος νὰ ὑποστηρίξῃ τὴν κυβέρνησιν τοῦ κ. Παγκάλου.

Παρὰ τὰς ὡς ἀνωτέρω δηλώσεις τῆς κυβερνήσεως, τὴν 23ην Ἰανουαρίου δημοσιεύεται Διάταγμα περὶ ἐπρωτερίου ἀναγκαστικοῦ δανείου διὰ διχοτομίας τοῦ κυκλοφορούντος χαρτονομίσματος κατὰ τὸ πρότυπον τοῦ δανείου τοῦ αἰμυλίου Π. Πρωτοπαπαδάκη.

Εἰς τὴν «Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως» δημοσιεύεται Ν. Διάταγμα διὰ τοῦ ὁποῖου ἐπιτέπεται ἡ ἀναγκαστικὴ μετάθεσις ἐνὸς ὑπαλλήλου ἀπὸ τῆς μιᾶς ὑπηρεσίας εἰς τὴν ἄλλην.

Ἡ Κυβέρνησις διὰ λόγους οἰκονομίας ἀποφασίζει καὶ χορηγεῖ ἀμνηστειὰν εἰς χιλιάδας καταδικασθέντων διὰ διάφορα ἀδικήματα.

Μεταξὺ Ἑκκλησίας καὶ Κυβερνήσεως ἀναφύεται, διὰ δευτέραν ἥδη φοράν, διαφωνία ἐναντίον τῆς συγκροτήσιν τῆς προπαρασκευαστικῆς τῆς οἰκονομικῆς συνέδου ἐπιτροπῆς τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἑξωτερικῶν. Ἡ Ι. Σύνοδος Ὑπουργείων τῶν Μητροπολιτῶν νὰ ἀποσκαλεῖ τοὺς μετέχοντας Μητροπολίτας νὰ ἀπόσχων τῶν ἐργασιῶν τῆς ἐπιτροπῆς καθ' ὅσον αὕτη εἶνε ἀντικοινομητικὴ. Γίνονται τὰ ἐγκαινία τῆς Β' περιόδου τῆς Ἑθνικῆς Πανακοθήκης.

Ἡ Κυβέρνησις προβαίνει εἰς διαφοροῦς ἐ-

νεργείας, διὰ τὴν ἀφελὴν δὲ ἀπερίσπαστος εἰς τὸ ἔργον τῆς, διατάσσει τὴν ἀπομάχρυνσιν ἐξ Ἀθηνῶν τῶν κ. κ. Παπαναστασίου, Κονδύλη, Διά-μεση, Γέροντα, Βεντήρη, Σπαῖ, Λουκίδη Κου-σάντα, Καρλόγλου, Γύπαρη καὶ ἄλλων. Πράγ-ματι οἱ ἀνωτέρω ἀναφερόμενοι ἐπιβιβάσθητες τῆς «Τενέδου» τὴν 18ην Φεβρουαρίου μεταφέ-ρθησαν εἰς Ναύσταθμον. Ὁ κ. Πάγκαλος ἀναφέ-ρει ὅτι, ἂν ἀποδειχθῇ ὅτι οἱ συλληφθέντες μετέ-σχον οἰασδῆποτε ἀνατρεπτικῆς κινήσεως, θὰ τι-μωρηθῶν «ἰ σ τ ο ρ ι χ ῶς».

— Ἐν τῷ μεταξύ συλλαμβάνεται ὁ κ. Κα-φαντάρης καὶ ὅλοι μαζὺ μεταφέρονται εἰς Σαν-τορίνην, ἐνθα τίθενται ὑπὸ ἐπιτήρησιν. Ἐν τῷ μεταξύ ὁ κ. Πλαστήρας, εὐρισκόμενος εἰς Γευ-γελήν, προσπαθεῖ νὰ διέλθῃ τῶν συνόρων καὶ κινήσῃ τὸν στρατὸν ἐναντίον τῆς Κυβερνήσεως, ἐνῶ ἐν τῷ μεταξύ ἀπαγορεύεται εἰς τὰς ἐφημε-ρίδας νὰ γράφουν ὅπωςδήποτε περὶ τοῦ κ. Πλα-στήρα. Συγχρόνως ὑπογράφεται Συντακτικὴ ἀ-πόφασις, θεσπιζομένης καὶ τῆς ποινῆς τοῦ θά-νάτου, διὰ τῆς ὁποίας συνιστᾶται Ἐκτεκτον Στρατοδικεῖον εἰς τὸ ὁποῖον θὰ παραπεμφθῶν οἱ συλληφθέντες πολιτικοὶ καὶ στρατιωτικοί.

— Ἀποφασίζεται ὅπως ἀπὸ 1ης Ἰουνίου 1926 ἀρθῇ τὸ ἐνοικιστάσιον εἰς Ἀθήνας, Πει-ραιᾶ καὶ Θεσσαλονίκην διὰ τὰ καταστήματα καὶ τὰ γραφεῖα, παραμένει δὲ ἐν ἰσχύϊ ὅσον ἀφορᾷ τὰς κατοικίας. Κατὰ τοῦ ἐνοικιστάσιου τούτου δημιουργεῖται ὁρόδος τόσον ἐκ μέρους τῶν ἐ-νοικιασῶν, ὅσον καὶ τῶν ιδιοκτητῶν.

— Ὁ κ. Πάγκαλος πραγματοποιεῖ ταξείδιον τοῦ εἰς τὴν Μακεδονικὴν πρωτεύουσιν. Ἀρχι-τεῖ τὴν 22αν Φεβρουαρίου εἰς τὸ Στρατοδικεῖον τὴν δίκην τῶν Ἀυτονομιστῶν, ἣ ὁποία καὶ ἀναβί-βεται ἐπὶ ἄριστον, ἀπολυομένων τῶν κρατομέ-λων κατηγορουμένων. Παρὰ τὴν διαταγὴν τοῦ δικτάτορος, ἀποστέλλονται πρὸς τὸν Πρόεδρον τῆς Δημοκρατίας πρὸς ὑπογραφήν Διατάγματα τῆς Δημοκρατίας πρὸς ἐγκρίσεως τοῦ. Ὁ κ. Πάγκαλος ἀπειλεῖ θεοὺς καὶ δαίμονας. «Ὅλοι οἱ Ὑπουργοὶ θέτουν εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ Προέδ-ρου τοῦ γένους τὰς παραιτήσεις των. Ὁ κ. Ρούφος με-ταβαίνει εἰς Ρώμην. Ὁ ὑφυπουργὸς τῶν Ἐσω-τερικῶν κ. Βογδόπουλος ὑπογράφει σκανδαλώδη σύμβασιν προμηθείας σίτου μετὰ τῆς Ρωσικῆς ἀντιπροσωπείας. Ἐγερθεῖσάν ὑπονοῶν. ὁ κ. Πάγκαλος διατάσσει τὴν ἀστυνομικὴν ἐπιτήρη-σιν τοῦ κ. Βογδόπουλου, ὁ ὑφυπουργὸς κ. Μα-κρῆς διατάσσει τοὺς ὑπαλλήλους τοῦ ὑπουργείου κατὰ τὴν οἰασδῆποτε ἐπαφὴν μετὰ τοῦ κ. ὑ-φυπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν.

— Ὁ κ. Πάγκαλος μεταβαίνει μετὰ τῆς ἀ-φελείας εἰς Ἀθήνας λαίδη Τσάμπερλαιν εἰς

Ὀλυμπίαν, ὁπόθεν ἐπιστρέφων δηλοῖ εἰς τὸν λαὸν τῶν Πατρῶν, ὅτι θὰ ἀπαγγόνισῃ τοὺς δι-καιομένους καταχραστὰς τῶν συντάξεων θυμῶ-των πολέμου. Ἐπιστρέφων εἰς Ἀθήνας δίδει σχετικὰς διατάξεις, οἱ λαϊκοὶ δικασταὶ ὅμως ἀ-ποχωροῦντες ματαίωνουν τὴν δίκην.

— Τὴν 8ην Μαρτίου γίνεται ἀποδεκτὴ ἡ πα-ραιτήσις τῶν ὑπουργῶν κ. κ. Σταμούλη, Λιθα-ουνοπούλου καὶ τῶν ὑφυπουργῶν κ. κ. Βογο-πούλου, Περιβολαροπούλου καὶ Μανιατοπούλου διορίζονται οἱ κ. κ. Γ. Σπυρίδωνος τῶν Ἐσω-τερικῶν, Δ. Αἰγινήτης τῆς Παιδείας καὶ Γ. Χα-ριτάκη τῆς Γεωργίας, Ἐμπορίου καὶ Βιομηχα-νίας.

— Μεταξὺ τῶν παραιτηθέντων εἶνε καὶ ὁ κ. Τανταλίδης, ὑποσχεθέντος ὅτι θὰ ἀναλάβῃ τὸ ὑ-πουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν ὁ κ. Δεληγιάννης. Τοῦ τελευταίου τούτου μὴ ἀποδεχθέντος τελι-κῶς, γίνεται βολιδοσκόπησις εἰς τὸν πρῶτον ὑ-πουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν κ. Κοφινᾶν. Ἐν τῷ μεταξύ ὅμως ὁ κ. Τανταλίδης παραμένει εἰς τὴν θέσιν του, τοῦ κ. Παγκάλου διατάξαντος τὴν διατήρησιν αὐτοῦ ὡς ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομι-κῶν.

— Οἱ ἀπελαθέντες εἰς Σαντορίνην στρατιω-τικοὶ μεταφέρονται εἰς Ἀθήνας καὶ κρατοῦνται εἰς τὰς φυλακὰς Ἀδερῶφ.

— Ὁ κ. Πάγκαλος δηλοῖ ὅτι θὰ προκηρύξῃ ἐκλογὰς Προέδρου Δημοκρατίας, μεταρρυθμίζων οὗτος τὸ Σύνταγμα καὶ θέτων ὑπὸ τὴν χύρσιν τοῦ λαοῦ τὰς ἐπενεχθσομένας τροποποιήσεις.

— Διαδίδεται ὅτι ὁ κ. Βενιζέλος θὰ ὑποδει-χθῇ ὡς Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας. Ὁ κ. Πά-γκαλος διαψεύδει τὴν εἰδήσιν καὶ διατάσσει τὴν ἐπὶ μίαν ἡμέραν διακοπὴν τῆς ἀναγραφῆς τῆς εἰδήσιν ἐφημερίδος «Ἑλληνική».

— Τὴν 18ην Μαρτίου ὁ Πρόεδρος τῆς Δη-μοκρατίας ὑπέβαλε τὴν παραίτησίν του, καί, διὰ Συντακτικῆς ἀποφάσεως, προκηρύσσονται ἐ-κλογαὶ Προέδρου Δημοκρατίας διὰ τὴν 4ην Ἀ-πριλίου. Ὁ κ. Πάγκαλος, παρὰ τὰς συνεννόη-σεις διὰ τὴν ὑποψηφιότητα τοῦ κ. Χαίμη, ἀπα-γορεύει τὴν ὑποψηφιότητα αὐτοῦ, θέτων ὅριον ἡλικίας. Ἐν τῷ μεταξύ ὅλα τὰ πολιτικὰ κόμ-ματα ἀποφασίζουν ὅπως συνεργασθῶν εἰς τὰς ἐκλογὰς τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας, θέτουν δὲ ὑποψηφιότητα κοινὸν ὑποψήφιον τοῦ κ. Δε-μερτζή. Ὁ κ. Πάγκαλος θέτει ὁ ἴδιος ὑποψη-φιότητα. Λαμβάνει ὅμως ἀσθηρότατα μέτρα κατὰ τοῦ Τύπου, καὶ ἐπιτρέπει εἰς τοὺς στρα-τιώτας νὰ ψηφίσουν, διατάσσει δὲ τὴν ἐνέο-γαν τῶν ἐκλογῶν εἰς δύο διαφόρους Κυριακὰς διὰ ὁρισμένα τμήματα τῆς Ἐπικρατείας. Κα-τόπιν καὶ τῆς λήψεως μέτρων κατὰ τοῦ Τύπου.

καὶ ἀπαγορεύσεως δηλώσεων τοῦ κ. Δεμερτζή, καὶ τῆς μὴ ἀποδοχῆς ὁρισμένων ἐγγυήσεων του, τὰ κόμματα ἀπέχουν τῶν ἐκλογῶν. Γίνεται ἐ-κλογὴ τῇ ἀποχῇ μεγάλης μερίδος τῶν ἐκλογέων καὶ ὁ κ. Πάγκαλος ἐκλέγεται Πρόεδρος τῆς Δη-μοκρατίας διατηρῶν καὶ τὴν προεδρίαν τῆς Κυ-βερνήσεως. Κατὰ τὴν 1ην Ἀπριλίου ὁ ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν κ. Σπυρίδωνος διεξάγει συ-νενηγήσεις διὰ τὴν ματαίωσιν τῆς ψήφοφρείας, τὴν συμμετοχὴν τῶν πολιτικῶν κομμάτων εἰς τὰς ἐκλογὰς καὶ τὴν ἀνάληψιν τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπὸ τοῦ κ. Ι. Μεταξῆ, ἀρχι-γοῦ τῶν Ἐλευθεροφρόνων. Ἐνῶ διεξάγονται αἱ συνενηγήσεις, ὁ κ. Πάγκαλος διατάσσει τὴν μα-ταίωσιν αὐτῶν, καὶ ἰσχυρίσθη κατῆπιν, ὅτι αἱ συνενηγήσεις τοῦ κ. Σπυρίδωνος δὲν ἐγένοντο κατόπιν ἰδικῆς του ἐγκρίσεως.

— Ὁ κ. Πάγκαλος τοποποιεῖ τὸ Σύνταγμα παρέχων ἀπεριόριστα δικαιώματα εἰς τὸν Πρό-εδρον τῆς Δημοκρατίας.

— Τὴν 8ην Ἀπριλίου γίνεται ἡ πρώτη συ-νεδρίασις τῆς συστάσεως διὰ Συντακτικῆς πρῆ-ξεως Ἀκαδημίας.

— Εἰς Θεσσαλονίκην τμήματα στρατοῦ ὑπὸ τοὺς ἀντισυνταγματάρχας κ. κ. Μπακιρτζήν, Καρακούσαν καὶ συνταγματάρχην Τζαβέλλαν, ἔκαμαν ἐπανάστασιν κατὰ τῆς Κυβερνήσεως. Τὴ κίνημα ἐπεσείσθη καὶ συλληφθέντες οἱ ἀρ-χιγγοὶ τῆς στάσεως καὶ ἄλλοι ἀξιωματικοί, με-τεφέρθησαν εἰς Ἀθήνας καταδικασθέντες οἱ μὲν τρεῖς εἰς θάνατον, οἱ δὲ λοιποὶ εἰς ἄλλας ἐλα-φροτέρας ποινάς. Ἡ ποινὴ τοῦ θανάτου μετε-τρέπη εἰς ισόβια δεσμά, μετ' ὧν ἡ κίνησις ἐπὶ ὅλους τοὺς κακῶς καὶ ἀποφυλακισθέντας. Εἰς τὰς Ἀθήνας πρὸ τῆς καταδίκης προκαλεῖται τὰς συλλαλήτηριον, κατὰ τὸ ὁποῖον ἐγκάθεται τοῦ Παγκάλου ζητοῦν τὴν εἰς θάνατον καταδίκην τῶν στασιαστῶν.

— Ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς τῆς Κοινωνίας τῶν Ἑθνῶν Σέρ Ἰρικ Ντράμмонτ, ἀκολουθοῦ-μενος ὑπὸ τῶν γραμματέων του, ἐπισκέπτεται τὰς Ἀθήνας.

— Τὴν 13ην Ἀπριλίου ὑπογράφεται τὸ Διά-ταγμα τῆς κυρώσεως τοῦ νέου προϋπολογισμοῦ, τῆς Κυβερνήσεως ὑποσχεμένης τὴν κάλυψιν τοῦ ἐκ 360 ἐκατομμυρίων ἐλλείματος διὰ τῆς τρο-ποποιήσεως ἐνίων φορολογιών.

— Τὰ συνενοαζόμενα κόμματα εἰς τὴν οἰ-κίαν τοῦ κ. Δεμερτζή ἀποφασίζουν νὰ συνεχι-σοῦν τὸν ἀγῶνα ὑπὲρ τοῦ ἐλευθεροῦ πολιτικοῦ βίου.

— Τὴν 23ην Ἀπριλίου γίνονται ἐπισήμως τὰ ἐγκαινία τῆς Γενναδίου βιβλιοθήκης.

— Ἀφικνείται εἰς τὰς Ἀθήνας ὁ Τούρκος

ἀντιπρόσωπος Σουκρὴ Βέης Σαράτζογλου, διὰ νὰ διεξαγάγῃ διαπραγματεύσεις μετὰ τῆς Ἑλ-ληνικῆς Κυβερνήσεως. Ὁ πολιτικὸς κόσμος εὐ-ρίσκεται ἐν ἀναμονῇ τῆς προκηρύξεως τῶν ἐ-κλογῶν. Ὁ κ. Πάγκαλος ὅμως δηλοῖ, ὅτι αἱ ἐκλογαὶ δὲν θὰ γίνουν πρὸ τοῦ Σεπτεμβρίου.

— Εἰς Μεσολόγγιον γίνονται μεγάλαι ἐορ-ταὶ ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς ἐπετείου τῆς ἐξόδου. Με-τέστησαν ἐκεῖ ὁ Πάγκαλος καὶ τινα μέλη τῆς Κυβερνήσεως.

— Τὴν 28ην Ἀπριλίου γίνεται ἐπισήμως ἡ ἐναρχία τῶν διαπραγματεύσεων διὰ τὸν διακα-νονισμὸν τῶν Ἑλληνοτουρκικῶν ζητημάτων.

— Ὁ ὑπουργὸς κ. Κούνδουρος τοποποιεῖ ἄρδην τὸν δικηγορικὸν κώδικα.

— Ἐπαναλαμβάνονται αἱ ὑποσχέσεις ὅτι τὸ ζήτημα τῆς προεδρίας τῆς Κυβερνήσεως σχε-τίζεται πάντοτε μετὰ τὴν ταχείαν διενέργειαν τῶν ἐκλογῶν. Παύεται ἡ διαδεδομένη, ὅτι αἱ ἐ-κλογαὶ θὰ προκηρυχθῶν ἐντός τοῦ Ἰουνίου. Ἐν τῷ μεταξύ κατὰ τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον τῆς 5ης Μαΐου ἀποσασίζεται ὅπως οὐδεμία μετα-βολὴ ἐπέλθῃ εἰς τὴν προεδρίαν τῆς Κυβερνή-σεως.

— Ἡ λίρα ἐν τῷ μεταξύ προσεγγίζει τὰς 400 δραχμάς.

— Τὸν Μαῖον συναντᾶται ὁ κ. Κονδύλης μετὰ τοῦ κ. Παγκάλου, μετ' ὧν συνομιλεῖ ἐπὶ μακρόν.

— Ἐν τῷ μεταξύ διεξάγονται συνενηγήσεις μετὰ τῶν πολιτικῶν ἡγετῶν ἐπὶ τῆς κατα-στάσεως, καὶ δηλοῦν, ὅτι δὲν ἐξουσιοδότησαν τὸν κ. Κονδύλην νὰ συναντηθῇ μετὰ τοῦ δικτάτορος.

— Ὁ κ. Πάγκαλος δηλοῖ τὴν 12ην Μαΐου, ὅτι θὰ προεδρεύσῃ ἐπὶ μακρόν τῆς Κυβερνήσεως καὶ ὅτι θὰ διοικήσῃ κατὰ τὸ : «Θόδωρος κερᾷ καὶ Θόδωρος πίνει».

— Γίνονται πρὸς τὸν στρατηγὸν κ. Παρα-σκευάπουλον βολιδοσκοπήσεις ὅπως ἀναλάβῃ τὴν προεδρίαν τῆς Κυβερνήσεως. Οὕτως φαίνεται δεχόμενος καὶ διατεθειμένος νὰ κατέλθῃ εἰς τὴν ἐγγλέζαν. Εἰς Παρίσιους εὐρισκόμενος, προδίδει εἰς μακρὰς πολιτικὰς δηλώσεις καὶ ἐπισκέπτε-ται τὸν κ. Μπριάν.

— Ὁ κ. Πάγκαλος ἀποπνίγει δηλοῖ, ὅτι τὸ Ἀμερικανικὸν Κογκρέσσον ἐνέκρινε τὰς Ἀμερι-κανικὰς πιστώσεις. Περιπαίχεται τὸ ἑλληνικὸν κοινὸν καὶ σημειοῦνται ὡς ἐκ τούτου μεγάλοι ζημίαι εἰς τὸ Χρηματιστήριον πρὸς ὅφελος ὑπου-ργῶν τινῶν, οἱ ὁποῖοι παίξουν εἰς τὴν χρηματα-γορᾶν. Ἡ «Ἑστία», δημοσιεύουσα δηλώσεις τοῦ γορᾶν. Ἡ «Ἑστία», δημοσιεύουσα δηλώσεις τοῦ γορᾶν. Ἡ «Ἑστία», δημοσιεύουσα δηλώσεις τοῦ γορᾶν.

— Ὁ Δικτάτωρ μεταβαίνει καὶ περινοδεύει

είς Κρήτην συνεδρούμενος υπό τοῦ κ. Ὁθωναίου.

—Υπὸ τοῦ Συμβουλίου τῶν δοσιλόγων θεωροῦνται ἐλεγχτέοι οἱ κ. κ. Πλαστήρας, Γονατᾶς, Τρικούπης κλπ.

—Ο κ. Πάγκαλος, ἀναφερόμενος εἰς τὰς δηλώσεις τοῦ κ. Παρασκευοπούλου εἰς Παρίσι, οὗς δηλοῖ, ὅτι ἐδόθη μεγαλειτέρα σημασία τῆς πραγματικῆς εἰς τὸ ζήτημα τῆς βολιδοσκοπήσεως τοῦ κ. Παρασκευοπούλου διὰ τὴν προεδρίαν τῆς Κυβερνήσεως. Ἐπὶ πλέον τονίζει ὅτι, ἐν γίνῃ κυβερνήσις Παρασκευοπούλου, θὰ εἴνε ὑπηρεσιακὴ, αὐτὸς δὲ θὰ δίδῃ τὰς κατευθύνσεις ἀναλαμβάνων καὶ τὰς εὐθύνas.

—Τὴν 25ην Μαΐου ἀφικνεῖται ὁ κ. Παρασκευόπουλος ὅστις συζητεῖ μετὰ τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ. Μετὰ πολυμέρους συζητήσεως καταθέτει τὴν ἐντολὴν καὶ ἐπιστρέφει εἰς Παρίσι. Κατόπιν τούτου ὁ κ. Πάγκαλος δηλοῖ, ὅτι δὲν ὑφίσταται ἄμεσος ἀνάγκη τοῦ ζητήματος τῆς προεδρίας τῆς Κυβερνήσεως.

—Ο κ. Πάγκαλος μεταβαίνει εἰς Κέρκυραν καὶ Ἡπειρον. Ἐπιστρέφων δηλοῖ εἰς τὰς Πάτρας, ὅτι αἱ ἐκλογαὶ θὰ βραδύνουν πολὺ πέραν τοῦ μέχρι τοῦδε ὑπολογιζομένου χρόνου.

—Ο κ. Κουνδούρος παραιτεῖται τοῦ ὑπουργείου τῆς Δικαιοσύνης. Ἐν τῷ μεταξύ γίνονται σκέψεις διὰ τὴν ἀνάθεσιν τῆς προεδρίας τῆς Κυβερνήσεως εἰς τὸν κ. Α. Ροῦφον. Ἐγκαταλειπομένης τῆς ιδέας, βολιδοσκοπεῖται ὁ κ. Ζαβιτσιάνος, ὁ ὁποῖος κατ' ἀρχὴν δαίνυται διατεθειμένος ἀλλ' ἐπιφυλακτικὸς διὰ τὴν πρωθυπουργίαν. Ὑποδεικνύει τὴν ἀνάγκην σχηματισμοῦ Κυβερνήσεως ὑπευθύνου πρὸς ταχεῖαν διενέργειαν τῶν ἐκλογῶν. Ἐν τῷ μεταξύ διατηρεῖ τὴν ἐπαφὴν τοῦ μετὰ τῶν κυβερνητικῶν κύκλων. Ο κ. Πάγκαλος βεβαίως, ὅτι οὐδεμίαν βολιδοσκοπήσιν ἐποίησεν εἰς τὸν κ. Ζαβιτσιάνον. Ο τελευταῖος οὗτος ἀναχωρεῖ διὰ Κέρκυραν.

—Τὴν πρωίαν τῆς 13ης Ἰουλίου 1926 γίνεταί θρασυτάτη ληστεία εἰς Ἡπειρον, ὀνομασθεῖσα ἔκτοτε ὡς «ληστεία τῆς Πέτρας». Ἐλθόντες ἐκ τῆς ἐφονεύθησαν ὑπάλληλοι τῆς Ἑθνικῆς Τραπέζης μεταφέροντες 15 ἑκατομμύρια δραχμῶν ἐκ Πρεβέζης εἰς Ἰωάννινα. Ἐπακολούθουν ἀνακρίσεις χωρὶς μέχρι τοῦδε νὰ ἐπιχυθῇ πλήρες φῶς εἰς τὴν ὅλην ὑπόθεσιν.

—Η «Δ. Ἐνωσις» ἀπευθύνει δριμύτην κατηγορητήριον κατὰ τοῦ κ. Παγκάλου.

—Η Βασίλισσα Ὀλγα ἀποθνήσκει εἰς Ρωμὴν. Ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τῆς μεταστάσης γίνεταί ἀντηρόσυλον εἰς Ἀθήνας. ὁ κ. Μεταξᾶς ἀποστέλλει συλλληπητήριον τηλεγράφημα εἰς τοὺς πρίγκιπας.

—Η Κυβέρνησις, ψευδομένη πάντοτε, ὑπόσχεται ὅτι λίαν συντόμως θὰ γίνοντο ἐκλογαὶ Βουλῆς καὶ Γερουσίας συγχρόνως.

—Ο Δικτάτωρ, ἐπιστρέφων ἐκ Μακεδονίας, λέγει ὅτι διεπίστωσεν ὅτι ὁ λαὸς δὲν θέλει ἐκλογὰς.

—Ἀφικνεῖται ὁ υἱὸς τοῦ κ. Βενιζέλου Κυριακός, εἰς τὸν ὁποῖον γίνονται βολιδοσκοπήσεις πρὸς ἀνάθεσιν τῆς διευθύνσεως τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν. Καὶ αἱ βολιδοσκοπήσεις αὐταὶ ἀποτυγχάνουν τοῦ κ. Κ. Βενιζέλου ἐπιστρέφοντος εἰς Παρίσι. Συγχρόνως ἐπαναλαμβάνονται αἱ βολιδοσκοπήσεις εἰς τὸν κ. Ζαβιτσιάνον πρὸς σχηματισμὸν τῆς Κυβερνήσεως. Οὗτος ὅμως, μετὰ τὴν μελέτην τῆς καταστάσεως, ἀναλαμβάνει τὴν ἐντολὴν ἀποκρούει ὅμως τελικῶς τὴν πρότασιν καὶ καταθέτει τὴν ἐντολὴν ὑποδεικνύων τὴν ἀνάγκην τῆς προκηρύξεως τῶν ἐκλογῶν. Τὴν ἀπόφασιν ταύτην λαμβάνει ὁ κ. Ζαβιτσιάνος μετὰ τὴν συνάντησίν του μετὰ τοῦ πολιτικοῦ κόσμου.

—Εἰς τοὺς ἀξιωματικούς, ἐνῶ γίνονται οἰκονομία καὶ εἰς τοὺς ὑπαλλήλους δίδεται γλίσχρος μισθός, παρέχεται μηνίσιον ἐπίδομα ἀπὸ 900—1300 δραχμ.

—Η λίρα ὑπερβαίνει τὴν 14ην Ἰουλίου τὰς 400 δραχμάς.

—Μετὰ τὴν ματαίωσιν τῆς κυβερνήσεως Ζαβιτσιάνου, γίνεταί βολιδοσκοπήσις εἰς τὸν πρόεδρον τοῦ Ἀρείου Πάγου κ. Ζηλήμωνα, ὅστις τελικῶς δηλοῖ, ὅτι ἐν δύνανται ν' ἀναλάβῃ τὸν σχηματισμὸν τῆς Κυβερνήσεως.

—Οἱ πολιτικοὶ ἡγέται κ.κ. Δεμερτζής, Καφαντάρης, Μεταξᾶς, Παπαναστασίου καὶ Μιχαλάκοπουλος ἐν κοινῇ συσκέψει ἀποφασίζουν ὅπως ἐὰν ὁ κ. Πάγκαλος θελήσῃ νὰ ἐπαναλάβῃ τὴν Προεδρικὴν ἐκλογὴν συνεργασθῶν. Προβαίνουν εἰς μακρὰς δηλώσεις, τὴν δημοσίευσιν τῶν ὁποίων ἀπαγορεύει ὁ κ. Πάγκαλος. Ἀπαγορεύει συγχρόνως τὴν μέχρι νεωτέρας διαταγῆς δημοσίευσιν δηλώσεων τῶν πολιτικῶν ἀρχηγῶν.

—Ἀνατίθεται ἡ ἐντολὴ τοῦ σχηματισμοῦ Κυβερνήσεως πολιτικῆς εἰς τὸν κ. Εὐταξίαν. Ἡ νέα Κυβέρνησις ἀποτελεῖται ἐκ τῶν ἑξῆς: Εὐταξίας πρρωθυπουργός, Ροῦφος τῶν Ἐξωτερικῶν, Χαριτάκης Γεωργίας, Δαμιανός Δικαιοσύνης, Ἀργυρόπουλος Συγκοινωνίας, Λαδόπουλος Οἰκονομικῶν, Τσερούλης Στρατιωτικῶν, Λεωνίδας Ναυτικῶν καὶ Ἐσωτερικῶν Ἀραβαντινός. Ἡ νέα Κυβέρνησις εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς προβαίνει εἰς τὴν λήψιν μέτρων κατὰ τῆς ἐλευθεροτυπίας.

—Συλλαμβάνονται οἱ κ. κ. Μιχαλακόπουλος, Παπανδρέου, Κύρου καὶ Καφαντάρης, οἱ ὁποῖοι ἀπολαμβάνονται ἀνακαλούμενοι μετ' ὀλίγας

ἡμέρας.

—Η Κυβέρνησις προβαίνει εἰς δημοσίευσιν νόμου κατὰ τοῦ Τύπου δεσμευτικοῦ τῶν ἐλευθερίων του.

—Ο κ. Εὐταξίας δηλοῖ ὅτι θὰ κατέλθῃ ὡς κόμμα εἰς τὰς προσεχεῖς ἐκλογάς.

—Η λίρα ἀνέχεται τὰς 420.

—Νέα καταθλητικὰ μέτρα κατὰ τοῦ Τύπου λαμβάνονται. Κλείεται ἡ εφημερίς «Πολιτεία» καὶ διώκεται ὁ πολιτευτὴς καὶ ὑπαρχηγός τῶν Ἐλευθεροφρόνων κ. Κ. Ἀγγελόπουλος, ὁ ὁποῖος καὶ καταδικάζεται εἰς διετὴ φυλάκισιν.

—Ο Λευκὸς ἄρτος ὑπερβαίνει τὰς 11 δραχμὰς κατ' ὄκταν.

—Η λίρα ὑπερβαίνει τὰς 450 δραχμάς.

—Η Κυβέρνησις λαμβάνει ἐξαιρετικὰ μέτρα κατὰ τῶν Δημοσίων ὑπαλλήλων, ζητούντων τὴν οἰκονομικὴν των ἐνίσχυσιν.

—Ο κ. Πάγκαλος παραβρίθει εἰς Σπέτσας.

—Η λίρα εὐρίσκεται εἰς τὰ 431.

—Αἱ ἐφημερίδες προβαίνουν τὴν 3ην Αὐγούστου εἰς ἔντονον διαμαρτυρίαν. Στρατιωτικὴ λογοκρισία ἐπεμβαίνουσα διαγράφει τὴν διαμαρτυρίαν τοῦ Ἀθηναίου Τύπου.

—Ο κ. Εὐταξίας προβαίνει εἰς ἐγγράφους δηλώσεις ἐντελλόμενος τὴν ἐπὶ ποινῇ παύσεως δημοσίευσιν των.

—Η Κυβέρνησις ἀνακοινεῖ ὅτι ἐγένετο ἀπόπειρα δολοφονίας κατὰ τοῦ κ. Παγκάλου εἰς Σπέτσας. Διαπιστοῦται ὅτι ὑπῆρξε μόνον πρόβας ἀποπειρας.

—Διορίζεται Γενικὸς Διοικητὴς Κρήτης ὁ κ. Κουνδούρος.

—Εἰς τὴν Κρήτην γίνεταί κίνημα. Συλλαμβάνονται ἀρκετοὶ πολιτευόμενοι οἱ ὁποῖοι μεταφέρονται εἰς Ἀθήνας καὶ κρατοῦνται εἰς τὰς φυλάκας Ἀβέρωφ.

—Ἀπολύεται ὁ Δήμαρχος Πειραιῶς. Συλλαμβάνεται ὁ κ. Καφαντάρης, ὁ ὁποῖος μεταφέρεται εἰς Ναύσταθμον διὰ νὰ σταλῇ εἰς ὑπερρίαν. Συλλαμβάνεται καὶ ὁ κ. Παπαναστασίου, ὁ ὁποῖος στέλλεται ἐπίσης εἰς Ναύσταθμον. Ἐπίσης διατάσσεται ἡ σύλληψις τοῦ κ. Κονδύλη, ὅστις δαμώσεται καὶ συλλαμβάνονται καὶ οἱ κ.κ. Μεταξᾶς καὶ Ἀλεξανδρῆς μεταφερόμενοι καὶ οἱ οἱ εἰς Ναύσταθμον. Τὴν νύκτα τῆς 21 πρὸς τὴν 22 Αὐγούστου ἐξεργάσθη στρατιωτικὸν κίνημα ἐπὶ τὸν κ. Κονδύλην, τὸ ὁποῖον ἀνατρέπει τὴν κυβερνήσιν Εὐταξία καὶ διατάσσει τὴν σύλληψιν τοῦ κ. Παγκάλου, ὁ ὁποῖος δραπετεύσας συλλαμβάνεται προσπαθὼν νὰ διαφύγῃ εἰς τὸ ἔξωτερον.

—Γίνεται μέγα συλλαλητήριον, εἰς τὸ ὁποῖον ὁμιλεῖ ὁ κ. Κονδύλης. Ὁ λαὸς ζητεῖ ἐκλογὰς καὶ

οἰκουμένην.

—Ο Ναύαρχος Κουντουριώτης ἀναλαμβάνει τὴν προεδρίαν τῆς Δημοκρατίας.

—Διεξάγονται συνειρηνοήσεις διὰ τὸν σχηματισμὸν οἰκουμένης κυβερνήσεως, αἱ ὁποῖαι ἀποτυγχάνουν. Ο κ. Κονδύλης σχηματίζει μόνος του Κυβέρνησιν ἀποτελεσθεῖσαν ἐκ τῶν ἑξῆς: Κονδύλης, πρρωθυπουργός, ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν καὶ τῶν Ναυτικῶν, Π. Ἀργυρόπουλος ὑπουργός τῶν Ἐξωτερικῶν, Ι. Δροσόπουλος (συνδιοικητὴς τῆς Ἑθνικῆς Τραπέζης) τῶν Οἰκονομικῶν, Θ. Πετμεξᾶς τῶν Ἐσωτερικῶν, Κ. Τριανταφυλλόπουλος τῆς Δικαιοσύνης, Λονκᾶς Νάκος τῆς Γεωργίας, Α. Παπᾶς τῆς Παιδείας.

—Γίνεται συζήτης ἐπὶ τῆς ἀναλογικῆς. Οἱ κ.κ. Καφαντάρης καὶ Παπαναστασίου κηρύσσουνται ὑπὲρ αὐτῆς. Τὰ ἄλλα κόμματα κατ' αὐτῆς.

—Κατὰ τοῦ τέως δικτάτορος ὑποβάλλονται διὰ φροῦ καταγγελίαι διὰ σκανδαλώδεις συμβάσεις.

—Ο κ. Κονδύλης βεβαίως ὅτι αἱ ἐκλογαὶ θὰ γίνωνται τὴν 24 Ὀκτωβρίου.

—Οἱ κ.κ. Ζέρβας καὶ Ντεριλῆς ὑποβάλουν τὰς παρατηρήσεις των ἀπορριπτομένας.

—Ο κ. Πάγκαλος μεταφέρεται εἰς τὰς φυλάκας Αἰγίνης καὶ ἐκεῖθεν εἰς τὰς φυλάκας Ἰτζεδίν, ἐνθα καὶ ἐγκλείεται.

—Οἱ πολιτικοὶ ἡγέται προβαίνουν εἰς δηλώσεις κατακρίνοντας τὴν ἀναλογικὴν. Ο κ. Κονδύλης δὲν ἐννοεῖ νὰ δεχθῇ τὰς ἀτόμους των.

—Ἀποφασίζεται ἡ δημοσίευσιν τοῦ Συντάγματος ὡς καθιερώσθη ὑπὸ τῆς κοινοβουλευτικῆς ἐπιτροπῆς.

—Εἰς τὸ Ναυτικὸν γίνεταί κίνησις πρὸς ἀπελευθέρωσιν τοῦ κ. Παγκάλου. Ἀντικαθίστανται οἱ κ.κ. Βαλασάκης καὶ Σπυράκης.

—Ο κ. Κονδύλης δηλοῖ ὅτι ἐὰν ἐπιτύχῃ εἰς τὰς ἐκλογὰς θὰ ἐφαρμόσῃ σοσιαλδημοκρατικὸν πρόγραμμα.

—Συνεπεία κατηγοριῶν τοῦ Πλαστήρα ὅτι ἡ κυβερνήσις τοῦ κ. Κονδύλη δὲν προσέβη εἰς τὴν ἀμείωσιν τιμωρίαν τῶν ὑπευθύνων τῆς δικτατορίας, διεξάγεται μετὰ Κονδύλη καὶ Κονδύλη ἐπὶ ἡμέρας δολωλῶν ὑδρολογικὴ δημοσιογραφικὴ συζήτης.

—Παρατείνεται ὁ κ. Παπᾶς καὶ ἀναλαμβάνει ὁ κ. Διδάχος.

—Ο κ. Τριανταφυλλόπουλος ὑποστηρίζει ὅτι ὁ κ. Πάγκαλος καὶ οἱ συνεργάται του εἴνε ἐνοχοὶ ἐσχάτης προδοσίας.

—Ο στρατηγός Ὁθωνάιος, ἀφίχεται ἐκ Θεσσαλονίκης, ἐπιστρέφει εἰς τὴν θέσιν του. Τονίζεται ὅτι ἡ ἐδῶ ἀφίξις του ὁρᾶται εἰς στρατιωτικὰ ὑπηρεσιακά ζητήματα.

—Ο περίφημος περὶ Τύπου νόμος τῆς δικτατορίας καταργεῖται.

—Καταργούνται τὰ ἐπταμελῆ Στρατοδικεῖα, τὰ ἐντεταλμένα τὴν ἐκδίκασιν τῶν ὑποθέσεων τῶν καταχραστῶν.

—Ὁ κ. Κουντουριώτης προβάλλει ὁρισμένους ἐνδοιασμοὺς διὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ νέου Συντάγματος.

—Καταργοῦνται αἱ ἐπιτροπὴ τοῦ Ἐνοικιοστασίου.

—Οἱ συλληφθέντες ἅμα τῇ ἐκρήξει τῆς ἐπανάστασεως Κονδύλη «θεοράοντες» ἀπολύονται.

—Ἀποφασίζεται ὅπως διὰ τὴν δίωξιν τῆς δικτατορίας συσταθῇ ἐννεαμελὲς ἀνακριτικὸν συμβούλιον. Ὑπογράφεται ἡ σχετικὴ συντακτικὴ πράξις.

—Εἰς τὸ Πεδίον τοῦ Ἄρεως γίνεται συγκέντρωσις τῶν τμημάτων τῆς φρουρᾶς Ἀθηνῶν μετὰ τῶν ἀξιωματικῶν. Ὁ κ. Κονδύλης προβαίνει εἰς πολιτικὰς δηλώσεις καὶ συνιστᾷ εἰς τοὺς ἀξιωματικούς περιορισμὸν αὐτῶν εἰς τὰ καθαρῶς στρατιωτικὰ ἔργα.

—Ἡ Κυβέρνησις ἀπαγορεύει συλλαλητήριον τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος κατὰ τῆς ἀναλογικῆς. Οἱ κ.κ. Δεμερτζῆς καὶ Τσαλδάρης βεβαιοῦν ὅτι ἡ ποτελεῖ στίγμα πολιτικὸν ἢ ἀπαγόρευσις τοῦ συλλαλητηρίου.

—Ὁ κ. Ἀθανάσιος Εὐταφίας ἀπομακρύνεται τῆς προεδρίας τῆς Ἀεροπορικῆς Αἰνῆς.

—Ὑπὸ τῶν ἀξιωματικῶν γίνονται συστάσεις πρὸς τοὺς κ.κ. Ζέρβαν καὶ Ντερτιλῆν ὅπως ἀποχωρήσουν τοῦ στρατεύματος. Ἐν τῷ μεταξὺ παρατηρεῖται ζωηρὰ ἀντίθεσις μεταξὺ αὐτῶν καὶ τῶν Πλαστηρικῶν ἀξιωματικῶν.

—Ὁ κ. Κονδύλης, ὁμιλῶν πρὸς τοὺς ἀξιωματικούς τοῦ Πολ. Ναυτικοῦ, τονίζει ὅτι ὅστις θέλει τὴν δικτατορίαν, ἂς ἀναζητήσῃ ἄλλου πατέρος. Μία εἶνε ἡ κυρίαρχος θέλησις: Ἡ θέλησις τοῦ λαοῦ.

—Ὁ κ. Πρωθυπουργός, ἀπαντῶν εἰς διαφύρους ἐνεργείας κοιμμάτων, δηλοῖ κατηγορηματικῶς ὅτι εἶνε ἀμετάσβεστος ἡ ἀπόφασίς του ὅπως ἐφαρμόσῃ τὴν ἀναλογικὴν, καθόσον αὕτη ἀποτελεῖ νόμον τοῦ Κράτους.

—Ἡ κυρία Παγκάλου ἀποκαλύπτεται ὡς λαθρέμπορος μεταξωτῶν ὑφασμάτων.

—Ὁ κ. Τριανταφυλλόπουλος, ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης, παρατείνεται κατόπιν διαφωνίας του ἐπὶ τοῦ ἐνοικιοστασίου καὶ τοῦ ζητήματος τῆς διώξεως τοῦ τέως δικτάτορος. Ἀντ' αὐτοῦ ἀναλαμβάνει ὁ κ. Λιδάκος.

—Γενικὸς Διοικητὴς Κρήτης διορίζεται ὁ κ. Ζουγίδης.

—Τὰ δημοκρατικὰ τάγματα, γενομένου λόγου περὶ διαλύσεως τῶν καὶ ἀποστρατεύσεως τῶν διοικητῶν τῶν κ.κ. Ζέρβα καὶ Ντερτιλῆ, κάμνουν ἐπιδεικτικὸν περίπατον εἰς τὴν Ἀγίαν Παρα-

σκευὴν. Ἡ φρουρὰ Ἀθηνῶν τίθεται ἐν ἐπιφυλακῇ.

—Μανογραφοῦνται αἱ συναφθεῖσαι ββλληρικαὶ συμφωνίαι.

—Ἀισχυνοῦνται τὸ ὑπουργεῖον Ἐθνικῆς Οἰκονομίας.

—Ὁ Ἐμπορικὸς Σύλλογος Πειραιῶς ζητεῖ τὴν σχηματισμὸν οἰκονομικῆς κυβερνήσεως.

—Κατόπιν πολυήμερου μάχης, προκληθείσης ἐκ τῆς ἀντιστάσεως τῶν διοικητῶν τῶν δημοκρατικῶν ταγμάτων ὅπως διαλύσῃ τὰ τάγματα καὶ ἐκτελέσῃ σχετικὴν διαταγὴν τῆς Κυβερνήσεως, ἀφωπλίσθησαν τὴν 9 Σεπτεμβρίου καὶ διελύθησαν τὰ τάγματα τῆς δημοκρατικῆς φρουρᾶς. Ὁ λαὸς, ἐξοργισθεὶς κατὰ τῶν ἀξιωματικῶν, συγκροτεῖ ἐν Ἀθήναις συναγεμῶν. Μὲ σάνιδας καταλαμβάνει τὸ Ταχυδρομεῖον, τὴν Ἀστυνομίαν κλπ.

—Ἐπακροῦνται φημιπολὴ μεταξὺ στρατιωτικῶν καὶ λαοῦ, καθ' ἣν φοβέονται ἀρκετοί.

—Ἡ Κυβέρνησις Κονδύλη προβαίνει κατόπιν τούτου εἰς σπασμοδικὰς ἐνεργείας καὶ συλλαμβάνει διαφόρους βασιλόφρονας πολιτευτὰς, κατόπιν καταγγελίας τοῦ κ. Παπαναστασίου ὅτι αὐτοὶ προεκάλεσαν τὰς σκηνάς. Ἀποδεικνυμένης ὁμῶς τῆς ἀληθείας, ἀπολύονται πάντες οἱ συλληφθέντες πολιτικοί. Οἱ Ζέρβας καὶ Ντερτιλῆς συλλαμβάνονται μεταφρονῶνται εἰς τὸν Ναύσταθμον, ὅπου κρατοῦνται. Μετ' αὐτῶν συλλαμβάνονται καὶ οἱ λοιποὶ ἀξιωματικοὶ τῶν δημοκρατικῶν ταγμάτων. Ὅλγας ἡμέρας κατόπιν γίνεται ἡ δίκη καὶ τιμωροῦνται οἱ δύο ἀρχηγοὶ εἰς ἰσόδια δεσμὰ καὶ κρατοῦνται εἰς τὰς φυλακάς Αἰγίνης.

—Συνεπεία τῆς ἐπιμονῆς τῆς Κυβερνήσεως ὅπως ἐφαρμόσῃ τὸ ἀναλογικὸν διὰ τὰς ἐκλογὰς τῆς 14 Ὀκτωβρίου, διεξάγονται συνεννοήσεις μεταξὺ τῶν ἀντιβενεζελικῶν πολιτικῶν ὅπως ἀπόσχουν τῶν ἐκλογῶν.

—Ὁ κ. Κονδύλης ἀποφασίζει ὅπως διαλύσῃ τὸ κόμμα του καὶ κηρύσσει τὴν Κυβερνήσιν του ὑπηρεσιακὴν, ἀλλὰ τίποις μόνον, διότι ἐν τῷ μεταξὺ δημοσιεύει ὁρισμένας συντακτικὰς ἀποφάσεις.

—Ὁ κ. Τσαγγαρίδης, φρούραρχος Ἀθηνῶν, ἐπισκέπτεται τοὺς κ.κ. Κουντουριώτην, Μιχαλάκοπουλον, Καφαντάρην καὶ Παπαναστασίου καὶ τοὺς διαβεβαίει ὅτι ὁ στρατὸς θὰ πειθαρχήσῃ, ὑπακούων καὶ ἀδιαφορῶν ποῖον κόμμα θὰ ἀναλάβῃ τὴν ἀρχήν.

—Μετὰ πολλὰς συνεννοήσεις τῶν ἀντιβενεζελικῶν κοιμμάτων, τὸ κόμμα τῶν Ἐλευθεροφρόνων ἀποφασίζει τὴν 3 Ὀκτωβρίου ὅπως κατέλθῃ εἰς τὰς ἐκλογὰς. Ἐπίσης εἰς σύσκεψιν τῆς 5ης Ὀκτωβρίου ἀποφασίζει καὶ τὸ Λαϊκὸν κόμμα νὰ κατέλθῃ εἰς τὰς ἐκλογὰς. Ἀρχίζουν αἱ προεκλογικαὶ περιοδεΐαι.

—Τὸ ἀνώτατον ἀνακριτικὸν συμβούλιον ἀπορ-

ρίπτει ὁρισμένας καταγγελίας κατὰ τοῦ κ. Παγκάλου καὶ ἰδιαίτερος ὅτι εἶνε ἐνοχὸς φόνου καὶ προδοσίας.

—Αἱ ἐκλογαὶ ἀναβάλλονται διὰ τὴν 7ην Νοεμβρίου.

—Διαφεύδεται ὅτι πρόκειται νὰ συμπράξῃ τὸ Λαϊκὸν κόμμα μετὰ τῶν Ἐλευθεροφρόνων. Μετὰ τοῦ Λαϊκοῦ συμπράττουν οἱ κ.κ. Δεμερτζῆς καὶ Βοζίκης.

—Δημοσιεύεται τὴν 11 Ὀκτωβρίου συντακτικὴ ἀπόφασις τῆς Κυβερνήσεως, διὰ τῆς ὁποίας στεροῦνται τοῦ δικαιώματος τοῦ ἐκλέγεσθαι οἱ διατελέσαντες ὑπουργοὶ καὶ ὑφυπουργοὶ ὑπὸ τὸν κ. Πάγκαλον.

—Οἱ πρόσφυγες δημιουργοῦν ζήτημα ἀποζημιώσεως τῶν. Ἡ ΠΟΑΑΑ ἐκβάλλει τὴν Κυβέρνησιν καὶ ἀποφασίζει τὴν ἀποζημιώσιν τῶν.

—Εἰς τὸ Ἐργατικὸν Κέντρον Ἀθηνῶν γίνεται συμπλοκὴ μεταξὺ ἐργατῶν ὁπεργῶν καὶ χωροφυλακῆς. Φονεύεται εἰς ἐργάτης καὶ τραυματίζονται ἀρκετοί.

—Παρατείνεται ὁ κ. Λορέντζος καὶ ἀναλαμβάνει τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν ὁ κ. Πρέζας.

—Τὸ Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν, μὴ λαβὼν ἐπ' ὅψιν τὴν συντακτικὴν ἀπόφασιν τῆς Κυβερνήσεως, ἐδέχθη τὰς αἰτήσεις ὑποψηφιότητος τῶν Παγκάλου ὑπουργῶν. Επίσης καὶ ἄλλα Πρωτοδικεῖα. Ἡ Κυβέρνησις ἀπολύει τοὺς δικαστὰς δημοσιεύσασα συντακτικὴν πράξιν περὶ ἄρσεως τῆς δικαστικῆς ἰσοδότητος. Επίσης διατάσσει τὴν ἐκ νέου ἀνακήρυξιν τῶν υποψηφίων. Οὕτως ἀποκλείονται οἱ ὑπουργοὶ τοῦ δικτάτορος.

—Ἡ λίρα εὐρίσκεται εἰς τὸ ἐπίπεδον τῶν 400 δραχμῶν.

—Οἱ πρόσφυγες ἀποφασίζουν νὰ κατέλθουν ὑπὸ ἰδίους συνδιασμούς. Τὴν τελευταίαν ὁμῶς στιγμὴν παρατοῦνται καὶ ὑποστηρίζουν τὴν Ἐνωσιν τῶν Φιλελευθέρων.

—Ἐπανερχονται οἱ ἀπολυθέντες δικαστικαὶ διὰ τὴν μὴ συμμόρφωσίν των πρὸς τὴν συντακτικὴν πράξιν τῆς Κυβερνήσεως.

—Ἐπικειμένων τῶν ἐκλογῶν λαμβάνονται σοβαρὰ στρατιωτικὰ μέτρα πρὸς τήρησιν τῆς τάξεως.

—Τὴν 7 Νοεμβρίου διενεργοῦνται αἱ ἐκλογαί. Ἔρχεται πλειοψηφοῦν τὸ κόμμα τῆς Ἐνώσεως τῶν Φιλελευθέρων, κατόπιν τὸ Λαϊκόν, τὸ κόμμα τῶν Ἐλευθεροφρόνων, ἡ Δημοκρ. Ἐνωσις κλπ.

—Ὁ κ. Κονδύλης δηλοῖ ὅτι θὰ διατηρήσῃ τὴν Κυβέρνησιν μέχρι τῆς ἐκλογῆς τοῦ Προέδρου.

—Ἡ Βουλὴ συνέρχεται εἰς ταπεινὴν συνεδρίασιν τὴν 26 Νοεμβρίου καὶ ἀναβάλλει διὰ τὴν 6ην Δεκεμβρίου.

—Μεταξὺ τῶν ἡγετῶν τῶν διαφόρων κοιμμά-

τῶν διεξάγονται συνεννοήσεις διὰ τὸν σχηματισμὸν Κυβερνήσεως. Κατ' ἀρχὰς φαίνεται πιθανὴ ἡ συμπράξις Μεταξῶ καὶ Ἐνώσεως Φιλελευθέρων. Ἐν ταῖς κατόπιν ὁρισμένων βολιδοσκοπήσεων διεξάγονται συνεννοήσεις πρὸς σχηματισμὸν οἰκονομικῆς κυβερνήσεως. Ἐπιτυχάνεται ἡ παραίτησις τοῦ κ. Κονδύλη καὶ σχηματίζεται κυβερνήσις οἰκονομικῆ, ἀποτελεσθεῖσα ἐκ τῶν κ.κ. Ζαΐμη, προέδρου ἄνευ χαροφυλακίου, Μιχαλάκοπουλου τῶν Ἐσωτερικῶν, Καφαντάρη τῶν Οἰκονομικῶν, Τσαλδάρη τῶν Ἐσωτερικῶν, Μεταξῆ τῆς Συγκοινωνίας, Παπαναστασίου τῆς Γεωργίας, Μοξαράκη τῶν Στρατιωτικῶν, Κανάκη τῶν Ναυτικῶν, Μεροκούρη τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, Ἀγγελοπούλου τῆς Δικαιοσύνης, καὶ Μπακαλάκη, ὑφυπουργοῦ τῆς Γεωργίας.

—Πρὸς τὴν ἐπιτελευτῶσιν συνεννοήσας ὁ κ. Μιχαλάκοπουλος ῥίπτει ἐν μέσῳ τοῦ πολιτικοῦ ἀγρονόου τὸ περὶ τὴν διαλύσεως τῆς Βουλῆς.

—Ἡ λίρα ἔχει φθάσει εἰς 390.

—Ὁ κ. Σταμούλης, πρῶτος ὑπουργὸς τῆς δικτατορίας, προφυλακίζεται κατηγορούμενος ἐπὶ δωροληψίας.

—Τὰς συνεννοήσεις τῶν ἡγετῶν διὰ τὴν οἰκονομικὴν παρακολοῦσιν οἱ ἀπότακτοι, οἱ ὁποῖοι ἐκ παραλλήλου ὑποδεικνύουν τὸν τρόπον τῆς ἐπαναστροφῆς των.

—Ὁ κ. Πάγκαλος μεταφέρεται εἰς Ἀθήνας. Ἀπολογεῖται ἀποκρούων τὰς κατηγορίας.

—Γίνεται δημοσιογραφικὸς θόρυβος διὰ τὸν ἐν Κηφισίᾳ εὐρισκόμενον κ. Πλαστήραν, ὁ ὁποῖος δηλοῖ ἐν ταῖς ὅτι δὲν ἀναμνησται εἰς τὰ πολιτικά.

—Τὴν 6ην Δεκεμβρίου συνέρχεται ἡ Βουλὴ. Ὁρίζονται οἱ βουλευταί. Μετ' ἐπιφυλάξεως οἱ λαϊκοὶ καὶ ἐλευθεροφρόνες. Ἐκλέγεται πρόεδρος τῆς Βουλῆς ὁ κ. Σοφοῦλης. Προγραμματικὰ δηλώσεις τῆς Κυβερνήσεως. Ἡ Βουλὴ ἐκφράζει τὴν ἐμπιστοσύνην τῆς πρὸς τὴν Κυβέρνησιν διὰ πειθαρχίας σχεδόν. Καταψηφίζουν οἱ κοινομιστὰς, ὁ κ. Δεμερτζῆς καὶ ὁ κ. Βοζίκης.

—Ὁ θεράπων κ. Βαγρόπουλος κρινετα ὡς διωκτέος.

—Τὸ Σύνταγμα θεωρεῖται ὅτι ἔχει ἀποσπορῆν ἰσχύιν.

—ὑποβάλλονται ψηφίσματα περὶ ἐπαναφύσεως τῶν ἀποτάκτων τοῦ ναυικοῦ καὶ τῆς ἑστῆς. Μετὰ μαζικὰς συζητήσεις τὰ ψηφίσματα ἐγκρίνονται ὑπὸ τῆς Βουλῆς.

—Παρατοῦνται οἱ ἐκλεγέντες ἀντιπροέδροι.

—Ὁ κ. Ὀδυσσεὺς διστορεῖ νὰ παρατηρῇ, ὡς τοῦ ὑποδεικνύεται. Ἐπὶ τέλους ἀποφασίζεται νὰ τεθῇ εἰς διαθεσιμότητα καὶ κατόπιν εἰς ἀποστρατείαν.

—Εἰς τὴν Βουλὴν συζητεῖται διὰ μαζῶν τὸ

ζήτημα της ληστείας της Πέτρας.

—Ο κ. Μπακάμπας αποκαλύπτει ως εκβιαστές τους ήγονμένους της ΠΟΑΔΑ.

—Εγκρίνονται υπό της Βουλής αι υπό του κ. Κονδύλη καταρτισθείσαι συντακτικά πράξεις περί αναγκαστικού συμβουλίου και του αποκλεισμού των θεοκρατών της δικτατορίας.

—Την 23 Δεκεμβρίου η Βουλή διακόπτει τας εργασίας της.

—Εντείνονται αι φήμει περί κινήσεως των αξιωματικών. Το υπουργείον διαφεύδει αὐτάς.

—Και τὸ 1926 μᾶς ἐγκαταλείπει με ἐλπίδας ἐνὸς αἰσίου ἔτους, τοῦ νέου ἔτους 1927.

ΑΔΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Κον Ἰωάννην Βελισσαρίου, Ἰκρίνον.—Ν' ἀπευθυνθῇτε τότε εἰς τὴν Διεύθυνσιν Στρατολογίας τοῦ ὑπουργείου Στρατιωτικῶν.

Κον Ν. Τζαμτζήν, Πειραιᾶ.—'Ο τόμος τοῦ α' ἔτους τῆς «Ν. Ἐποχῆς» ἐξηγνήθη. Ἡ ἀνατύπωσις του εἶνε ἀδύνατος, διότι θ' ἀπαιτηθῶν τοῦλάχιστον 150 χιλ. δραχμῶν.

Κον Κωνστ. Καρδαράν, ἐνταῦθα.—Οὔτε Τσαλδαρική, οὔτε Μεταξική, Ἀντιβενζελική καὶ Βασιλόφων. Δηλαδή ὄργανον ἐκείνων, οἱ ὅποιοι πιστεύουν ὅτι ὁ ἀείμνηστος Βασιλεὺς Κωνσταντῖνος καὶ ὁ Γούναρης καὶ ὁ Στράτος καὶ οἱ ἄλλοι δολοφονηθέντες τίμοι Ἕλληνες ὑπῆρξαν α τ ρ ι ὦ τ α ι ἄ γ ν ο ι. Ἐκείνων οἵτινες πιστεύουν ὅτι ὁ θεσμὸς τῆς Βασιλείας εἶνε ἐκείνος ὅστις ἐξασφαλίζει τὴν εἰρημίαν καὶ τὴν πρόοδον τῆς Ἑλλάδος. Οἱ κ.κ. Τσαλδαρῆς, Μεταξᾶς, Βαζίκης καὶ Λεμερτζῆς καὶ πᾶς ἄλλος ὁ μ ὀ φ ὠ ν εἶνε διὰ τὴν «Νέαν Ἐποχὴν» πρόσωπα προσφιλή καὶ ἀξια τιμῆς.

Κον Δημ. Παπαποστόλου, Λαρίσαν.—Ἡ Πολιτικὴ Ἱστορία τοῦ ἀειμνήστου Δημ. Π. Γούναρη θὰ κυκλοφορήσῃ βιβλίον ἐντὸς τοῦ Μαρτίου. Δὲν εἶνε δυνατόν νὰ περιληφθῇ ἐν αὐτῇ ὅλη ἡ δραματικὴ ἐξιστόρησις τῆς συλλήψεως, φυλακίσεως, δίκης, καταδίκης καὶ τουφεκισμοῦ ὧν τῶν τουφεκισθέντων, πλὴν τῶν λεπτομερειῶν ἐκείνων, αἵτινες ἀφοροῦν τὸν Δημ. Γούναρην. Ἡ περιγραφή ἢ ἀφορώσα ὅλους τοὺς μάρτυρας, θὰ ἐκδοθῇ βραδύτερον εἰς ἴδιον βιβλίον.

Κον Παναγ. Σπυρόπουλον, Θεσσαλονίκην.—Ἐχομεν εἰς τὸ ἀρχεῖόν μας ἐπιστολὴν σας, διὰ τῆς ὁποίας ζητεῖτε νὰ ἐγγραφῇτε συνδρομητής. Καὶ σὰς ἐνεγράψαμεν. Ἡδὴ ἀποῦ ἐλάβετε 75 τεύχη τώρα ὄχι μόνον ἀρνεῖσθε τὴν καταβολὴν τῆς συνδρομῆς σας, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐπιστροφὴν τῶν τευχῶν ἀρνεῖσθε. Ἡ κοινωνία καὶ οἱ διώφονοι καλοῦνται νὰ σὰς χειροκροτήσουν.

Κον Γεώργ. Πανόπουλον, Πειραιᾶ.—Εἰς τοὺς συνδρομητὰς ὅλους, ὅταν λήξῃ ἡ ἐκδοσις

τῆς Ἱστορίας Γούναρη, θὰ σταλῇ καὶ τὸ ἐξωφυλλον δωρεάν.

Κ. Μακρῶν, Ἰωάννινα.—Εἶνε ὄντως ὑπέροχον. Δυστυχῶς ἡ «Ν. Ἐποχὴ» δὲν δημοσιεύει, κατ' ἀρχὴν ἀπαράβατον, ποιήματα. Τὸ κρατοῦμεν διὰ πᾶν ἐνδεχόμενον.

Ἰωάννην Μακάριον, Νικίτη Χαλκιδικῆς.—Ἐλήφθη· εὐχαριστοῦμεν ἀπείρως.

Ἀνστάσιον Δασκαλόπουλον, Τύρναβον.—Εὐχαριστοῦμεν. Διὰ τὴν μετατροπὴν τῆς «Ν. Ἐποχῆς» εἰς ἡμερησίαν ἐφημερίδα ἀπαιτεῖται μέγιστον χρηματικὸν ποσόν, τὸ ὅποιον, δυστυχῶς, δὲν διαθέτουμεν. Ὅσον ἀφορᾷ τὸν προορισμὸν τῶν ἡμερησίων ἐφημερίδων καὶ τῶν πολιτικῶν περιοδικῶν, οὗτος διαφέρει οὐσιωδῶς.

Α. Καντιώτην, Γέφυρον Τράνσβαλ.—Συνδρομὴ ἐλήφθη· εὐχαριστοῦμεν. Πρόκειται πάντως περὶ ταχυδρομικῆς ἀνωμαλίας. Ἐν τῷ μεταξὺ ἐπῆλθε καὶ 4 ἐβδομάδων ἀναβολὴ τῆς ἐκδόσεως.

Σπύριον Παπαδόπουλον, Χαϊνά.—Ὑπάρχουν σειραὶ πλήρεις τῆς «Ν. Ἐποχῆς» ἀπὸ τοῦ τεύχους 47 καὶ ἐντείνον. Ἐκαστὸν τεύχος τιμᾶται δραχμὰς τρεῖς. Γράψατε. Τὰ πρὸ τοῦ 47ου τεύχους ἔχουν ἀπὸ πολλοῦ ἐξαντληθῇ.

Ἀλέξανδρον Φουντουλάκη, δικηγόρον, Νεάπολιν (Κρήτης).—Οὐδέποτε διεκόπη ἡ ἀποστολή, οὔτε εἶνε δυνατόν νὰ διανοηθῶμεν ποτὲ τὴν στέρησιν ἐκλεκτῶν ἐνισχυτῶν τῆς «Ν. Ἐποχῆς» καὶ ἀκραφνῶν ὁμοφρόνων, ὡς ὑμεῖς.

Γ. Ἀθανασιάδην, δικηγόρον, Ρέθυμνον.—Εὐχαριστοῦμεν. Πρόκειται περὶ τυπογραφικοῦ λάθους. Ἡ συνδρομὴ εἶνε πάντοτε 150 δραχμαί.

Γεράσιμον Λυκούδην, Λακωνάνα Ἀμερικῆς.—Τὰ πρὸς τὴν «Ν. Ἐποχὴν» ἀισθηματὰ σας μᾶς συγκινοῦν καὶ θὰ σὰς εἴμεθα εὐγνώμονες ἂν τὰ μεταδώσῃτε καὶ εἰς ἄλλους ὁμόφρονες.

Κον Γραβῆσαν, Πράβιον.—Θέλετε ἀρὰ γε νὰ θεωρηθῇτε ὡς ἐχθρὸς τῆς «Ν. Ἐποχῆς»; Διότι ἐχθρότης εἶνε νὰ λάβῃτε—τῇ αἰτήσῃ σας δὲ—ἐπὶ 2 ἔτη τὴν «Ν. Ἐποχὴν» καὶ νὰ μὴ πληρώσῃτε τὰς συνδρομὰς. Καὶ πάλιν σὰς παρακαλοῦμεν νὰ μᾶς ἐπιστρέψῃτε τὰ τεύχη. Εἶνε τοῦτο, δι' ὑμᾶς, καθήκον τιμῆς.

Κον Ἰωάννην Γκούμαν, Κανιστέο Ἀμερικῆς.—Μᾶς ἐπεστράφησαν ὅλα τὰ τεύχη λόγω ἐσφαλμένης διευθύνσεως. Γράψατέ μας ποῖα τεύχη ἐλλείπουν. Ἡ συνδρομὴ ἐλήφθη καὶ σὰς εὐχαριστοῦμεν.

Κον Δημ. Πισωνῆν, Βερνεροβίλ Ἀμερικῆς.—Ἄλλοι συνδρομηταὶ τῆς Ἀμερικῆς μᾶς παρακαλοῦν νὰ στέλλωνται κατὰ μῆνα τὰ τεύχη, ἄλλοι κατὰ δεκαπενθήμερον καὶ ἄλλοι κατὰ ἐβδομάδα. Ἐλήφθη τὸ μέτρον νὰ στέλλωνται κατὰ δεκαπενθήμερον. Ἡ συνδρομὴ σας ἐλήφθη καὶ σὰς εὐχαριστοῦμεν.

γίνει ἡ συνθήκη. Ὅταν ἡ Σερβία ἔλεγε πρὸς τὴν Ἑλλάδα: Δός μοι τὴν συναίνεσίν σου νὰ παραχωρήσω τὰς χώρας ταύτας, προσέθετε δέ, ἵνα διὰ τῆς παραχωρήσεως ταύτης συμφωνήσω μετὰ τῆς Βουλγαρίας εἰς σύμπραξιν, τί ἄλλο ἔλεγε παρὰ ὅτι αἶρει τὴν συνθήκην. Διότι συμφωνία μετὰ τῆς Βουλγαρίας πρὸς σύμπραξιν εἶνε ἄρσις τῆς συμφωνίας μετὰ τῆς Ἑλλάδος πρὸς πόλεμον κατὰ τῆς Βουλγαρίας. (Χειροκροτήματα).

Καὶ ὅταν περὶ τοιούτων τινων πραγμάτων ἐξήτει συναίνεσιν καὶ ἡ Σερβία, ἔλεγε ἀρὰ γε πρὸς τὴν Ἑλλάδα, ὅτι ἐξήτει νὰ παραβιάσῃ τὴν συνθήκην, ἢ ἔλεγε πρὸς τὴν Ἑλλάδα, ὅτι αἱ περιστάσεις αἱ γενικαί, ἢ κατάστασις ἡ δημιουργηθεῖσα γενικῶς, αἱ συμπλοκαὶ τῶν συμφερόντων αὐτῆς, περὶ ὧν προνοεῖ ἡ συνθήκη, μετὰ ἄλλα μεγαλειότερα συμφέροντα θέτουσιν αὐτὴν εἰς τὴν ἀναπόφευκτον ἀνάγκην νὰ προβῇ εἰς τὴν θυσίαν ταύτην πρὸς τὴν Βουλγαρίαν, ἵνα μετ' αὐτῆς συμφωνήσῃ καὶ σωθῇ ἀπὸ τοῦ κινδύνου, νὰ ταχθῇ ἡ Βουλγαρία εἰς ἀντίθετον στρατόπεδον καὶ ἐπιτύχῃ καὶ ταχθῇ εἰς τὸ στρατόπεδον εἰς τὸ ὅποιον καὶ ἡ Σερβία ἀνήκει; Εἶναι ἐκτὸς ἀμφιβολίας, κύριοι, ὅτι τοιαύτην ποιουμένην πρότασιν ἡ Σερβικὴ Κυβέρνησις, δὲν ἐδέχετο, ὅτι πρόκειται νὰ παραβιάσῃ τὴν συνθήκην. Ἀλλ' ἰσχυρίζετο μίαν ἀλήθειαν, ὅτι ἡ γενικὴ κατάστασις τῶν πραγμάτων εἶναι τοιαύτη ὥστε μετ' ὅλον τὸ συμφέρον, τὸ ὅποιον ἔχει νὰ κρατήσῃ τὰς χώρας, χάριν τῶν ὁποίων συνῆψε τὴν συνθήκην, ἤτο ἐκ τῆς γενικωτέρας καταστάσεως ἐν τῇ ὁποίᾳ συμπλέκονται μεγαλειότερα καὶ οὐσιαστέστερα καὶ ζωτικότερα συμφέροντα αὐτῆς, ἐξηναγκασμένη χάριν διασώσεως τῶν συμφερόντων τούτων νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν πολιτικὴν, ἥτις ἐτέθη ὡς βάσις τῆς συμμαχίας καὶ νὰ ἀρῇ τὴν συνθήκην τῆς συμμαχίας μετὰ τῆς Ἑλλάδος. Τί ἄλλο εἶνε τοῦτο παρὰ ἀναγνώρισις ἐκ μέρους τῆς Σερβίας τῆς ἐπιδράσεως τῆς ἀναγκαίας τῆς συνολικῆς καταστάσεως ἐπὶ τῆς συνθήκης καὶ τῶν ὅρων αὐτῆς. Τί ἄλλο εἶναι τοῦτο παρὰ ἐμφάνισις ἐν τῇ μεγίστῃ αὐτῆς ἐντάσει τῆς ἰδίας ἀρχῆς, ἡ ὁποία ἐπρυτάνευσε καὶ κατὰ τὰς προηγουμένας τέσσαρας περιπτώσεις κατὰ τὰς ὁποίας ἐξηγήθη ἡ ἐφαρμογὴ τῆς συνθήκης καὶ κατὰ τὰς ὁποίας δὲν ἐφθάσαμεν εἰς ἐφαρμογὴν ἐνεκα τῶν γενικωτέρων περιστάσεων, ὅφ' ἂς ἐξηγήθη αὐτή. Ἐπὶ τοιαύτης βάσεως, κύριοι, ἐτέθη ὑπὸ τῶν πραγμάτων, ἐτέθη ἐκ τῶν προηγουμένων ἡ ἐρμηνεία τῆς Συνθήκης. Δὲν εἶνε δὲ ἐπιτετραμμένον εἰς οὐδένα νὰ εἴπῃ κατὰ τὴν περίπτωσιν κατὰ τὴν ὁποίαν θὰ λάβῃ χώραν οἰονδήποτε γεγονὸς ἐξ ἐκείνων, τὰ ὁποῖα προβλέπονται ἐν τῇ συνθήκῃ ὡς ἀποτελοῦντα τὴν βάσιν ὑποχρεώσεως, ὅτι τὸ γεγονὸς τοῦτο θέλει ἐκτιμηθῇ μεμονωμένως καὶ ἀνεξάρτητον ἀπὸ τὴν ὅλην κατάστασιν, ἡ ὁποία θέλει ὑπάρξῃ, ὅταν τὸ γεγονὸς τοῦτο θὰ ἐμφανισθῇ ἐν τοῖς πράγμασιν. Καὶ δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ εἴπῃ οὐδεὶς ὅτι τὸ γεγονὸς τοῦτο, ἔστω καὶ ἂν τοῦτο εἶνε ἐπίθεσις τῆς Βουλγαρίας, θὰ κριθῇ μεμονωμένως ἄνευ συσχετίσεως πρὸς τὰς διαφόρους περιστάσεις, ὅφ' ἂς θὰ ἐμφανισθῇ καὶ πρὸς τὴν γενικὴν κατάστασιν. Διότι οὔτε τὸ γεγονὸς τοῦτο θὰ ὑφίσταται μεμονωμένον ἐν τοῖς πράγμασιν. Καὶ ὀφείλομεν νὰ τὸ ἐκτιμήσωμεν ὡς θὰ ἐμφανισθῇ. Ὀφείλομεν νὰ τὸ ἐκτιμήσωμεν ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰ γεγονότα τὰ ἄλλα, πρὸς τὰ συμφέροντα τὰ ἄλλα, τὰ ποικίλα, τὰ ὁποῖα ἐνεφάνισεν ἡ δημιουργηθεῖσα ἐκ τοῦ μεγάλου πολέμου κατάστασις καὶ οὕτω μόνον νὰ κρίνωμεν κατὰ πόσον τὸ γεγονὸς τοῦτο ἐν ἀρμονίᾳ καὶ πρὸς τὰ σκοπηθέντα ὑπὸ τῆς συνθήκης συνεπάγεται

Ἡ πολιτικὴ Ἱστορία τοῦ Δημητρίου Π. Γούναρη

τοῦτο ἢ ἐκεῖνο τὸ ἀποτέλεσμα κατὰ τοὺς ὅρους τῆς συνθήκης καὶ τὸ πνεῦμα αὐτῆς. Τοιαύτην, κύριοι, υποστηρίζω ἐρμηνείαν τῆς συνθήκης στηρίζομαι, ὡς εἶπον, ἐπὶ τῶν προηγουμένων. Καὶ νομίζω ὅτι, ἔχω ὑποχρέωσιν νὰ εἰπω ὅτι δὲν εἶνε ἐπιτετραμμένον νὰ ἰσχυρισθῇ τις ἄνευ περιορισμοῦ τὴν ὑπαρξίν ὑποχρεώσεως τῆς Ἑλλάδος ἐκ μόνου τοῦ γεγονότος τῆς ἐπιθέσεως τῆς Βουλγαρίας κατὰ τῆς Σερβίας, ἀνεξαρτήτως οἰωνοῦντος παρομαρτυροῦν ἄλλων περιστάσεων. Τὴν ὑπαρξίν ἢ μὴ τῆς ὑποχρεώσεως θὰ τὴν κρίνωμεν, καθ' ἣν στιγμήν λάβῃ χώραν τὸ γεγονός καὶ θὰ δυνηθῶμεν νὰ τὴν ἐκτιμήσωμεν ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς καθόλου περιστάσεις, αἱ ὁποῖαι θὰ ὑφίστανται ἐπὶ τοῦ πεδίου ἐπὶ τοῦ ὁποῖου θὰ ζητηθῇ ἡ ἡμετέρα ἐνέργεια.

Ἡ πολιτικὴ τοῦ κ. Ἐλευθερίου Βενιζέλου.

«Ἄλλ' ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως, παρὰ τὴν ἐκ τῆς ἐρμηνείας τῆς Συνθήκης ὑποχρέωσιν ἡμῶν νὰ ἀκολουθήσωμεν τὴν πολιτικὴν, τὴν ὁποίαν ἐξέθηκεν, προέβη εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῶν λόγων διὰ τοὺς ὁποίους νομίζει ἀνενδοιάστως, ὅτι εἶναι συμφέρον ἡμῶν νὰ ἀκολουθήσωμεν τὴν πολιτικὴν ταύτην. Ὅσον ἢ συζητήσις τοῦ πρώτου ἐπιχειρήματος ἦτο διὰ τὴν Βουλὴν οὐχὶ ἐνδεδειγμένη, τόσον ἢ συζητήσις τῆς δευτέρας ταύτης ἀντιλήψεως ἀνήκει εἰς τὴν Βουλὴν. Οὐδεὶς πιστεύω, κύριοι, ὑπάρχει, ὁ ὁποῖος νὰ ἀμφισβῆται ἢ νὰ ἀμφισβητῇ, ὅτι ἡ σύμπραξις ἡμῶν μετὰ τῆς Σερβίας εἰς τὴν περίπτωσιν κατὰ τὴν ὁποίαν θὰ ἐπρόκειτο ἀπὸ κοινοῦ διὰ κοινῆς ἐνεργείας, νὰ ἀποκρουσθῇ ἐπίθεσις ἐκ μέρους τοῦ κράτους ἐκείνου τὸ ὁποῖον ἐπιδιώκει νὰ κατακτήσῃ τὰς χώρας τὰς εἰς τὴν Σερβίαν ἢ εἰς ἡμᾶς ἀνηκούσας, οὐδεὶς νομίζω, ὑπάρχει, ὅστις νὰ ἀμφισβῆται ἢ ἀμφισβητῇ, ὅτι ἡ σύμπραξις ἡμῶν μετὰ τῆς Σερβίας εἰς τοιαύτην περίστασιν καὶ πρὸς τοιοῦτον σκοπὸν ἀνταποκρίνεται πληρέστατα εἰς τὸ ἡμέτερον συμφέρον. Ἄλλ' ἀπὸ τῆς ἀναγνωρίσεως τῆς ἀρχῆς ταύτης μέχρι τῆς ἀποδοχῆς, ὅτι αὕτη καὶ μόνῃ ἢ ἀρχῇ ἄνευ οὐδεμιᾶς μελέτης τῆς καταστάσεως τῶν πραγμάτων πρέπει νὰ καθοδηγήσῃ ἡμᾶς εἰς τὴν λήψιν τῶν ἡμετέρων ἀποφάσεων, ὑπάρχει μεγάλη ἀπόστασις. Βεβαίως συμφέρει ἡμῖν νὰ παρακωλύσωμεν τὴν ἀνάπτυξιν τῆς χώρας ἐκείνης, ἢ ὁποία ἐπιδιώκει τὴν Ἑλληνικὴν Μακεδονίαν, ὡς εἶπεν ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως. Βεβαίως συμφέρει ἡμῖν νὰ συμπράξωμεν μετὰ τῆς Σερβίας, ἵνα τοιαύτας βλέψεις καταστήσωμεν ἀδυνάτους. Ἄλλ' ἐὰν αὕτη καὶ μόνῃ ἢ ἀρχῇ ἐπρεπε ἀπαρεγκλίτως νὰ ἐπικρατήσῃ ἐν πάσῃ πολιτικῇ ἡμῶν, ἤθελον ἐρωτήσῃ τὸν ἀξιότιμον κ. Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως διατὶ ἐνόμισεν ἐπιτετραμμένον νὰ δεχθῇ, ἵνα ἡ χώρα ἐκείνη μεγεθυνθῇ διὰ παραχωρήσεως ἐκ μέρους τῆς Σερβίας ἀκριβῶς τῶν χωρῶν ἐκείνων, τὰς ὁποίας ἀπὸ τὴν Σερβίαν ἐπιδιώκει, ἢ προστασία τῆς ἰσορροπίας τὴν ὁποίαν ἐκφράζει ἡ ἀρχὴ αὕτη, δὲν ἀπέκλειε τὴν παραχώρησιν ταύτην; Ἰδοὺ ὅτι καὶ ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἐδέχθη ἵνα ἡ ἀρχὴ αὕτη μὴ ἦ ἡ μόνῃ καθορίζουσα τὴν πολιτικὴν τῆς Ἑλλάδος. Διότι καὶ ὁ κ. πρωθυπουργὸς ἀπεδέχθη, ἵνα ἀνατραπῇ ἡ ἰσορροπία διὰ τῶν παραχωρήσεων τῆς Σερβίας πρὸς τὴν Βουλγαρίαν. Ἰδοὺ μία περίστασις κατὰ τὴν ὁποίαν εὐρέθημεν ἡναγκασμένοι νὰ δεχθῶμεν τὴν διατάραξιν τῆς ἰσορροπίας.

Γ. ΠΩΠ. Ἐπὶ τῆς ἐποχῆς ἐπὶ τῆς ὁποίας σεῖς εἴσθε πρωθυπουργὸς καὶ ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν ἐγένετο καὶ πρὸς ὑμᾶς διάβημα ὁμοιον ἀνοχῆς παραχωρήσεων ἐκ μέρους τῆς Σερβίας πρὸς τὴν Βουλγαρίαν; Ἐπειδὴ ἀναφέρετε πράγματα καὶ τὰ ὑπομνηματίζετε μὲ τὸ κύρος πρώην κυβερνήσαντος ἐπεθύμουν νὰ ἐγνώριζον τοῦτο.

Δ. ΓΟΥΝΑΡΗΣ. Ὅμιλῳ περὶ τῆς πολιτικῆς τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως.

Γ. ΠΩΠ. Παρακολουθῶ τὴν συζήτησιν μετὰ τῆς προσοχῆς, ἢ ὁποία ἐπιβάλλεται ὅταν τοιαῦτα θέματα ἐρευνῶνται μετὰ ἐξ ὁποῖα μόνον αὐτὰ ἐξ ὅλης τῆς Βουλῆς γνωρίζουσι τὰς λεπτομερείας καὶ τὰ μυστικά. Ἐρωτῶ τοῦτο διότι ἐπιθυμῶ νὰ φωτισθῶ καθ' ἣν ἐποχὴν ὑμεῖς εἴσθε Κυβερνήτης τῆς χώρας ἐγένετο διάβημα ἐκ μέρους τῆς Τετραπλῆς Συνεννόσεως περὶ παραχωρήσεων ἐκ μέρους τῆς Σερβίας, ἐγένετο δὲ καὶ πρὸς ὑμᾶς καὶ παρατήρησις τις ὅπως ἀνεχθῆτε τὰς παραχωρήσεις ταύτας τῆς Σερβίας, καὶ καθ' ἣν περίπτωσιν ἐγένετο τοιαύτη τις παρατήρησις ποίαν ἀπάντησιν ἐδώσατε ὑμεῖς πρὸς τὴν Σερβίαν καὶ ποίαν διαμαρτυρίαν ὑπεβάλετε πρὸς τὰς Δυνάμεις τὰς εισηγηθείσας τὰς παραχωρήσεις, αἱ ὁποῖαι ἦσαν σχέδιον τοῦ νῦν κατέχοντος τὴν θέσιν Πρωθυπουργοῦ;

Δ. ΓΟΥΝΑΡΗΣ. Διάβημα περὶ συναινέσεως εἰς παραχωρήσεις ἐκ μέρους τῆς Σερβίας δὲν ἐγένετο πρὸς ἐμέ. Τὸ διάβημα ἐγένετο ὑπὸ τῶν Δυνάμεων τῆς Τετραπλῆς διὰ τὰς παραχωρήσεις ἐκ μέρους τῆς Ἑλλάδος. Δὲν ἐζητεῖτο δὲ ἡ συναινέσις τῆς Ἑλλάδος οὔτε δι' αὐτάς. Εἰς τὴν Σερβίαν ἐγένετο παρόμοιον διάβημα διὰ τοῦ ὁποῖου ἐζητοῦντο αἱ παραχωρήσεις. Ἐγένετο δὲ τὸ διάβημα τοῦτο συγχρόνως μὲ τὸ πρὸς ἡμᾶς. Ἡ Σερβία πρὸς τὴν ὁποίαν ἀπηυθύνθη τὸ διάβημα τῆς Τετραπλῆς ἤρχισε σκεπτομένη περὶ τοῦ ποίαν θὰ ἐτήρει πολιτικὴν ἀπέναντι τῶν Δυνάμεων, πρὶν ἢ ὅμως κανονίσῃ τὴν πολιτικὴν αὐτῆς κατὰ τρόπον τοιοῦτον ὥστε νὰ στραφῇ καὶ πρὸς ἡμᾶς καὶ ζητήσῃ ἐπὶ τῶν ὠρισμένων αὐτῆς ἀποφάσεων τὴν συναινέσιν ἢ τὴν μὴ συναινέσιν ἡμῶν, ἡμεῖς ἀπεχωρήσαμεν τῆς ἀρχῆς.

ΓΕΡΟΓΙΑΝΝΗΣ. Ἡ Σερβία ἐὰν παρεχόρη ἔδαφος πρὸς τὴν Βουλγαρίαν συμφώνως πρὸς τὴν ἀπόφασιν τῆς Τετραπλῆς δὲν θὰ ἐλάμβανε ἀντάλλαγμα πολὺ μεγαλύτερον;

Δ. ΓΟΥΝΑΡΗΣ. Ὁχι.

ΓΕΡΟΓΙΑΝΝΗΣ. Ἐγὼ νομίζω ὅτι θὰ ἐλάμβανε.

Δ. ΓΟΥΝΑΡΗΣ. Πιθανὸν σεῖς νὰ νομίζετε. Ἡ παραχώρησις θὰ ἐγένετο ἀνεξαρτήτως ἀνταλλάγματος. Καὶ ἐὰν δὲν ἐλάμβανε τίποτε ἀπὸ ὅσα τῇ ὑπὸσχοντο ἡ Σερβία πάλιν θὰ ἔδιδε, διότι ἦτο ἀνεξάρτητον τὸ ἐν τοῦ ἄλλου.

ΒΑΣΙΛΑΚΑΚΗΣ. Οὔτε θὰ ἐδικαιοῦτο.

Δ. ΓΟΥΝΑΡΗΣ. Ἐν τῇ ἐκτιμῇ, κύριοι, τοῦ συμφέροντος διὰ τὴν Ἑλλάδα νὰ προβῇ εἰς τοιαύτην ἢ τοιαύτην ἐνέργειαν τὸ ἐπ' ἐμοὶ νομίζω ἐπιβεβλημένον νὰ διακριθῶσι δύο στάδια. Νὰ διακριθῇ τὸ στάδιον τῶν ἀμέσων αποτελεσμάτων τῆς ἐνεργείας αὐτῆς. Καὶ τὸ στάδιον τῆς περαιτέρω μετὰ τὸν Εὐρωπαϊκὸν πόλεμον ἐξελίξεως τῆς καταστάσεως.

Πρέπει νὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψιν, κύριοι, ὅτι τὴν ἐξασφάλισιν τῶν συμφερόντων ἡμῶν τῶν ἐθνικῶν μετὰ τὸ πέρας τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ πολέμου καὶ τὴν συνεπείᾳ αὐτοῦ διαρρυθμίσιν τῶν σχέσεων τῶν Εὐρωπαϊκῶν Κρατῶν, ἅτινα συμμετέχουσιν εἰς τὸν πόλεμον, τὴν ἐξασφάλισιν, λέγω, τῶν ἡμετέρων συμφερόντων διὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην δὲν δυνάμεθα νὰ προδικάσωμεν ἀπὸ σήμερον. Οὐδεὶς ὑπάρχει, ὁ ὁποῖος νὰ δύναται, ὅσον-δήποτε καὶ ἂν ἔχη ἀνεπτυγμένον τὸ πολιτικὸν αἰσθητήριον, νὰ πείσῃ οὐδὲ τὸν ἀπλούστερον τῶν θνητῶν, ὅτι δύναται νὰ προῖδῃ τὴν κατάστασιν, ἥτις θὰ δημιουργηθῇ μετὰ τὸ πέρας τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ πολέμου. Ὅτι δύναται νὰ προῖδῃ τοὺς συνδυασμοὺς τῶν συμφερόντων, οἱ ὁποῖοι θὰ ἀγάγωσιν εἰς τὰ συμπλέγματα τὰ πολιτικά, τὰ ὁποῖα μετὰ

τὸν πόλεμον θέλουσι δημιουργηθῇ. *Τοιαύτη πρόβλεψις αποκλείεται ἀπολύτως. Τὸ πολὺ πολὺ ἡμπορεῖ νὰ εἶναι παίγνιον διασκεδάζον ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος τὴν ἐπιχειρεῖ, διότι τῷ γαργαλίζει τὸν ὑπερφίαλον ἐγωϊσμόν του.* Πραγματικότης ὅμως ὑπὸ οὐδενὸς σωφρονούντος δύναται νὰ ἀναγνωρισθῇ. Ἐν τῇ ἀδυναμίᾳ δὲ τῆς προβλέψεως τῆς μελλούσης νὰ ἐπακολουθήσῃ μετὰ τὸν πόλεμον καταστάσεως, εἶνε ἀδύνατον νὰ εὐκρινισθῇ ποῶς θὰ εἶνε ὁ τρόπος καὶ ποῖα θὰ εἶνε ἡ ἐνδεδειγμένη ἐνέργεια, ἵνα τὰ συμφέροντα ἡμῶν τὰ ζωτικά, ἵνα τὰ συμφέροντα ἡμῶν τὰ ἐθνικά κατὰ τὴν μετὰ τὸν πόλεμον περίοδον προστατευθῶσι. Δὲν πρέπει δὲ νὰ λησμονῶμεν, ὅτι θὰ ἦτο πολὺ ἀφελὴς ἡ ἰδέα, ὅτι οἱ πολιτικοὶ συνδυασμοί, οἱ ὁποῖοι σήμερον μὲ τὸ ξίφος εἰς τὴν χεῖρα ἐπιπίπτουσιν ὁ μὲν κατὰ τοῦ δέ, θὰ ἐξακολουθήσωσιν νὰ ὑφίστανται κατὰ τὴν αὐτὴν μορφήν καὶ μετὰ τὸ πέραν τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ πολέμου. Ἡ πείρα ἐκ τῆς ἱστορίας τῶν ἄλλων κρατῶν, ἀλλὰ καὶ ἡ ἰδία ἡμῶν πείρα ἡ πρόσφατος καταδεικνύει, ὅτι οὐχὶ σπανίως ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι χθὲς ἀμελείτως κατ' ἀλλήλων ἐπολέμουν εἶνε δυνατόν ἀμέσως κατόπιν νὰ καταστῶσι φίλοι καὶ σύμμαχοι ὑπὸ τοῦ κοινοῦ συμφέροντος καθοδηγούμενοι. Ἀντιθέτως δ' ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι ἀδελφικῶς εἰς ἓνα πόλεμον συνέπραξαν, τὴν ἐπομένην τοῦ πολέμου διεστῶτες κατὰ τὰ συμφέροντα νὰ τραπῶσιν οἱ μὲν κατὰ τῶν δέ. Δὲν πρέπει λοιπὸν κύριοι, νὰ ἐξαγῆσθωμεν τὴν πολιτικὴν ἡμῶν ἐκ βλέψεων ὀρισμένων περὶ τῆς πολιτικῆς, τὴν ὁποίαν θὰ μετέλθωμεν μετὰ τὸ πέραν τοῦ πολέμου καὶ τὴν διαρρῦθμιν τῶν καθόλου Εὐρωπαϊκῶν πραγμάτων. Ἐν τῇ πολιτικῇ ἡμῶν τῇ ἐνεστώσῃ πρέπει νὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψιν τοῦτο: ὅτι εὐρισκόμεθα ἐν τῷ μέσῳ τοιαύτης συγκρούσεως, ὥστε μικροὶ καὶ ἀδύνατοι ὄντες πρώτιστον καὶ κυριωδέστατον συμφέρον καὶ καθήκον ἔχομεν νὰ ἀποφύγωμεν τὸν κίνδυνον νὰ συντριβῶμεν ἐν τῇ καταιγίδι, ἥτις περὶ ἡμᾶς μυκάται. Καὶ δι' αὐτὸ νομίζω, ὅτι ἀπὸ τῆς ἀπόψεως ταύτης κυρίως πρέπει νὰ ἐξετασθῇ τὸ συμφέρον ἡμῶν ἐν τῇ πολιτικῇ, τὴν ὁποίαν πρόκειται ν' ἀκολουθήσωμεν. Καὶ ἀπὸ τῆς ἀπόψεως ταύτης προέχει ἡ ἐξέτασις τῶν κινδύνων, οἱ ὁποῖοι δύνανται νὰ θέσωσιν ἐν ἀμφιβόλῳ καὶ αὐτὴν τὴν ὑπαρξίν τῆς χώρας ἡμῶν, ἂν μετέλθωμεν πολιτικὴν, ἣν τὰ πράγματα ἤθελον καταδείξει ὡς κακῶς ἐκλεγείσαν.

Δὲν εἴμεθα ἡμεῖς, κύριοι, οἱ ὁποῖοι καλούμεθα νὰ συντελέσωμεν εἰς τὴν τοιαύτην ἢ τοιαύτην ἐκβασίν τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ πολέμου. Εἶναι τόσον μικρὰ ἡ δύναμις ἡμῶν καὶ τόση ἀσήμαντος ἡ συμβολή, τὴν ὁποίαν θὰ ἡδυνάμεθα νὰ συνεισφέρωμεν εἰς τὸν μέγα ἀγῶνα, ὥστε δυνάμεθα νὰ ἔχωμεν ἥσυχον τὴν συνείδησιν, ὅτι ἐὰν περιορισθῶμεν εἰς τὴν προστασίαν καὶ τὴν εξασφάλισιν τῶν ἡμετέρων συμφερόντων, τῶν καθαρῶς Ἑλληνικῶν συμφερόντων, πράττομεν πᾶν ὅ,τι τὸ καθήκον ἡμῶν ὑπαγορεύει. Δὲν καλούμεθα, λέγω, νὰ ἐπιδράσωμεν ἐπὶ τῆς διακανονίσεως τῶν τυχῶν τῆς Εὐρώπης διὰ τῆς συντελέσεως εἰς τὴν ἐπικράτησιν ταύτης ἢ ἐκείνης τῆς ομάδος, ὥς εκπροσωπούσης ταύτην ἢ ἐκείνην τὴν ἰδέαν. (Χειροκροτήματα). Ἐκ τῆς ἀρχῆς δὲ ταύτης προῆλθε καὶ ἡ πολιτικὴ, τὴν ὁποίαν ἀπὸ τῆς ἐνάρετος τοῦ μεγάλου ἀγῶνος ἀκολουθοῦμεν. Ἡ πολιτικὴ κατὰ τὴν ὁποίαν, ἐφ' ὅσον τοῦτο γίνεται εἰς ἡμᾶς δυνατόν, παραμένομεν μακρὰν τῆς κολοσσιαίας πυρκαϊᾶς, ἥτις λυμαίνεται τὸν κόσμον. Ἡ πολιτικὴ τῆς οὐδετερότητος. Ἡ πολιτικὴ κατὰ τὴν ὁποίαν θέλομεν ἐξέλθῃ τῆς οὐδετερότητος τότε μόνον, ὅταν ἢ ἀποτροπὴ κινδύνων τῆς Ἑλλάδος ἢ θέλῃ ἐπιβῆλῃ τοῦτο, ἢ ἐπιδιώξῃς συμφέροντος ἑθνικοῦ, κινδυνεύοντος ἐκ τῆς ἀπραξίας ἡμῶν, ἢ θέλῃ τὸ ὑπαγορεύσει. Καὶ δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν, ὅτι τὴν πολιτικὴν ταύτην μετελθόντες μέχρι σήμερον ἐξυπηρετήσαμεν ἀποτελεσματικῶς τὰ συμφέροντα τῆς χώρας. (Ραγδαῖα χειροκροτήματα).

Ἄλλ' ἡ πολιτικὴ αὕτη κατηγορεῖται, ὅτι δὲν εἶνε πολιτικὴ θετικὴ, ὅτι εἶνε πολιτικὴ ἀπλῶς ἀρνητικὴ, ἐνῶ ἡ πολιτικὴ ἐξόδου ἐκ τῆς οὐδετερότητος μετὰ μιᾶς ἐκ τῶν μαχομένων ομάδων, καὶ δὴ μετὰ τῆς τετραπλῆς Συνεννοήσεως, εἶνε πολιτικὴ θετικὴ. Καὶ ἀξιοῦσιν οἱ ταῦτα λέγοντες, ὅτι εἶνε ὑποχρεωμένη ἡ Ἑλλὰς νὰ ἔχῃ μόνον θετικὴν πολιτικὴν, καὶ δὲν ἐπιτρέπεται εἰς αὐτὴν νὰ ἔχῃ τὴν πολιτικὴν, τὴν ὁποίαν ὡς ἀρνητικὴν χαρακτηρίζουσι.

Ποία ἡ συμφέρουσα πολιτικὴ τῆς Χώρας

Σὰς ὁμολογῶ, κύριοι, ὅτι δὲν δύναμαι νὰ ἐννοήσω τὴν διάκρισιν ταύτην μεταξὺ τῶν δύο πολιτικῶν. Ἡ φυσικὴ πολιτικὴ μιᾶς χώρας, ὅταν ἕτερα κράτη συμπλέκονται πρὸς ἄλληλα εἶνε ἡ πολιτικὴ τῆς οὐδετερότητος. Διότι ἡ πολιτικὴ τῆς οὐδετερότητος εἶνε ἡ πολιτικὴ τῆς εἰρήνης. Καὶ ἡ πολιτικὴ τῆς εἰρήνης εἶνε ἡ φυσικὴ πολιτικὴ διὰ πᾶν Κράτος. Ἡ πολιτικὴ τοῦ πολέμου ἐνδείκνυται μόνον πρὸς ἀποτροπὴν κινδύνου τῶν ζωτικῶν συμφερόντων τῆς χώρας, ἐνδείκνυται μόνον πρὸς ἀποτροπὴν κινδύνου τῶν ζωτικῶν συμφερόντων τῆς χώρας, ἐνδείκνυται μόνον πρὸς προστασίαν τῶν ὑπερτάτων ἐθνικῶν αὐτῆς συμφερόντων. Καὶ ἀφ' οὗ δεχθῇ τις τοῦτο, καὶ δὲν δύναται παρὰ νὰ τὸ δεχθῇ ἐν καιρῷ γενικῆς εἰρήνης, ἢ θέλῃ παρακαλέσει νὰ μοῦ εἴπητε διατὶ τὴν ἀρχὴν τὴν ἰδίαν δὲν θέλετε ἔχει καὶ ὅταν δύο ἕτεροι συγκρούονται πρὸς ἀλλήλους; Δὲν δύνασθε νὰ λέγητε, ὅτι ἡ πολιτικὴ τῆς οὐδετερότητος ἢ πολιτικὴ τῆς ἀποχῆς ἀπὸ τοῦ πολέμου, ἐφ' ὅσον δὲν ἀποδεικνύεται, ὅτι πρόκειται διὰ τοῦ πολέμου ν' ἀποτραπῇ κίνδυνος τῆς χώρας καὶ νὰ ἐξυπηρετηθῶσι τὰ ἐθνικὰ συμφέροντα τῆς χώρας δὲν δύνασθε νὰ λέγητε, ὅτι ἡ πολιτικὴ αὕτη εἶνε πολιτικὴ ἀρνητικὴ καὶ ὅτι ἐπειδὴ ἡ ἄλλη, ἡ τοῦ πολέμου, εἶνε πολιτικὴ θετικὴ, πρέπει δὲ νὰ ἀκολουθῇ τὸ Κράτος θετικὴν πολιτικὴν, διὰ τοῦτο πρέπει νὰ κάμωμεν ἓνα πόλεμον ἵνα συμμορφωθῶμεν μὲ τὸν κανόνα σας περὶ θετικῆς πολιτικῆς. Ἴνα ὑποστηρίξητε τὴν ἡμετέραν πολιτικὴν, τὴν πολιτικὴν τοῦ πολέμου, ὀφείλετε ν' ἀποδείξετε ὅτι ἡ ἐπιχείρησις τοῦ πολέμου ἀνταποκρίνεται εἰς τὰ συμφέροντα τῆς χώρας, ὅτι ὁ πόλεμος πρέπει νὰ γίνῃ ὅχι διότι εἶνε θετικὴ πολιτικὴ, ἀλλὰ διότι εἶνε ἐπιβεβλημένος ἐκ τῶν συμφερόντων τῆς χώρας.

Καὶ ἢ θέλῃ παρακαλέσει ὑμᾶς κ. βουλευταί, ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἀρχῆς ταύτης νὰ με παρακολουθήσητε εἰς τὴν ἐκθεσὶν τῆς ἀντιλήψεως, τὴν ὁποίαν ἔχω περὶ τῶν κινδύνων τοῖς ὁποῖοις ἡ ἡμετέρα ἐξόδος ἐκ τῆς οὐδετερότητος μετὰ συμπτῶσεως μετὰ τῆς μιᾶς τῶν διαμαχομένων ομάδων, δύναται νὰ δημιουργηθῇ διὰ τὴν Ἑλλάδα. Αἱ ἐμὲ τοιαύτη ἐνέργεια ἀποτελεῖ οὐχὶ ἀποτροπὴν κινδύνου, ἀλλὰ πρόκλησιν κινδύνου. Πρόκειται, κύριοι, ἐξερχόμενοι τῆς οὐδετερότητος νὰ πολεμήσωμεν κατὰ τῆς Βουλγαρίας, κατὰ κατερχομένων γερμανικῶν στρατευμάτων κατὰ τῆς Τουρκίας, ἔχοντες μεθ' ἡμῶν τοὺς Σέρβους καὶ τοὺς ἀποβιβαζομένους συμμάχους. Νομίζετε ὅτι, ἂν ἄνευ ἀνάγκης, καὶ θὰ ὁμιλήσω μετ' ὀλίγον περὶ τῆς ἀνάγκης, ἀκολουθήσωμεν τὴν ὁδὸν ταύτην, προβαίνομεν ἀκινδύνως; Ἡ νομίζετε, ὅτι πρὸς τὴν κατεύθυνσιν ταύτην χωροῦντες εἰσερχόμεθα εἰς ὁδόν, εἰς τὸ ἄκρον τῆς ὁποίας, ἂν παρὰ πᾶσαν προσδοκίαν τῶν αἰσιοδοξούντων ἢ θέλῃ ἐπέλθῃ ἀτυχία, δύναται νὰ ἐπάρξῃ ἡ καταστροφὴ τῆς χώρας ἡμῶν; Τὸ ἐπ' ἐμοὶ οὐδαμῶς διστάζω νὰ ἔχω τὸν φόβον, ὅτι τοιαύτη πολιτικὴ ἐνέχει κίνδυνον καταστροφῆς διὰ τὴν χώραν. Δὲν δύναμαι δὲ νὰ δεχθῶ, ὅτι εἶνε ἐπιτετραμμένον τοιαύτην νὰ ἀκολουθήσωμεν πολιτικὴν ἄνευ ἀναποτρέπτου ἀνάγκης. Ἐὰν δυνάμεθα νὰ ἀποφύγωμεν τὴν βουλγαρικὴν ἐπίθεσιν, καὶ ἐφ' ὅσον δυνάμεθα νὰ τὴν ἀποφύγωμεν, καὶ ἐφ' ὅσον ἔχομεν ἐλπίδας, ὅτι θὰ γίνῃ δυνατόν

δι' οίονδ' ἴποτε μέσων ν' ἀποφύγωμεν τὴν βουλγαρικὴν ἐπίθεσιν, νομίζω, ὅτι εἶναι ἐπιβεβλημένον νὰ μὴ εἰσέλθωμεν εἰς τὴν ὁδὸν ταύτην, προκαλοῦντες τὴν βουλγαρικὴν ἐπίθεσιν. Βεβαίως οὐδὲν θὰ ἀντείπω, τὴν συγμῆν κατὰ τὴν ὁποίαν πᾶσα ἑλπίς ν' ἀποφύγωμεν τὸν ἀγῶνα ἤθελεν ἐκλείπει, ὅτι δέον ν' ἀντεπεξέλθωμεν μεθ' ὅλων ἡμῶν τῶν δυνάμεων. Ἀλλὰ ἤδη, ὅτε δὲν ἐφθάσαμεν ἀκόμη εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο, νομίζω, ὅτι ἂν, ἀντὶ νὰ ζητῶμεν ν' ἀποφύγωμεν τὸν κίνδυνον, λάβωμεν σπᾶσιν ἄγουσιν εἰς τὸ νὰ τὸν προκαλέσωμεν, δὲν ἐνεργοῦμεν κατὰ τὸν τρόπον, τὸν ὁποῖον ὑπαγορεύουσι τὰ ζωτικὰ συμφέροντα τῆς χώρας. Πρὸς τοιαύτην τινὰ πολιτικὴν νομίζω, ὅτι ἔχω καθήκον νὰ ἀντείπω. Καθῆκον ἔχω ν' ἀποκρούσω ἐντόνως τὴν πολιτικὴν τῆς ἀμέσου ἐξόδου ἐκ τῆς οὐδετερότητος, ἥτις θὰ εἶχεν ὡς ἀποτέλεσμα νὰ προκαλέσῃ σύγκρουσιν. Καὶ ἔχω ἀκράδατον τὴν πεποίθησιν, ὅτι ἡ πολιτικὴ ἢ ἐπαβαλλομένη ἀπὸ τὰ συμφέροντα τῆς χώρας εἶνε νὰ προσπαθῶμεν διὰ παντὸς τρόπον νὰ ἀποφύγωμεν τὴν σύγκρουσιν. Δύναται δὲ νὰ δικαιολογηθῇ ἡ ἑλπίς ἐπιτυχίας τοιαύτης προσπάθειάς. Καὶ μόνον, διὰν παρὰ πᾶσαν προσδοκίαν τοῦτο ἤθελε καταστῇ ἀδύνατον, βεβαίως οὐδεὶς θέλει ὑπάρξῃ ὁ διαφωνῶν νὰ προέλθωμεν δι' ὅλων ἡμῶν τῶν δυνάμεων εἰς ἔνοπλον ἀγῶνα.

Ἀπὸ τοιαύτης ἰδέας κινούμενος ἐνόμισα, ὅτι εἶχον καθήκον νὰ ἐγκρίνω ἀπὸ τῆς πρώτης συγμῆς τὸ μέτρον τῆς ἐπιστρατεύσεως, εἰς τὸ ὁποῖον προέβη ἡ Κυβέρνησις ἅμα τῇ Βουλγαρικῇ ἐπιστρατεύσει. Διότι νομίζω, ὅτι ἡ Ἑλλὰς πρέπει νὰ βαίνει παραλλήλως λαμβάνουσα πρὸς προστασίαν τῶν συμφερόντων αὐτῆς πᾶν μέτρον εἰς λῆψιν τοῦ ὁποῖου προκαλεῖται.

Ἡ Ἑλλὰς δὲν ἔχει συμφέρον νὰ προκαλέσῃ τὸν κίνδυνον.

Ἀλλὰ δὲν νομίζω, ὅτι ἡ Ἑλλὰς ἔχει συμφέρον νὰ προβῇ αὐτὴ προκαλοῦσα τὸν κίνδυνον, ἐφ' ὅσον οὗτος εἶνε δυνατόν νὰ ἀποτραπῇ, τὸν κίνδυνον τῆς συρράξεως μετὰ τῆς Βουλγαρίας καὶ τῶν Δυνάμεων τῶν συμπραττουσῶν μετ' αὐτῆς. Εἰς τοῦτο δὲ, τοῦ λόγου γενομένου, ὀφείλω νὰ μὴ ἀφήσω ἀπαράτητον καὶ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ὁ κ. Πρωθυπουργὸς ἐνόμισεν, ὅτι εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ εἴπῃ πρὸς τὴν Βουλὴν. Ὅτι ἴσως ἐκ τῆς διασείσεως τῆς πεποιθήσεως, τὴν ὁποίαν εἶχεν ἡ Βουλγαρία περὶ τοῦ ὅτι ἡ Ἑλλὰς θέλει ἐκπληρώσει τὰς πρὸς τὴν Σερβίαν συμμαχικὰς υποχρεώσεις, προήλθεν ἡ Βουλγαρικὴ ἐπιστρατεύσις. Καὶ ὁ κ. Πρωθυπουργὸς δὲν ὤκνησε νὰ ἀποδώσῃ εἰς τὴν ὑπ' ἐμὲ Κυβέρνησιν τὴν ὑπαιτιότητα διὰ τὴν τοιαύτην διάσεισιν τῆς πεποιθήσεως τῆς Βουλγαρίας. Κατὰ τοῦ τοιούτου ἰσχυρισμοῦ τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως εἶχον τὴν υποχρέωσιν νὰ διαμαρτυρηθῶ. Ἀνεξαρτήτως τῶν γνώμων, τὰς ὁποίας ἔχω ἐγὼ περὶ τῆς ἐννοίας τῆς συνθήκης, καὶ τὰς ὁποίας πρὸ ὀλίγου ἐξέθεσα, οὐδέποτε κατ' οὐδεμίαν περίπτωσιν ἐδόθη ἀφορμὴ εἰς τὴν Βουλγαρίαν ἐπὶ τῆς Κυβερνήσεως τῆς ὁποίας εἶχον τὴν τιμὴν νὰ προϊσταμαι, νὰ νομίσῃ, ὅτι ἡ Ἑλλὰς δὲν θέλει ἐκπληρώσει τὰς συμμαχικὰς αὐτῆς υποχρεώσεις. Εἶνε δὲ καὶ περιεργὸς ὁ ἰσχυρισμὸς αὐτὸς τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἀπὸ ἄλλης ἀπόψεως. Πᾶς τις γνωρίζει, ὅτι οὐχὶ ἐπὶ τῆς Κυβερνήσεως τῆς ἡμετέρας ἐγένετο ἡ ἐπιστρατεύσις ἢ βουλγαρικὴ, ἀλλ' ἐγένετο ἓνα ὁλόκληρον μῆνα μετὰ τὴν παραίτησιν ἡμῶν, καὶ τὴν ἀνοδὸν εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς νῦν Κυβερνήσεως. Ἦθελον παρακαλέσῃ τὸν κ. Πρωθυπουργὸν νὰ μοὶ ἐξηγήσῃ κατὰ ποίαν λογικὴν ἀντιλαμβάνεται, ὅτι ἡμεῖς ἐξηκολογήσαμεν νὰ ἐκφράζωμεν τὴν γνώμην τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, ὅταν Κυβερνήσις ἦτο αὐτός, ἵνα κατορθώσῃ νὰ εἴπῃ, ὅτι ἡ γνώμη, τὴν ὁποίαν ἡμεῖς εἰχομεν ἐπέδρασεν ἐπὶ τῆς ἀποφάσεως τῆς Βουλγαρίας νὰ ἐπιστρατευθῇ;

Οὐδέν, ἀπολύτως οὐδέν, γεγονὸς εἶχε δώσῃ ἀφορμὴν εἰς τὴν Βουλγαρίαν νὰ πιστεύσῃ περὶ ἡμῶν, ὅτι ἔχομεν ταύτην ἢ ἐκείνην τὴν γνώμην περὶ τῶν υποχρεώσεών μας πρὸς τὴν Σερβίαν. Ἀλλὰ καὶ ἂν δι' οἰονδ' ἴποτε λόγον ἐφαντάσθῃ τοιοῦτόν τι ἡ Βουλγαρία, δὲν μοὶ ἐξηγεί ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως πῶς εἶνε δυνατόν ἡ γνώμη, ἣν θὰ ἀπέδιδεν εἰς ἡμᾶς κατὰ φαντασίαν ἡ Βουλγαρία, νὰ ἐπιδράσῃ ἐπὶ τῶν ἀποφάσεών της, ὅταν ἐγνωρίζε, ὅτι οὐχὶ ἡμεῖς, ἀλλ' αὐτὸς κυβερνᾷ τὴν χώραν καὶ αὐτὸς θέλει κανονίσῃ τὰ μέτρα, τὰ ὁποῖα θέλει λάβῃ ἐν περιπτώσει Βουλγαρικῆς ἐπιστρατεύσεως;

Ἡ Βουλγαρία εἶχεν ὑπ' ὄψει τὴν δῆλωσιν ἡμῶν, ἣν καὶ ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἐπεκαλέσθη, τὴν δῆλωσιν, ἣν προέβημεν καθ' ἣν ἐποχὴν ἀνελάβομεν τὴν Κυβέρνησιν. Καὶ κατὰ τὴν δῆλωσιν ἐκείνην ἡμεῖς ἐλέγομεν, ὅτι θέλομεν ἐκπληρώσῃ τὰς υποχρεώσεις τὰς συμμαχικὰς, ἐκεῖ ὅπου βεβαίως ὑφίστανται τοιαῦται. Οὐδὲν δὲ γεγονὸς ἔδωκε τὸ ἐνδόσημον, ἐπαναλαμβάνω τοῦτο διὰ τρίτην φορὰν, εἰς τὴν Βουλγαρίαν, ἵνα πιστεύσῃ ἕτερόν τι.

Ἀλλ' ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἐπεκαλέσθη ὑπὲρ τῆς γνώμης του καὶ τὸ ἐπιχείρημα, ὅτι ἔχει καὶ τὴν ψῆφον τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, τὴν διὰ τῶν ἐκλογῶν διαδηλωθεῖσαν.

Δὲν διεσάφισεν ὅμως ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως τί ἡννόει τοῦτο λέγων. Εἶχε τὴν ψῆφον τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ περὶ τῆς ἐρμηνείας τῆς ἑλληνικῆς συνθήκης; Εἶχε τὴν ψῆφον τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ ὑπὲρ τῆς πολιτικῆς τῆς ἀμέσου ἐξόδου ἐκ τῆς οὐδετερότητος; Θὰ ἐπεθύμουν νὰ καθορίζετο τοῦτο. Θὰ ἐπεθύμουν νὰ καθίστατο γνωστὸν κατὰ ποῖον τρόπον φαντάζεται ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως, ὅτι ἐξεδήλωσε τὴν τοιαύτην γνώμην ὁ ἑλληνικὸς λαός. Ὅταν ἐκλήθη ὁ ἑλληνικὸς λαός νὰ ἀποφανθῇ, ἐκλήθη νὰ ἀποφανθῇ περὶ τῆς πολιτικῆς, τὴν ὁποίαν ἤθελε νὰ μετέλθῃ ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως, τῆς πολιτικῆς ἕνεκα τῆς ὁποίας ἀπεμακρύνθη ἐκ τῆς ἀρχῆς.

Θέλει ἀρᾶ γε νὰ εἴπῃ, ὅτι διὰ τῆς πλειοψηφίας τὴν ὁποίαν ἔδωκεν εἰς αὐτὸν ὁ ἑλληνικὸς λαός ἐνέκρινε τὴν τοιαύτην πολιτικὴν; Ἀλλὰ τὴν πολιτικὴν ταύτην ὁμολόγησεν ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ὅτι, ὅταν ἐπανῆλθεν εἰς τὴν ἀρχὴν δὲν ἠδύνατο ν' ἀκολουθήσῃ πλέον, διότι αἱ περιστάσεις μετεβλήθησαν. Ὁρθότερον θὰ ἔλεγε, διότι αἱ περιστάσεις ἐξειλίχθησαν κατὰ τρόπον ἐντελῶς διάφορον ἐκείνου, ὃν προσέβλεπεν. Ἀλλ' ἀφοῦ ὁμολογεί, ὅτι αἱ περιστάσεις δὲν ἐπέτρεψαν εἰς αὐτὸν τὴν ἐφαρμογὴν τῆς πολιτικῆς ταύτης, ἕνεκα τῆς ὁποίας ἀπεμακρύνθη τῆς ἀρχῆς καὶ ἐπηκολούθησεν ἡ διάλυσίς, δὲν δύναται νὰ ἰσχυρίζεται, ὅτι ἀπεφάνθη ἐπὶ ἑτέρου ζητήματος ὁ ἑλληνικὸς λαός παρὰ ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς προσωπικῆς ἐμπιστοσύνης πρὸς αὐτόν.

Ἀλλὰ ζήτημα ἐρμηνείας τῆς Σερβικῆς συνθήκης ποῦ καὶ πῶς ἐτέθη εἰς τὸν Ἑλληνικὸν λαόν; Ζήτημα ἐξόδου ἐκ τῆς οὐδετερότητος ὑπὲρ τῆς Τετραπλῆς Συνεννοήσεως ποῦ καὶ πῶς ἐτέθη τὸ ζήτημα εἰς τὸν ἑλληνικὸν λαόν; Κύριοι, ἐπὶ θεμάτων τοιαύτης σπουδαιότητος, οἷα τὰ ἀπασχολοῦντα ἡμᾶς ἤδη, οὐδεὶς δύναται νὰ παραγνωρίσῃ τὴν σημασίαν τῆς κοινῆς γνώμης, ἡ ὁποία ἐκδηλοῦται κατὰ τρόπον θετικὸν μόνον διὰ τῆς διδομένης ψήφου ἐν ταῖς ἐκλογαῖς. Καὶ διὰ τοῦτο ἐνόμισεν ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως, ὅτι ἠδύνατο νὰ εἴπῃ, ὅτι ἡ κοινὴ γνώμη ἐξεδηλώθη ὑπὲρ τῆς πολιτικῆς τῆς ἀμέσου ἐξόδου ἐκ τῆς οὐδετερότητος κατὰ τὰς ἐκλογάς.

Τοῦτο ὅμως δὲν εἶνε ἀκριβές. Τοιαύτη γνώμη ὑπὲρ τῆς πολιτικῆς ταύτης δὲν ἐξεδηλώθη κατὰ τὰς ἐκλογάς. Θὰ συνίστανται δὲ εἰς τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως, ὀφείλοντα νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν καὶ τῆς κοινῆς γνώμης τὴν διαίσθησιν, ἥτις ἀποτελεῖ ἐν

πάση περιπτώσει κριτήριον οὐχὶ ὀλιγώτερον χρήσιμον παντὸς *πολιτικοῦ αἰσθητηρίου* ἀτομικοῦ, θὰ συνίστων, λέγω, εἰς τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν τῆς κοινῆς γνώμης τὴν διαίσθησιν.

Ἀλλὰ πρὸς τοῦτο νὰ μὴ θελήσῃ νὰ διαβλέπῃ ἐν τῇ ἐκδηλώσει τῆς κοινῆς γνώμης, ὅταν αὕτη παρουσιάζεται ἀντίθετος, πρὸς τὰς ἰδέας αὐτοῦ, τὴν ἐμφάνισιν ἀτίμου ἐγκλήματος ἀποτελοῦντος προδοσίαν κατὰ τῶν συμφερόντων τῆς πατρίδος (χειροκροτήματα). Μετὰ λύπης ἤκουσα τὴν βαρεῖαν κατηγορίαν, τὴν ὁποίαν ἀπὸ τῆς ἐπισήμου ταύτης θέσεως ἐξήνεγκεν ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως κατὰ τῶν ὁργάνων τῆς κοινῆς γνώμης.

Πᾶς ὁ πράττων τὰ κοινὰ ὅσα ὑψηλότερον θέτουσιν αὐτὸν αἱ περιστάσεις, τόσῳ περισσότερον—εἶνε ἄληθές—αἰσθάνεται πολλάκις τὴν πίεσιν, τὴν ὁποίαν ὁ τύπος ἀσκεῖ εἴτε ἐκ κακῆς τῶν γεγονότων παραστάσεως, εἴτε ἐκ πολεμικῆς ὑπερβολικῆς, χωροῦσης ὑπὲρ τὰ ἐκαμμένα. Ἐγὼ δ' ὁ ἴδιος κατὰ τὴν ἐποχὴν κατὰ τὴν ὁποίαν εἶχον τὴν τιμὴν ἐν κρίσει διατὰ τὴν χώραν περιστάσεων νὰ προΐσταμαι τῶν κοινῶν, ὀφείλω νὰ ὁμολογήσω, ὅτι ὑπῆρξαν στιγμαὶ κατὰ τὰς ὁποίας ἡσθάνθην ἐν τῇ ψυχῇ μου ἀπειρον ὀδύνην οὐχὶ δι' ὅσα κατ' ἐμοῦ προσωπικῶς ἐλέγοντο ἢ ἐγράφοντο, οὐχὶ δι' ὅσα κατὰ τῆς πολιτείας μου ἐλέγοντο ἢ ἐγράφοντο. Πᾶσα ἐκ τῶν λεγομένων ἢ γραφομένων προσωπικῶς πολιτικῇ ζημίᾳ μοι ἦτο ἀδιάφορος. Τὸ πρόσωπον εἰς τοιαύτας περιστάσεις δὲν ἔχει καμμίαν σημασίαν. *Δὲν πιστεύω δὲ νὰ ὑπάρχῃ κανεὶς, ὁ ὁποῖος κατὰ τὰς στιγμὰς κατὰ τὰς ὁποίας διακυβεύονται τὰ ὕψιστα τῆς πατρίδος τοῦ συμφέροντα νὰ αἰσθάνεται καὶ τὸ ἐλάχιστον ἐνδιαφέρον ὑπὲρ τῆς προσωπικότητος αὐτοῦ, δυναμένης νὰ ὑποστῇ διτιθέποτε.* (Εὐγε καὶ χειροκροτήματα ἐξ ἀριστερῶν). Ἡσθάνομην ὅμως τὴν λύπην βαθεῖαν, διότι οὐχὶ σπανίως ἐκ τῶν γραφομένων εἴτε ἀναληθῶν γεγονότων εἴτε ὑπερβολικῶν ἐπιθέσεων, ὅτι ἡδύνατο νὰ γίνῃ βλάβη εἰς τὰ ἐθνικὰ συμφέροντα. Καὶ σὰς ὁμολογῶ ὅτι ὑπὸ τὴν ἐπιρροὴν τοῦ ἄλλου αὐτοῦ οὐχὶ σπανίως προέβην εἰς κρίσεις, αἱ ὁποῖαι ἴσως ἦσαν καὶ οὐχὶ ἀπολύτως δεδικαιολογημέναι, ἀλλ' οὐδέποτε ἐνόμισα ἐπιτετραμμένον νὰ φθάσω μέχρι τῆς ἰδέας, ὅτι οἱ οὕτω γράφοντες ἐνεπνέοντο ἀπὸ ἐλαττήρια, τὰ ὁποῖα θὰ ἠτιμάζον μὲν αὐτοὺς, θὰ προέδιδον δὲ τὴν χώραν. (εὐγε! εὐγε!)

Εἶχον πάντοτε ὑπ' ὄψιν μου, ὅτι ἐν τῇ χώρᾳ ἡμῶν δύναται μὲν ἡ ὑπερβολὴ τῆς ζωηρότητος νὰ προαγάγῃ εἰς ἀδικίαν πρὸς τοὺς πολιτικοὺς ἄνδρας τοὺς διευθύνοντας τὰ κοινὰ, δύναται νὰ προαγάγῃ καὶ μέχρις ἐνεργειῶν, αἱ ὁποῖαι ν' ἀποβῶσιν οὐχὶ ἐπιφελεῖς εἰς τὰ ἐθνικὰ συμφέροντα, ἀλλ' οὐδέποτε ἐφαντάσθην, οὐδὲ θεωρῶ ἐπιτετραμμένον νὰ τὸ φαντασθῇ κανεὶς, ὅτι εἶναι εἰκόλον εἰς οἰονδήποτε ἐν Ἑλλάδι νὰ ἐξαγοράσῃ καλὰ μους, ἵνα δι' αὐτῶν ἐξυπηρετήσῃ πολιτικὴν ἀντίθετον πρὸς τὰ ἐθνικὰ συμφέροντα. (Εὐγε, χειροκροτήματα). Ἀλλὰ καὶ ἂν ὑπῆρχε πολιτικὸς ἀνὴρ, ὅστις αὐτὸ τὸ ὁποῖον ἐγὼ δὲν θεωρῶ ἐπιτετραμμένον οὐδὲ νὰ φαντασθῶ, νὰ τὸ πιστεύσῃ, καὶ μόνον, πιστεύων ἦτο ἐπιτετραμμένον νὰ τὸ εἴπῃ ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου, νομίζω, ὅτι οὗτος θὰ εἶχε καθήκον, ἵνα προβῇ εἰς μέτρα ἄλλα ἀμύνης κατὰ τῆς τοιαύτης ἐνεργείας καὶ οὐχὶ εἰς τὴν ἀπὸ τῆς θέσεως ταύτης ἐπίθεσιν. Διότι, κύριοι, ἂς μοὶ ἐπιτραπῇ νὰ ὑπομνήσω, ὅτι ἡ ἐπίθεσις ἢ κατὰ τοιοῦτον τρόπον γενομένη εἶναι ἐνδεχόμενον νὰ ἐπιφέρῃ συνέπειαν, τὴν ὁποίαν εἶμαι βέβαιος ὅτι πάντες ἀπευχόμεθα νὰ ἐπιφέρῃ, δύναται νὰ ἀποτελέσῃ τρομοκρατίαν κατὰ τῶν ἀντιδοξούντων πρὸς ὑμᾶς. (Εὐγε, εὐγε). Καὶ νομίζω, ὅτι οἱ πολιτικοὶ ἄνδρες, οἱ ὁποῖοι καθήκον ἔχουσι νὰ διευκολύνωσι τὴν ἐκθεσιν πάσης γνώμης, πρέπει νὰ ἀπέχωσιν ἐπιμελῶς οἰασθήποτε πράξεως καὶ ἐνεργείας, ἢ ὁποία θὰ ἡδύ-

νατο νὰ ποίησιν τοὺς ἔχοντας ἀντίθετον γνώμην, ὥστε νὰ μὴ τολμῶσι νὰ εἴπωσι ταύτην, (θόρυβος).

Εἶπον, κύριοι, μίαν γνώμην, ἢ ὁποία δὲν ἐπίστευον, ὅτι θὰ ἐπροξένοι τοσοῦτον θόρυβον. Εἶπον, ὅτι δὲν θεωρῶ ἐπιτετραμμένον, πολιτικὸς ἀνὴρ, ἔχων τὴν γνώμην, τὴν ὁποίαν πρὸ ὀλίγου ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου ἐξέθηκεν ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως, ἀντὶ νὰ καταφύγῃ εἰς λήψιν μέτρων πρὸς καταστολὴν, νὰ προβῇ εἰς τὴν ἐπίθεσιν ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου κατὰ τὸν τρόπον, τὸν ὁποῖον ὅλοι ἀντελήφθημεν.

Δὲν θεωρῶ τοῦτο ἐπιτετραμμένον, διότι τοιαύτη τακτικὴ δύναται νὰ ἔχῃ ἀποτέλεσμα, τὸ ὁποῖον εἶμαι βέβαιος, ὅτι οὐδεὶς δύναται νὰ ἀποδεχθῇ ὡς ὀρθόν, τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ νὰ ἐπιδράσῃ τρομοκρατικῶς ἐπὶ τῶν ἐχόντων ἐναντίαν γνώμην. (Θόρυβος). Μὴ νομίζετε, ὅτι δὲν θὰ εἴπω τὴν γνώμην μου διότι θορυβεῖτε; Ἀδιαφορῶ διὰ τὸν θόρυβον τὸν ὁποῖον προξενεῖτε. Ἐχετε ὑποχρέωσιν νὰ ἀκούσῃτε καὶ θὰ ἀκούσῃτε. Λέγω λοιπόν, ὅτι τοιαύτη κατὰ τοιοῦτον τρόπον ἐνεργεῖα δύναται νὰ ἐπιδράσῃ τρομοκρατικῶς ἐπὶ τῶν ἀντιφρονούντων. Καθῆκον πάντες ἔχομεν, καὶ τοῦ καθήκοντος τούτου πλήρη συναισθήσιν ἐλπίζω ὅτι ἔχει καὶ ὁ ἀρχηγὸς ὑμῶν τῶν θορυβούντων, ἵνα κατ' οὐδένα τρόπον παρακλύσωμεν τὴν ἐκθεσιν πάσης γνώμης περὶ τῶν δημοσίων πραγμάτων.

Δὲν ὑπάρχει δὲ τρόπος δυνάμενος νὰ συντελέσῃ εἰς παρακώλυσιν περισσότερον ἀπὸ τὸν τρόπον, τὸν ὁποῖον πρὸ ὀλίγου εἶδομεν ὅτι μετῆλθεν ὁ κ. Πρωθυπουργὸς ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου. Δὲν λησμονῶ, ὅτι ὑπῆρξαν ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι, οὐκ εἶδα, ὑπὸ ποίων αἰσθημάτων παρεκινήθησαν ὥστε νὰ ἐκφράσωσι ὑποψίας παρομοίας μετ' ἐκείνας, τὰς ὁποίας ἐξέφρασεν ὁ κ. Πρωθυπουργός, ὅχι ὅμως διὰ τὸν τύπον, ἀλλὰ διὰ τὰ μέλη τοῦ Κοινοβουλίου. Βλέπετε, κύριοι, ποῦ δύναται ν' ἀγάγῃ τοιοῦτον σύστημα. Κύριοι, νομίζω καλόν, νομίζω ἀναγκαῖον νὰ παύσωσι τοιοῦτον εἶδος ὑπαινιγμοῦ καὶ νὰ ἔχωσι πάντες τὴν πεποίθησιν, ὅτι πάντες οἱ Ἕλληνες ὅσον δίστανται κατὰ τὰ φρονήματα ὑπὸ ὁμοίων ἐμπνέονται αἰσθημάτων καὶ πρὸς τὸν αὐτὸν ἀποβλέπουσι σκοπόν, τὴν ἐξυπηρέτησιν τῆς Πατρίδος. Εἶνε ἐνδεχόμενον πλανώμενοί τινες, ἐν ὑπερβολῇ ζήλου, νὰ πράττωσι τι τὸ οὐχὶ ὀρθόν. Ἀλλ' οὐδεὶς ὑπάρχει ἐν Ἑλλάδι κινούμενος ἐξ ἐλαττηρίων, οἷα εἶπεν ὁ κ. Πρωθυπουργός.

Τοιαύτην πεποίθησιν ἔχω ἐγώ. Ἐὰν δὲ ὑπάρχῃ τις ἐξ ὑμῶν, ἔχων ἄλλοιαν γνώμην, ἀξιῶ παρ' αὐτοῦ νὰ προβῇ εἰς ὠρισμένην καὶ σαφὴν κατάγγελίαν ἐνταῦθα, νὰ ζητήσῃ δὲ καὶ τὴν λήψιν τῶν μέτρων, τὰ ὁποῖα νὰ δύναται ἀποτελεσματικῶς νὰ θέσῃσι τέραμα εἰς τοιαύτας προδοτικὰς αὐτόχρημα ἐν τῷ τόπῳ ἡμῶν τελουμένας πράξεις.

Κύριοι, ἐξέθηκα τὰς γνώμας, τὰς ὁποίας ἔχω ἐπὶ τῆς καταστάσεως ἐν γένει καὶ ἰδίως ἐπὶ τῶν θεμάτων, τὰ ὁποῖα ἀποτελοῦσι τὸ ἀντικείμενον τῆς συζητήσεως τὴν ἐσπεραν ταύτην. Προσεπάθησα νὰ ἀνακοινώσω εἰς ὑμᾶς καὶ τὰ πορίσματα, εἰς τὰ ὁποῖα ἔχω προσέλθῃ καὶ τὰ ἐπιχειρήματα διὰ τῶν ὁποίων νομίζω, ὅτι στηρίζοντα τὰ πορίσματα ταῦτα. Ἐπιτρέψατέ μοι, κατερχομένῳ τοῦ βήματος, νὰ ἐκφράσω τὴν εὐχὴν καὶ τὴν ἐλπίδα, ὅτι μετ' ἀντικειμενικότητος ἐξετάζοντες τὰ τεθειμένα ζητήματα θέλετε προσέλθῃ εἰς ἀπόφασιν, ἥτις θ' ἀνταποκριθῇ εἰς τὸ συμφέρον τῆς πατρίδος. (Χειροκροτήματα παρατεταμένα ἐξ ἀριστερῶν καὶ τῶν θεωρείων).

Μετὰ τὴν ἱστορικὴν ταύτην ἀγόρευσιν τοῦ Δημ. Γούναρη, ὁμίλησαν, ἄλλοι βουλευταὶ καὶ τεθέντος ζητήματος ἐμπιστοσύνης ἢ Κυβερνήσεως ἐπὶ 257 παρόντων βουλευ-

τῶν ἔλαβεν 142 ψήφους. Τεθέντος ζητήματος πολέμου ἡ Κυβέρνησις κατὰ τὰ κοινοβουλευτικὰ ἔθιμα ἔπρεπε νὰ λάβῃ τὰ τέσσαρα πέμπτα τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ τῶν βουλευτῶν. Εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν ἡ Κυβέρνησις Βενιζέλου δὲν κατέδειξεν οὔτε ἀπόλυτον πλειοψηφίαν, διότι ἐπὶ 312 βουλευτῶν ἔπρεπε νὰ ὑπερψηφίσουν τῆς προτάσεως ἐμπιστοσύνης τοῦλάχιστον οἱ ἡμίσεις πλέον ἑνός.

Δευτέρα παραίτησις τοῦ κ. Βενιζέλου.

Τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο τῆς ψηφοφορίας κατέπληξε τὸν κ. Βενιζέλον καὶ τοὺς Ὑπουργοὺς αὐτοῦ. Ἡ πολιτικὴ κρίσις εἶχεν ἤδη ἐκραγῇ, καὶ ὁ κ. Βενιζέλος ἔσπευσε νὰ ζητήσῃ συνέντευξιν μετὰ τοῦ Βασιλέως Κωνσταντίνου, ὅστις εἶχεν ἤδη καταστῆ ἑνήμερος τῶν πρακτικῶν τῆς ἱστορικῆς ἐκείνης συνεδριάσεως τῆς Βουλῆς. Ὁ κ. Βενιζέλος μετὰ τὴν συνομιλίαν του μετὰ τοῦ Βασιλέως ἀνεκοίνωσεν ἐπισήμως, ὅτι «εὐρεθεὶς πρὸ νέας διαφωνίας του πρὸς τὸ Στέμμα ὑπέβαλε τὴν παραίτησιν τῆς Κυβερνήσεως».

Μετὰ τὴν παραίτησιν τοῦ κ. Βενιζέλου ὁ Βασιλεὺς συνεκάλεσε τὴν 23 Σεπτεμβρίου εἰς τὰ Ἀνάκτορα πολιτικὸν Συμβούλιον εἰς ὃ ἔλαβον μέρος ὁ κ. Ἀλέξ. Ζαΐμης, καὶ οἱ ἀείμνηστοι Στ. Δραγούμης, Γ. Θεοτόκης, Δ. Ράλλης καὶ Δ. Γούναρης, ἅπαντες διατελέσαντες πρωθυπουργοί. Εἰς τοὺς πολιτικοὺς ἄνδρας ὁ Βασιλεὺς συνέστησε τὸν σχηματισμὸν Οἰκουμενικῆς Κυβερνήσεως. Πράγματι τὴν 24 Σεπτεμβρίου ἐσχηματίσθη ἡ Οἰκουμενικὴ Κυβέρνησις ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ κ. Ἀλέξ. Ζαΐμη ἀναλαβόντος τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν. Ὁ Δημ. Γούναρης ἀνέλαβε τὸ Ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν, ὁ Γεώργ. Θεοτόκης τῆς Παιδείας καὶ τῆς Ἐθν. Οἰκονομίας, ὁ Δημ. Ράλλης τῆς Δικαιοσύνης καὶ τῆς Συγκοινωνίας, ὁ Στέφ. Δραγούμης τῶν Οἰκονομικῶν, ὁ ὑποστράτηγος Γιαννακίτσας τῶν Στρατιωτικῶν καὶ ὁ ναύαρχος Παῦλος Κουντουριώτης τῶν Ναυτικῶν.

Εἰς τὴν Βουλὴν.

Ἡ Οἰκουμενικὴ Κυβέρνησις ἐμφανίσθη εἰς τὴν Βουλὴν τὴν 28 Σεπτεμβρίου καὶ προέβη διὰ τοῦ Προέδρου αὐτῆς κ. Ζαΐμη εἰς τὴν δήλωσιν, ὅτι «μετὰ τὴν ἐπισταμένην ἔρευναν τῆς διεθνούς καταστάσεως, ἡ πολιτικὴ αὐτῆς θὰ ἐστηρίζετο ἐπὶ τῶν αὐτῶν βάσεων ἐφ' ὧν ἐστηρίζετο ἀπὸ τῆς ἐνάργεως τοῦ εὐρωπαϊκοῦ πολέμου, πρὸς κρείσσονα δὲ ἐξασφάλισιν τῶν ζωτικῶν τοῦ ἔθνους συμφερόντων, ἢ οὐδετερότης θὰ ἦτο ἑνοπλος».

Τὸν κ. Ἀλέξ. Ζαΐμην διεδέχθη ἐπὶ τὸ βῆμα ὁ κ. Ἐλ. Βενιζέλος, ὅστις ἀρχόμενος τῆς ἀγορεύσεώς του ἐτόνισεν, ὅτι ἀπὸ ἐπταμήνου ἡ Ἑλλὰς εὐρίσκετο ἔξω τοῦ κοινοβουλευτικοῦ αὐτῆς πολιτεύματος. Ἐπανελάβε τὰ γνωστὰ ἐπιχειρήματα περὶ τῆς τηρήσεως τῆς μετὰ τῆς Σερβίας συνθήκης καὶ ἐπέμεινεν, ὅτι ἡ Ἑλλὰς ὄφειλε νὰ ταχθῇ πρὸς τὸ μέρος τῆς Ἀντάντ. Εἰς τὰ ἐπιχειρήματα τοῦ κ. Βενιζέλου ἀπήντησαν κατὰ σειράν οἱ ἀείμνηστοι Ν. Δημητράκοπουλος καὶ Γ. Θεοτόκης, καὶ μετ' αὐτοὺς λαβὼν τὸν λόγον ὁ Δ. ΓΟΥΝΑΡΗΣ ἀπήντησεν ὡς ἑξῆς:

Δ. Π. ΓΟΥΝΑΡΗΣ ⁽¹⁾ «*Ἡ συναίσθησις, κύριοι, βουλευταί, ἡ ὁποία βαρύνει ἐπὶ τῶν διαχειριζομένων τὰ κοινά, δὲν μοῦ ἐπιτρέπει νὰ ἐπεκταθῶ ἐπὶ ὅλων τῶν σημείων ἰδίως τῆς ἐξωτερικῆς πολιτικῆς, τὰ ὁποῖα ἔθιξεν ὁ ἀξιότιμος ἐξ Ἀττικῆς Βουλευτῆς. Αἰσθάνομαι ἐν τούτοις ἐπιβεβλημένον νὰ διαμαρτυρηθῶ*

(1) Ἐφημ. Συζητ. Βουλῆς Κ'. Περίοδον Α'. Συνόδου Συνεδρ. 11η 28 Σεπτεμβρίου 1915.

κατὰ τοῦ ἰσχυρισμοῦ, ὅτι ἀπὸ ἐπταμήνου, ὡς ἂν δὲν ἀπατώμαι εἶπεν, ἡ Βουλὴ ἔχασε τὴν κατὰ τὸ πολίτευμα θέσιν αὐτῆς. Δὲν νομίζω, ὅτι εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐπαναφέρω εἰς τὴν ἀνάμνησιν ὑμῶν τὰ γεγονότα οἷα, ἐξελείχθησαν ἀπὸ τῆς ἐποχῆς, τὴν ὁποίαν ὑπαινίσσεται ὁ κ. βουλευτῆς. Ἀλλὰ δὲν δύναμαι νὰ ἐννοήσω πῶς δύναται νὰ λέγῃ, ὅτι ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἡ Ἐθνικὴ Ἀντιπροσωπεία ἔχασε τὴν δύναμιν ἢ ὁποῖα κατὰ τὸ πολίτευμα ἀνήκει εἰς αὐτήν. Τὰ γεγονότα, τὰ ὁποῖα κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς τότε παραιτήσεως αὐτοῦ ἔλαβον χώραν, μαρτυροῦν πᾶσαν εὐλάβειαν πρὸς τοὺς κανόνας οἱ ὁποῖοι διέπουν τὸ πολίτευμα. Ἐξησκήθησαν δὲ τὰ δικαιώματα τὰ ὁποῖα κατὰ τὸ πολίτευμα ἀνήκουσιν εἰς τὸν ἕτερον τῆς πολιτείας παράγοντα ἐντὸς τῶν ὁρίων τοὺς ὁποίους τὸ πολίτευμα διαγράφει. Ἐὰν δὲ περιστάσεις ἐντελῶς προσωπικαὶ τοῦ ἀνευθύνου παράγοντος ἐδημιούργησαν πρόσκαιρον ἀδυναμίαν αὐτοῦ, ἵνα παρὰσχῃ τὴν κατὰ τὸ πολίτευμα ἀπαραίτητον συμπραξιν εἰς τὴν συναγωγὴν τῶν συμπερασμάτων τὰ ὁποῖα προήλθον ἐκ τῆς ἐνεργηθείσης ἐκλογῆς ἐκ τούτου δὲ ἐπῆλθεν ἀναβολὴ ἐπὶ τινα χρόνον, δὲν νομίζω ὅτι δύναται νὰ ὑπάρξῃ τις, ὁ ὁποῖος ἐκ τούτου νὰ φρονῇ, ὅτι δύναται νὰ στηρίξῃ αἰτίαςιν καθ' οἷονδῃποτε. Ἀλλὰ καὶ τὸ τελευταῖον ἀπὸ τινων ἡμερῶν γενόμενον τι ἕτερον παρουσιάζει παρὰ τὴν εὐλάβειαν τῆς ἐνώπιον ἡμῶν ἐμφανιζομένης Κυβερνήσεως πρὸς τὸ πολίτευμα καὶ τὰ δικαιώματα τοῦ Κοινοβουλίου. Ἐμφανιζομένη ἐνώπιον ὑμῶν ἡ Κυβέρνησις ἐξέθηκε τὰς γενικὰς γραμμὰς τὰς ὁποίας ἐνόμισεν, ὅτι εἶναι ἐπιτετραμμένον νὰ ἐκθέσῃ καὶ παρέχει οὕτως εἰς ὑμᾶς εὐκαιρίαν ἵνα ἐκδηλώσετε τὴν γνώμην σας καὶ δώσετε τὴν ψήφον ὑμῶν σύμφωνα πρὸς τὰς ὑμετέρας πεποιθήσεις. (Χειροκροτήματα).

Τί ἐμποδίζει ὑμᾶς ἵνα εἰς τοῦτο προβῇτε; Ἡ ἐμφάνισις τῆς Κυβερνήσεως ἐνώπιόν σας τίνα ἄλλην ἐννοίαν ἔχει παρὰ τὴν εὐλάβειαν πρὸς τὸ πολίτευμα; Τὴν κατάστασιν τὴν κοινοβουλευτικὴν διὰ τὴν κυβερνήσιν ἢ ὁποῖα κατηρτίσθη; Καὶ εἶναι δυνατόν, οὕτω ἔχοντος τοῦ πράγματος, νὰ αἰτιαθῇ εἰς τὴν Κυβέρνησιν, ὅτι ἐμφανίζεται ἐνώπιον τῆς Βουλῆς, τὴν ὁποίαν ἀντιλαμβάνεται ὡς ἀπωλέσασαν τὴν ἐξουσίαν αὐτῆς καὶ ὡς ἀποτελοῦσαν τὸ πολὺ, πολὺ ἐν σωματεῖον ἐγκρίτων πολιτῶν Ἑλλήνων;

Νομίζω κύριοι, ὅτι καθῆκον ἔχομεν οἱ ἀποτελοῦντες τὴν Κυβέρνησιν, νὰ ἀποκρούσωμεν τὴν τοιαύτην τῶν πραγμάτων ἀντίληψιν, ἀπόκειται δὲ εἰς τὴν Βουλὴν νὰ ἐξασκήσῃ καθ' οἷονδῃποτε τρόπον νομίζει ἐνδεδειγμένον τὰ δικαιώματα αὐτῆς. Τὴν σημασίαν καὶ τὴν δύναμιν τῶν δικαιωμάτων τούτων ἐμφανιζομένη ἐνώπιον τῆς Βουλῆς καὶ πρὸς αὐτὴν ἐκθέτουσα τὰς δηλώσεις ἀκριβῶς ἀναγνωρίζει ἡ Κυβέρνησις. Δὲν μοι εἶναι ἐπιτετραμμένον, κύριοι, νὰ ἐνδιατρίψω ἐπὶ ἐκείνων, τὰ ὁποῖα ὁ ἀξιότιμος κ. βουλευτῆς ἐξ Ἀττικῆς εἶπεν ὡς πρὸς τὴν ἐξωτερικὴν πολιτικὴν. Σέβομαι τὰς πεποιθήσεις καὶ τὰς γνώμας αὐτοῦ, ἀξίων ὅμως ὅπως ὁ κ. βουλευτῆς σεβασθῇ καὶ τὰς γνώμας ἡμῶν. Ἐὰν ἡμεῖς διαχειριζόμεθα τὰ κοινά, τοῦτο συμβαίνει, διότι εἴμεθα πεπεισμένοι, ὅτι αἱ γνώμαι ἡμῶν ἀνταποκρίνονται πληρέστερον εἰς τὰ ἐθνικὰ ἡμῶν συμφέροντα. Ἐὰν κατέχομεν τὴν ἀρχὴν, τὴν κατέχομεν, ἵνα τὰ συμφέροντα ταῦτα ἐξυτηρηθῶμεν. Δὲν πιστεύω νὰ ὑπάρχει τις οὐδὲ ἐν τῇ αἰθουσῇ ταύτῃ, οὐδ' ἔξω αὐτῆς, ὅστις νὰ φαντάζεται, ὅτι ἕτερος τις λόγος ἤγαγεν ἡμᾶς ἐπὶ τὴν Ἀρχὴν. Κατὰ τὰς κρίσεις περιστάσεις, τὰς ὁποίας διατρέχομεν, ἡ κατοχὴ τῆς ἀρχῆς εἶναι μαρτύριον τοῦ ὁποίου τὸ

βάρος δύνανται να εκτιμήσωσι μόνον εκείνοι, οι οποίοι διαχειρίζονται την αρχήν. (χειροκροτήματα.)

Ἡ πεποίθησις όμως, ὅτι ἐνεργοῦντες ὡς ἐνεργοῦμεν ἐξυπηρετοῦμεν τὰ ἔθνικα συμφέροντα, ἐξυπηρετοῦμεν, ταῦτα δι' ἐφαρμογῆς πολιτικῆς, ἡ ὁποία νομίζομεν, ὅτι σώζει τὴν χώραν, ἥτις, ἂν ἄλλη ἐφημερόζετο πολιτικῇ, θὰ διέτρεχε τὸν κίνδυνον τῆς καταστροφῆς, ἡ πεποίθησις αὕτη δίδει εἰς ἡμᾶς τὸ θάρρος νὰ ἀντιμετωπίσωμεν τὰ πράγματα ὅπως καὶ ν' ἀντιμετωπίσωμεν καὶ τὰς γνώμας καὶ τὰς πεποιθήσεις τῶν ἀντιφρονούντων εἰς ἡμᾶς. (Ραγδαῖα χειροκροτήματα.)

Ἡ δευτέρα ἱστορικὴ Συνεδρίασις

Ἡ Βουλὴ εἰργάζετο κανονικῶς ἐπὶ τῆς νομοθετικῆς ἐργασίας τῆς Κυβερνήσεως, ὅτε ἐν γεγονός, ὅπερ ἐκ τῶν ὑστέρων ἀπεδείχθη σκηνοθετηθὲν ὑπὸ τοῦ Βενιζελικοῦ κόμματος ἔφερε καὶ πάλιν εἰς συζήτησιν τὸ ἔθνικόν ζήτημα. Ἡ συνεδρίασις αὕτη τῆς 21ης Ὀκτωβρίου 1915, καὶ ἡ προηγηθεῖσα τῆς 21 Σεπτεμβρίου 1915, δύνανται νὰ χαρακτηρισθῶσιν ὡς ἱστορικαὶ συνεδριάσεις τῆς Ἑλληνικῆς Βουλῆς.

Ἀφορμὴν εἰς τὴν ἐκρηξίν πολιτικοῦ ζητήματος κατὰ τὴν συνεδρίασιν ἐκείνην ἔδωκε μία φράσις τοῦ τότε βουλευτοῦ Λαρίσης κ. Βλάχου. Συζητουμένου τοῦ νομοσχεδίου περὶ προσθέτου μισθοῦ τῶν ἀξιωματικῶν κατὰ τὴν περίοδον τῆς ἐπιστρατεύσεως, ὁ κ. Βλάχος, εἶπεν, ὅτι ὁ Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν δὲν ἔπρεπε νὰ ὑποβάλλῃ τοιαῦτα νομοσχέδια «*ἀνευ συστολῆς*». Ἐδημιουργήθη μέγας θόρυβος καὶ ὁ Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν στρατηγὸς Γιαννακίτσας ἀπήλθε τῆς Βουλῆς, δηλώσας, ὅτι τὸ στρατιωτικὸν ἀξίωμα ὅπερ ἔφερεν ἐπέβαλεν αὐτῷ νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν αἵθουσαν, ἐντὸς τῆς ὁποίας ἐξηνέχθη τόσο βαρεῖα ὕβρις.

Ὁ κ. ΕΛΕΥΘ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ λαβὼν ἀμέσως τὸν λόγον εἶπεν ὅτι ἡ Βουλὴ δὲν ἠδύνατο νὰ προχωρήσῃ εἰς τὸ ἔργον τῆς, ἐφ' ὅσον, θὰ παρακάθητο εἰς τὴν θέσιν τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν ὁ στρατηγὸς Γιαννακίτσας.

Ὁ κ. ΖΑΪΜΗΣ Πρωθυπουργὸς ἀπήντησεν, ὅτι ὁ κ. Γιαννακίτσας κατὰ τὴν γνώμην τῆς Κυβερνήσεως οὐδαμῶς ἔθιξε τὴν ἀξιοπρέπειαν τῆς Βουλῆς. «Ἡ ἀναγνώρισις τῆς τοιαύτης ἀντιλήψεως ὑπὸ τῆς Βουλῆς εἶνε ζήτημα ἐμπιστοσύνης διὰ τὴν Κυβέρνησιν» ἐτόνισεν ὁ κ. Ζαΐμης.

Τοῦ κ. Βενιζέλου ἐπιμεινάντος εἰς τὴν ἀποψίν του καὶ θέσαντος ἐπίσης ζήτημα ἐμπιστοσύνης ἔλαβε τὸν λόγον ὁ ἀείμνηστος Δημ. Ράλλης δηλώσας, ὅτι ἡ Κυβέρνησις δὲν ἦτο *Κυβέρνησις ἀνοχῆς* καὶ ὡς μὴ τοιαύτη, εἶχεν ἀνάγκην τῆς πλήρους ἐμπιστοσύνης τῆς Βουλῆς. Μετὰ τὸν Δημ. Ράλλον, ἔλαβε καὶ πάλιν τὸν λόγον ὁ κ. *Ἐλευθ. Βενιζέλος*, ὅστις ἐπεξετάθη, λαβὼν ἀφορμὴν ἐκ τῆς ἀγορεύσεως τοῦ κ. Δημ. Ράλλη ἐπὶ τῆς τηρηθείσης ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως Ζαΐμης ἐξωτερικῆς πολιτικῆς. Ἐτόνισεν, ὅτι ἐν τῇ ἐξωτερικῇ πολιτικῇ μεγίστη ἦτο ἡ διάστασις γνώμων πρὸς τὴν Κυβέρνησιν. Ὁμίλησε περὶ ἐπαπειληθείσης καταστροφῆς τῆς Ἑλλάδος, καὶ προκληθεὶς παρὰ τινος βουλευτοῦ νὰ δηλώσῃ ἂν ὁ Βασιλεὺς Κωνσταντῖνος ἠθέλει τὴν καταστροφὴν τῆς Ἑλλάδος εἶπε:

«*Προκαλούμενος ὀφείλω νὰ δώσω τὴν ἀπάντησιν. Ἐν κοινοβουλευτικῷ πολιτεύματι ὁ Βασιλεὺς δὲν ἔχει θέσιν εἰς τὰς εὐθύνas. Μόνον μικροὶ πολιτικοὶ ἄνδρες δύνανται νὰ ἀχυρῶνται ὀπισθεν τοῦ Στέμματος....*»

Περαιώσας τὴν ἀγόρευσίν του ὁ κ. Βενιζέλος ἐδήλωσεν, ὅτι ἀφοῦ ἡ Κυβέρνησις ἐπροτίμησε τὴν ρῆσιν, δὲν ἦτο διατεθειμένος εἰς ἐνίσχυσιν αὐτῆς.

Τὸν Ἑλ. Βενιζέλον διεδέχθη ἐπὶ τὸ βῆμα ὁ Δημ. Γούναρης ὑπὸ τὴν θρησκευτικὴν σιγὴν Βουλῆς καὶ ἀκροατηρίων.

Δ. Π. ΓΟΥΝΑΡΗΣ (Ἐκ τῶν ἐστενογραφημένων πρακτικῶν). «Ὁ ἀξιότιμος βουλευτὴς Ἀττικῆς καὶ διὰ τοῦ τρόπου κατὰ τὸν ὁποῖον ἤρξατο τοῦ λόγου καὶ διὰ τοῦ τρόπου κατὰ τὸν ὁποῖον κατέστρεψεν αὐτόν, ἠθέλησε νὰ μεταθέσῃ ἐντελῶς τὸ πεδίον τῆς συζητήσεως. Ὁ κ. βουλευτὴς Ἀττικῆς (ὁ κ. Βενιζέλος) ἠθέλησε νὰ καταγγείλῃ πρὸς τὸν Ἑλληνικὸν λαὸν καὶ τὴν Βουλὴν τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Στρατιωτικῶν, ὅτι ἐπροπηλάκισεν, ὅτι ὕβρισεν, ὅτι δὲν ἠξέυρω τί ἄλλο διέπραξε πρὸς τὴν Βουλὴν. Τὸ θέμα δὲν εἶνε τοῦτο μόνον, κύριε βουλευτὰ Ἀττικῆς, ἐὰν ὁ τρόπος, κατὰ τὸν ὁποῖον συμπεριφέρθη ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν ἀπετέλεσεν ὕβριν καθ' οἷονδήποτε τρόπον κατὰ τῆς Βουλῆς. Τὸ θέμα ἔγκειται καὶ ἐν τούτῳ: ὅτι ἡμεῖς μὲν νομίζομεν ὅτι ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν ἐνεργήσας ὡς ἐνήργησεν οὐδαμῶς ἔθιξε τὴν Βουλὴν, ὑμεῖς δὲ νομίζετε, ἢ μᾶλλον προφασίζεσθε ὅτι νομίζετε.

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΑΙ. Ὁχι, ὄχι.

Δ. ΓΟΥΝΑΡΗΣ. Διὰ νὰ δύνασθε νὰ τίθεσθε εἰς ἀντίθεσιν πρὸς τὴν Κυβέρνησιν, προφασίζεσθε, ὅτι ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν ὕβρισε τὴν Βουλὴν. Ἐν τούτῳ ἔγκειται ἡ διαφορά. Οὐδεὶς εἶπεν, οὐδ' ἠξίωσεν, οὐδὲ διενόθη ν' ἀξιώσῃ, ὅτι ἦτο δυνατόν ὅπως οἷονδήποτε νὰ θίξῃ τὴν Ἑθνικὴν ἀντιπροσωπείαν.

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΑΙ. Ἄς τὸ εἴπῃ ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν. (Θόρυβος καὶ ἀντεγκλήσεις).

Δ. ΓΟΥΝΑΡΗΣ. Ἀλλὰ δὲν εἶνε δυνατόν ν' ἀξιώσῃ τις παρ' ἐκείνου, ὁ ὁποῖος οὐδὲν τοιοῦτον διενόθη, ν' ἀξιώσῃ, ὅτι πρέπει νὰ προέλθῃ ἐνώπιον τῆς Βουλῆς καὶ νὰ ἐκφράσῃ τὴν λύπην του, διότι ὕβρισθη, ἐπροπηλακίσθη, οὐχὶ βεβαίως ὑπὸ τῆς Βουλῆς, ἀλλ' ὑφ' ἐνὸς βουλευτοῦ. Καὶ ὑποστὰς τὴν ὕβριν ταύτην ἡσθάνθη τὸν δίκαιον ἐρεθισμόν, τὸν ὁποῖον ἦτο φυσικὸν νὰ αἰσθανθῇ πᾶς ἄνθρωπος, καὶ πρὸ παντὸς νὰ αἰσθανθῇ εἰς διακεκριμένον στρατιωτικὸς. Ἀλλὰ δὲν εἶνε τοῦτο μόνον.

Ὁ κ. βουλευτὴς Ἀττικῆς ἠθέλησε νὰ ἐπιρρίψῃ εἰς τὴν Κυβέρνησιν τὰς εὐθύνas τῆς προκαλουμένης ἀπόψε ψήφου τῆς Βουλῆς. Κριτὰς καλεῖ ὑμᾶς, ἀλλὰ θὰ κρίνῃ καὶ ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς περὶ ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι φέρουσι τὰς εὐθύνas. Τὴν εὐθύνην φέρουσιν ἐκεῖνοι οἵτινες προσέρχονται προβάλλοντες πρότασιν ἀπέναντι τῆς Κυβερνήσεως ἀπαράδεκτον. Διότι πρότασις ἐνέχουσα ἐν ἑαυτῇ τὴν ταπείνωσιν ἐκείνου πρὸς τὸν ὁποῖον ἀπευθύνεται, δὲν εἶνε δυνατόν νὰ γείνη δεκτή. Ταπείνωσις δὲν εἶνε τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν, ὅταν ζητῆται νὰ ἐκφρασθῇ ἡ λύπη του δι' ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον δὲν ἔπραξε, οὐδὲ διενόθη νὰ πράξῃ.

Ἀλλ' ὁ κ. βουλευτὴς Ἀττικῆς ἐνόμισεν εὐθετον τὴν περίστασιν ἵνα ἐξέλθῃ ἐντελῶς τοῦ ζητήματος, τὸ ὁποῖον ἔχει τεθῇ ἐνώπιον τῆς Βουλῆς καὶ ἀνέτρεξεν εἰς τὴν διαφορὰν τῆς πολιτικῆς, τὴν ὁποίαν ὁ κ. βουλευτὴς Ἀττικῆς εἰσηγήθη καὶ τῆς πολιτικῆς, τὴν ὁποίαν ἡμεῖς ἀντιπροσωπεύομεν. Καὶ εἶπεν ὁ κ. βουλευτὴς Ἀττικῆς ὅτι αἰσθάνεται ὀδύνην, καὶ ὀδύνην στυγνὴν, διότι δὲν προετιμήθη ἡ πολιτικὴ τὴν ὁποίαν αὐτὸς νομίζει ὀρθοτέραν. Καὶ ἡμεῖς λέγομεν ὅτι θὰ

ἡσθανόμεθα ὀδύνην, καὶ ὀδύνην στυγνοτέραν ἐκείνης, τὴν ὁποίαν αἰσθάνεται ὁ κ. βουλευτὴς Ἀττικῆς, ἐὰν παρείχετο εἰς αὐτὸν ἡ εὐκαιρία νὰ διαπράξῃ τὴν πολιτικὴν, τὴν ὁποίαν αὐτὸς λέγει ὅτι ἔχει ὡς σῆμα τοῦ κόμματός του. Διότι ἡ μὲν πολιτικὴ, τὴν ὁποίαν ἡμεῖς μετερχόμεθα, καταγγέλεται ὑπὸ τοῦ κ. βουλευτοῦ Ἀττικῆς, ὅτι ἐνέχει κινδύνους, οἱ ὁποῖοι θὰ πραγματοποιηθοῦν μετὰ 2 ἢ 3 ἢ 5 ἔτη, ἡ δὲ πολιτικὴ τὴν ὁποίαν εἰσηγεῖτο ὁ κ. βουλευτὴς Ἀττικῆς ἦτο τοιαύτη, ὥστε θὰ ἔφερε τὴν Ἑλλάδα ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμήν εἰς τελείαν καταστροφὴν, εἰς τέλειον ὄλεθρον. (Εὖγε, εὖγε, χειροκροτήματα).

Ἡ διαφορὰ τῆς γνώμης μεταξὺ ἡμῶν καὶ ὑμῶν εἶνε μεγίστη. Ἡ ἀντίθεσις τῆς πολιτικῆς, τὴν ὁποίαν εἰσηγήθητε καὶ τῆς πολιτικῆς, τὴν ὁποίαν μετερχόμεθα ἡμεῖς εἶνε καταφανής. Εἴπετε καὶ σεῖς. Τὸ ἐπαναλαμβάνω καὶ ἐγώ, ὅτι οὐδεὶς δύναται ν' ἀμφισβητήσῃ τοῦ ἐτέρου τὸν πατριωτισμὸν καὶ τὴν ἀπὸ ἀγαθοῦ συνειδότος τοιαύτην τῶν πραγμάτων ἐκτίμησιν.

Ἀλλ' ὁ κ. βουλευτὴς Ἀττικῆς ἐνόμισεν ἀναγκαῖον νὰ ἀναπτύξῃ καὶ τοὺς λόγους, διὰ τοὺς ὁποίους τὴν πολιτικὴν αὐτοῦ θεωρεῖ ὀρθοτέραν. Δὲν νομίζω εὐθετον τὴν στιγμήν ἵνα περὶ τῆς πολιτικῆς τῆς ἡμετέρας Κυβερνήσεως, συζητήσωμεν. Καὶ εἰς προηγουμένην συνεδρίαν ἐγένετο λόγος περὶ τῆς διαφορᾶς τῶν δύο τούτων πολιτικῶν κατευθύνσεων, δὲν εἶνε δὲ ἡ στιγμή εὐθετος ἵνα συζητήσωμεν μετὰ τοῦ κ. βουλευτοῦ Ἀττικῆς περὶ τοῦ ἂν ἐχάσαμεν μίαν εὐκαιρίαν ἵνα πραγματοποιηθῇ ὑπὸ εὐμενεῖς συνθήκας ὁ ἀγὼν, τὸν ὁποῖον ὁ κ. βουλευτὴς Ἀττικῆς νομίζει ὡς ἀναπόφευκτον ἐν διαστήματι σειρᾶς τινῶν ἐτῶν, ἡ ἐὰν ἐξελθόντες τὸν κίνδυνον νὰ ἐμπέσωμεν εἰς τὰς δυσμενεστέρας τῶν περιστάσεων, διότι οὐδένα ἐξ ὑμῶν διαφεύγει μετὰ τίνων καὶ ὁποῖαν ἰσχὺν ἐκπροσωποῦντων τῶν δευτέρων τούτων συμπράττουσιν ἐκεῖνοι, μεθ' ὧν νομίζει ὁ κ. βουλευτὴς Ἀττικῆς ὅτι θὰ εἶνε ἀναπόφευκτος ἡ σύγκρουσις τῆς Ἑλλάδος. Ἐὰν δὲ νομίζῃ ὅτι εἶνε εὐθετος ἡ στιγμή ἵνα πολεμήσωμεν κατὰ πάντων ἐκείνων μετὰ τῶν ὁποίων ἐκεῖνοι καθ' ἡμῶν θὰ ἐπῆρχοντο, ἐὰν ἡμεῖς ἐπιτιθέμεθα κατ' αὐτῶν, λέγει τι τὸ ὁποῖον δὲν δύναμαι τῇ ἀληθείᾳ νὰ ἐννοήσω πῶς εἶνε δυνατόν νὰ ὑποστηρικθῇ. Ἀλλ' ὁ κ. βουλευτὴς Ἀττικῆς δὲν παρέλειπε νὰ ἐκθέσῃ γενικωτέρας τινὰς πολιτικὰς γνώμας ἐκ τῆς διακοπῆς ἐνδὸς τῶν κ. κ. βουλευτῶν ἀτόπως ἀναμίζαντος τὸν Ἀνεύθυνον Παράγοντα ἐν τῇ συζητήσει. Ἐνόμισεν ὅτι, ἵνα κολάσῃ τὴν ἀτοπίαν, ἔπρεπε νὰ καταστήσῃ ἀντικείμενον συζητήσεως τὴν θέσιν τοῦ Ἀνευθύνου Παράγοντος καὶ οὐ μόνον τὴν θέσιν, ἀλλὰ καὶ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ. Δὲν εἶνε ἐπιτετραμένον οὔτε νὰ προκληθῇ, ἀλλ' οὔτε καὶ νὰ παρακολουθηθῇ προκληθεῖσα συζήτης ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τούτου. Περὶ τοῦ ποῖα εἶνε ἡ πρωτοβουλία ἐπὶ τοῦ α. ἢ β. πεδίου ἐνεργείας ἱκανότης τοῦ προσώπου τοῦ σήμερον κατέχοντος τὴν θέσιν τοῦ Ἀνευθύνου Παράγοντος, δὲν νομίζω, ὅτι εἶνε δυνατόν νὰ γείνῃ συζήτης. Ἐκεῖνο ὅμως τὸ ὁποῖον δυνάμεθα καὶ ὀφείλομεν νὰ συζητήσωμεν, εἶνε, ἐὰν τὰ δικαιώματα, τὰ ὁποῖα πολιτικῶς προσήκουσιν, εἰς τὸν Ἀνεύθυνον Παράγοντα ἐξησκήθησαν καὶ ἡδύναντο νὰ ἐξασκηθῶσι συμφῶνως πρὸς τὰ ὄρια τοῦ διέποντος ἡμᾶς πολιτεύματος.

Ὁμολόγησεν ὁ κ. βουλευτὴς Ἀττικῆς ὅτι ἡ γενομένη κατὰ Φεβρουάριον κρίσις ὀρθῶς ἐγένετο κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ πολιτεύματος. Ὁμολόγησεν ὅτι δὲν ἦτο ἐσπερημένος τῆς ἐξουσίας ὁ ἀνεύθυνος παράγων νὰ διαφωνήσῃ πρὸς τὸν

ὑπὸ τῆς πλειοψηφίας ἐνδεδειγμένον κυβερνήτην, ἀλλ' ἐδέχθη, καὶ ἦτο ὀρθὴ ἡ θεωρία του, ὅτι ἐὰν τοῦτο πράξῃ πρέπει νὰ στηρίζεται ἐπὶ τῆς προϋποθέσεως ὅτι πρὸς τὸν κυβερνήτην τοῦτον διαφωνεῖ καὶ ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς καὶ κατὰ συνέπειαν ἔκαμεν ἐκκλήσιν πρὸς τὸν Ἑλληνικὸν λαόν. Οὕτω ἐγένοντο τὰ πράγματα κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς μεταπολιτεύσεως τῆς κατὰ Φεβρουάριον συντελεσθείσης.

Ἀλλ' ὁ Ἑλληνικὸς λαός, λέγει ὁ κ. βουλευτὴς Ἀττικῆς, ἀπεφάνθη καὶ τὴν στιγμήν κατὰ τὴν ὁποίαν ἀπεφάνθη ὁ λαὸς δὲν εἶνε πλέον ἐπιτετραμμένη ἡ διαφωνία. Διὰ τοῦτο εἶνε αὐτὸ ἀντικείμενον περὶ τοῦ ὁποῖου ἀπεφάνθη ὁ Ἑλληνικὸς λαός, ὥστε μετὰ τὴν βραχεῖαν περίοδον νὰ τεκμαίρεται ὅτι ἐξακολουθῇ ἡ ἐμπιστοσύνη ἢ ἀπόλυτος, πρὸς ἐκεῖνον τὸν ὁποῖον διὰ τῆς ἐκλογῆς αὐτοῦ ὑπέδειξεν. Περὶ ταυτότητος τοῦ ἀντικειμένου δὲν ἦτο δυνατόν νὰ γείνῃ λόγος, διότι ἡ διαφωνία κατὰ Φεβρουάριον περιστράφη εἰς γεγονός, τὸ ὁποῖον ὁμολογῶ ὅτι ἀμέσως ἐξέλειπε καὶ δὲν ἦτο δυνατόν οὔτε ἐπρόκειτο ἢ μετὰ τὰς ἐκλογὰς σχηματισθεῖσα Κυβέρνησις νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν πολιτικὴν, τὴν ὁποίαν κατὰ Φεβρουάριον ὑπεστήριξε καὶ ἔνεκα τῆς ὁποίας προέκυψεν ἡ διαφωνία. Περὶ πολιτικῆς οἷα ἐπρόκειτο ν' ἀκολουθῇ κατὰ τὸν τελευταῖον καιρὸν, ὅταν προέκυψεν ἡ νέα διαφωνία, περὶ πολιτικῆς τοιαύτης ἀναφύσεως μετὰ τὰς ἐκλογάς, δὲν δύναται νὰ γείνῃ λόγος, διότι τοιαύτη πολιτικὴ δὲν ὑπεβλήθη εἰς τὸν λαόν. Ἦτο μικρὰ ἡ χρονικὴ ἀπόστασις, ὥστε δὲν δύναται νὰ γείνῃ λόγος, ἐὰν ἐπῆλθε μεταβολὴ εἰς τὰ φρονήματα τοῦ Ἑλληνικοῦ, διότι εὐρισκόμεθα εἰς ἐποχὴν, ὅπου τόσοι ραγδαίως ἐξελίσσονται τὰ γεγονότα, ὥστε δὲν ἦτο δυνατόν καθ' ἣν ἐποχὴν ἐπεχειροῦντο αἱ ἐκλογαί, νὰ ἐμφανισθῶσιν ὅλα τὰ ζητήματα τὰ ὁποῖα ἤθελον ἐμφανισθῇ μετὰ βραχυτάτον διάστημα. Καὶ ὅταν ἤχθη ἐνώπιον τῆς Βουλῆς, ἤχθη ἐνώπιον τῆς Κυβερνήσεως τὸ ζήτημα τίνα πολιτικὴν θ' ἀκολουθήσωμεν μετὰ τὰ τελευταῖα γεγονότα, οὐδὲν ἐκώλυε τὸν Ἀνεύθυνον παράγοντα νὰ μορφώσῃ τὴν γνώμην ὅτι ἐν τῷ μεταξὺ ὁ Ἑλληνικὸς λαός, περὶ τοῦ νέου ζητήματος, περὶ τῆς νέας καταστάσεως, ἄλλοιαν ἡδύνατο νὰ ἔχῃ γνώμην παρὰ ἐκείνην τὴν ὁποίαν ἐξεδήλωσε κατὰ τὰς ἐκλογάς.

ΕΛ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ. Ὁ πόλεμος μεταξὺ Βουλγαρίας καὶ Σερβίας ἦτο γεγονός τὸ ὁποῖον δὲν ἐλαμβάνετο ὑπ' ὄψει;

Δ. ΓΟΥΝΑΡΗΣ. Οὐκ. Ἐλαμβάνετο ὑπ' ὄψει ἡ ἐπίθεσις κατὰ τῆς Σερβίας, καθ' ὃν τρόπον ἐγένετο.

ΕΛ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ. Ἡ πολιτικὴ, τὴν ὁποίαν ἐχάραξα καὶ ἐγώ καὶ τὴν ὁποίαν καὶ σεῖς ἠκολουθήσατε, δὲν προέβλεπε τὸ λέγετε σοβαρῶς τὴν περίστασιν κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ Βουλγαρία θὰ ἐπετίθετο κατὰ τῆς Σερβίας;

Δ. ΓΟΥΝΑΡΗΣ. Ομιλεῖται περὶ συμμαχικῶν υποχρεώσεων, ὅταν ἐν τῇ Συνθήκῃ γνωρίζετε, ὅτι ἡ Σερβία εἶχε τὴν υποχρέωσιν, ἵνα ἡμεῖς ἀνταπεξέλθωμεν κατὰ τῆς Βουλγαρίας νὰ συνεισφέρῃ καὶ αὐτὴ διὰ τῶν δυνάμεων τὰς ὁποίας οὐδέποτε διέθεσε, διὰ δυνάμεων τὰς ὁποίας σεῖς ἐζητήσατε ν' ἀντικαταστήσωσιν οἱ σύμμαχοι τῶν Σέρβων, δίδοντες αὐτοὶ τὴν δύναμιν, διὰ δυνάμεων τὰς ὁποίας οὐδὲ μέχρι τῆς στιγμῆς εἶδατε ἐρχομένας, ἵνα ἀντικαταστήσωσιν ἐκείνας ἃς εἶχεν ἡ Σερβία υποχρεώσιν νὰ συνεισφέρῃ; (Χειροκροτήματα).

Καὶ ἐπῆλθεν ἡ νέα διαφωνία, κατηρτίσθη δὲ ἡ Κυβέρνησις, ἡ ὁποία ἔδωκε πᾶσαν εὐκαιρίαν εἰς τὸν κ. βουλευτὴν Ἀττικῆς τὸν θεωροῦντα τοιαύτην

την πολιτικήν, την οποίαν ἐπρόκειτο νὰ ἐπιδιώξη, ὥστε νὰ καταλαμβάνεται ὑπὸ στυγνῆς ὀδύνης, ἔδωκε, λέγω, πᾶσαν εὐκαιρίαν εἰς αὐτὸν ἵνα ἀντὶ τῆς στυγνῆς ταύτης ὀδύνης ἀπορρίψῃ τὴν πολιτικὴν τῆς Κυβερνήσεως.

Ἄλλ' ὁ κ. βουλευτὴς Ἀττικῆς λέγει πρὸς ἡμᾶς ὅτι δὲν ἐνόμιζεν ὅτι τοῦτο ἦτο ἐνδεδειγμένον καὶ ἐνόμισε πρέπον τὴν κυβέρνησιν τὴν τοιαύτην ἀκολουθοῦσαν πολιτικὴν, ὥστε νὰ τὸν πληροῖ στυγνῆς ὀδύνης, νὰ τὴν συνδράμῃ καὶ νὰ ἔλθῃ εἰς σύμβασιν μετ' αὐτῆς καὶ ὅχι εἰς ἐμπιστοσύνην.

Κύριοι, δὲν δύναμαι νὰ ἐξακολουθήσω ἐπὶ τοιούτου ἐδάφους συζητήσιν. Ἡ Κυβέρνησις ζητεῖ παρὰ τῆς Βουλῆς τὴν ἐμπιστοσύνην αὐτῆς. Ἡ Βουλὴ γνωρίζει τὴν πολιτικὴν τὴν ὁποίαν μετέρχεται ἡ Κυβέρνησις. Ἡ Βουλὴ γνωρίζει τὴν πολιτικὴν τὴν ὁποίαν ὁ ἀξιότιμος ἐξ Ἀττικῆς βουλευτὴς εἰσηγήθη εἰς τὴν Βουλήν. Ἀπόκειται νὰ δώσῃ τὴν ψήφον τῆς ἐκλογῆς μεταξὺ τῆς πολιτικῆς ταύτης καὶ τῆς πολιτικῆς ἐκείνης. (Παρατεταμένα χειροκροτήματα ἐκ τῆς αἵθουσας καὶ τῶν θεωρεῶν).

**

Μετὰ τὸν Γούναρην, ὠμίλησαν ὁ Δημ. Ράλλης, ἀποδείξας τὸν κ. Βενιζέλον ὑπαίτιον τοῦ ἔξευτελισμοῦ τοῦ Συντάγματος, καὶ ὁ Ν. Δημητρακόπουλος δηλώσας ὅτι θὰ ἐρήφιζεν ὑπὲρ τῆς Κυβερνήσεως, καὶ ἐπανήλθε πάλιν ἐπὶ τοῦ βήματος ὁ κ. ΕΛΕΥΘ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ ἵν' ἀπαντήσῃ εἰς τὰ ὑπὸ τοῦ Γούναρη κυρίως καὶ Ράλλη λεχθέντα ἐπὶ τῆς πολιτικῆς αὐτοῦ. Ἡ ἀγόρευσις τοῦ κ. Ἐλ. Βενιζέλου ὑπῆρξε μακρά, καὶ ἐξόχως εὐγλωττος. Ὑπεστήριξε μετὰ θέρμης τὴν πολιτικὴν αὐτοῦ, ὑπερημύνθη τῶν ἀπόψεών του κατὰ τὰς ὁποίας ἐπεβάλλετο ἡ ἀνάγκη τῆς συμμετοχῆς τῆς Ἑλλάδος εἰς τὸν πόλεμον παρὰ τὸ πλεονὲς τῆς Ἀντάντ, ἐξέθεσε καὶ ἀνέλυσε τὰ ὠφελήματα, τὰ ὁποῖα ἡ Ἑλλὰς προσεδόκα ἐκ τῆς τοιαύτης συμμετοχῆς εἰς τὸν πόλεμον ἐκεῖνον καὶ κατέληξε :

Ε. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ. Συνεπλήρωσα ὅτι εἶχον νὰ εἶπω. Ὅφειλω ὁμῶς νὰ δώσω τὴν ὑστάτην συμβουλὴν νὰ ἐγκαταλείψῃτε τὰς ἀντιλήψεις τῆς πολιτικῆς τῆς Παλαιᾶς Ἑλλάδος ἥτις ἐκράτει αὐτὴν μέχρι τῶν παλαιῶν τῆς συνόρων. Εἶναι βαρεῖαι αἱ εὐθύναι τὰς ὁποίας ἀναλαμβάνετε ἀπέναντι τῆς θελήσεως τοῦ λαοῦ, ἀπέναντι τῆς Χώρας, καὶ ἀπέναντι τῶν πραγμάτων, τηροῦντες αὐτὴν τὴν ἐναντίαν πολιτικὴν. Καὶ εἰς τὸν βίον τῶν ἀτόμων καὶ εἰς τὸν τῶν Ἐθνῶν εἰς εἶνε ὁ κοινὸς νόμος. Ὁ νόμος τοῦ διηγενοῦς ἀγῶνος. Τότε ζῶσι καὶ τότε μεγαλύνονται τὰ ἔθνη. Εἶνε ἀληθὲς ὅτι μετὰ τοὺς δύο πολέμους δὲν εὗρομεν ἀκόμη τὴν εὐκαιρίαν ν' ἀναπτύξωμεν τὰ ἐκ τῶν Ν. Χωρῶν ἀγαθὰ, ἅτινα θὰ ἐβλεπεν ὁ λαός. Ὁ λαὸς δὲν εἶδε πρᾶγματι μέχρι τοῦδε τίποτε καὶ θυσίας τοῦ ζητοῦμεν πάλιν. Ἀλλὰ μὲ αὐτὰς θὰ δυνηθῶμεν νὰ ἐξασφαλίσωμεν τὰ κεκτημένα καὶ νὰ μεγαλύνωμεν τὸ Κράτος εἰς τὸ ὁποῖον θὰ εὕρῃ τὴν εὐημερίαν του;

Διὰ τοῦτο ἐπαναλαμβάνω ὅτι ἡ πολιτικὴ σας ὁδηγεῖ τὴν Ἑλλάδα εἰς ὄλεθρον, διότι χάνει καὶ πάλιν εὐκαιρίαν ἀπὸ ἐκείνας αἵτινες ἐμφανίζονται κατὰ χιλιετηρίδας. (Παρατεταμένα χειροκροτήματα).

**

Ἠγόρευσε διὰ τρίτην φορὰν ἐπὶ μακρὸν ὁ ΔΗΜ. ΡΑΛΛΗΣ, ἐπιτεθεὶς δριμύως κατὰ τῆς πολιτικῆς τοῦ Ἐλ. Βενιζέλου καὶ μετ' αὐτὸν ἔλαβε τὸν λόγον πάλιν ὁ ΔΗΜ. ΓΟΥΝΑΡΗΣ.

ΝΕΟΝ ΛΑΧΕΙΟΦΟΡΟΝ ΔΑΝΕΙΟΝ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΥΠΕΡ ΤΗΣ ΚΤΗΜΑΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΕΩΣ

ΔΡΑΧΜΩΝ 200,000,000—7^{ος} 1926

(Ἀπηλλαγμένον παντὸς φόρου)

Τιμὴ ἐκάστης ὁμολογίας Δραχ. 250

Τόκος ἐτήσιος Δραχ. 17.50 οἰο

Αἱ κληροῦμεναι ἐτησίως ὁμολογίαι μετὰ λαχνοῦ ἀποφέρουσιν ἐτήσια κέρδη δραχ. 1.600,000.

Αἱ ἐγγραφαὶ ἀρχοῦνται τὴν 25 Σεπτεμβρίου καὶ λήγουν τὴν 15 Ὀκτωβρίου 1926.

Ἐπωφεληθῆτε τῶν ἐπιδοθημάτων τοῦ Δανείου τούτου καὶ σπεύσατε νὰ ἐγγραφῆτε. Εἶνε ἡ καλλίτερα τοποθέτησις τῶν χρημάτων σας.

ΛΑΪΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΑ
ΕΙΣ ΤΑΣ ΚΥΡΙΩΤΕΡΑΣ ΠΟΛΕΙΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΓΕΝ. ΔΙΕΥΘ. ΔΙΟΝ. ΔΟΒΕΡΔΟΣ

Καταθέσεις—Ἀγορά καὶ πώλησις Συναλλάγματος

ΠΑΣΗΣ ΦΥΣΕΩΣ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΥΠΟ ΤΟΥΣ ΠΛΕΟΝ ΕΥΝΟΙΚΟΥΣ ΟΡΟΥΣ

ΜΕΓΑ ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΛΑΧΕΙΟΝ

ΜΟΝΟΝ 50.000 ΑΡΙΘΜΟΙ

ἐκ τῶν ὁποίων 30,000 κερδίζουν δρχ. 33,000,000

ΑΓΟΡΑΣΑΤΕ ΟΛΟΙ ΤΑ ΓΡΑΜΜΑΤΙΑ ΤΟΥ

Διὰ τοὺς ἐργάτας θὰ εἶναι τὸ σπιτάκι στὴν ἐξοχὴ.
Διὰ τοὺς ὑπαλλήλους θὰ εἶνε ἡ ἀποκατάστασις εἰς ὥρατον διαμέρισμα.
Διὰ τὰς δεσποινίδας θὰ εἶναι ἡ προίκα των.
Διὰ τοὺς ἄστοὺς θὰ εἶναι ἡ εὐμάθεια.
Διὰ τοὺς ἐπιχειρηματίας θὰ εἶναι νέα κεφάλαια.
Διὰ τοὺς εὐπόρους θὰ εἶναι ἡ ἀφθονία.

ΜΕ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΝ 6 ΔΡΧ. ΚΑΘΕ ΕΒΔΟΜΑΔΑ ΘΑ ΔΥΝΗΘΗΤΕ Ν' ΑΣΦΑΛΙΣΗΤΕ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΣΑΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ ΤΟΥ ΛΑΧΕΙΟΥ ΠΑΠΑΡΡΗΓΟΠΟΥΛΟΥ 9

Τὰ γραμμάτια πωλοῦνται ἐπίσης εἰς ὅλα τὰ καταστήματα τῆς Τραπεζῆς Ἀθηνῶν, εἰς τὸ Κεντρικὸν Πρακτορεῖον τῶν Ἐφημερίδων, τὴν Ἑταιρίαν τοῦ Ἑλληνικοῦ Τύπου καὶ τοὺς λοιποὺς πράκτορας τῆς Ἑταιρείας τοῦ Λαχείου.

ΠΙΣΤΩΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΡΑΧΜΑΙ 10,000,000

ΛΕΩΦΟΡΟΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ 83

Ἀριθμὸς Τηλεφώνου 12-69

Δ/ΝΤΗΣ ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗΣ

ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ ΕΙΣ ΠΡΩΤΗΝ ΖΗΤΗΣΙΝ

6

ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟΝ

8

ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ — ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟΝ ΕΙΣ ΓΕΝΙΚΟΝ ΚΟΜΙΣΜΑ

ΠΑΣΗΣ ΦΥΣΕΩΣ ΤΡΑΠΕΖΙΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑΙ